

การศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์  
ของ  
ศรัณยา บุญประกอบ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา  
พฤษภาคม 2549

การศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์  
ของ  
ศรัณยา บุญประกอบ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ  
ของ  
ศรัณยา บุญประกอบ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา  
พฤษภาคม 2549

ศรัณยา บุญประกอบ. (2549). *การศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ.

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร 2) ศึกษาทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครู และผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเอกชน 3) เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา 4) หาความสัมพันธ์ระหว่าง ทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูจำนวน 94 คน และผู้บริหารจำนวน 267 คน ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. ครูและผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้บริหาร อยู่ในระดับมีความรู้ ความเข้าใจ อธิบายได้อย่างดี
3. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลโดยรวม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ไม่แตกต่างกัน
5. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียนของครูและผู้บริหารกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และอยู่ในระดับปานกลาง ( $r = .711, .466$  ตามลำดับ) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้บริหารกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และอยู่ในระดับปานกลาง ( $r = .345, .462$  ตามลำดับ) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF SCHOOL SAFETY IMPLEMENTATION IN KINDERGARTENS OF  
VADHANA DISTRICT, BANGKOK

AN ABSTRACT  
BY  
SARUNYA BOONPRAKOB

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the  
Master of Education Degree in Educational Administration  
at Srinakharinwirot University

May 2006

Sarunya Boonprakob. (2006). *A Study of School Safety Implementation in Kindergartens of Vadhana District, Bangkok*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.  
Project Advisor: Asst. Prof. Dr. Vira Supakit.

The purposes of this study were to study the school safety implementation in kindergartens of Vadhana District, Bangkok in 4 aspects, i.e. physical environment, social environment, safety services, and safety education; study attitudes toward school, and knowledge on school safety; compare the school safety implementation according to the opinions of teachers and parents by education level; study the relationships between teachers and parents' attitudes toward school, knowledge on school safety and school safety implementation in the kindergartens. The sample consisted of 94 teachers and 267 parents in kindergartens of Vadhana District, Bangkok. The instrument used for collecting data was a five-point rating scale questionnaire with Cronbach reliability of .97. Statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, and Pearson's product Moment Correlation Coefficient.

The results revealed as follows.

1. The school safety implementation in kindergartens of Vadhana District, Bangkok as a whole and individual aspects according to the opinions of teachers and parents were at the high level.

2. Teachers and parents had good attitudes toward school and their knowledge on school safety was at the well knowledgeable level.

3. The school safety implementation as a whole and individual aspects according to the opinions of teachers with different education level were not significantly different.

4. The school safety implementation as a whole according to the opinions of parents with different education level was significantly different at .05 level. When considered individual aspects, it revealed that the physical environment, safety services, and safety education according to parents with different education level was significantly different at .05 level.

5. The attitudes toward school of teachers and parents were found to be related to their opinions of the school safety implementation at the rather high and at the moderate level ( $r = .711, .466$  respectively) at .01 level. The knowledge on school safety of teacher and parents were found to be related to their opinions of the school safety implementation at the low and at the moderate level ( $r = .345, .462$  respectively) at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ  
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา  
กรุงเทพมหานคร ของ ศรัณยา บุญประกอบ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย  
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์  
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ชูชาติ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

## ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือให้คำแนะนำจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ในภาควิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ ดร. พรเพ็ญ ศาสตร์ยาภรณ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์สุทธาภา โชติประดิษฐ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และอาจารย์จินตนา ธรรมวานิช นายกสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ฯ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาความถูกต้องของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และญาติมิตรที่สนับสนุนช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ ศึกษาและทำงานวิจัย

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากการทำสารนิพนธ์ ขอบุชาแก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ทุกท่านที่อบรมและถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ศรัณยา บุญประกอบ



## สารบัญ

| บทที่                                                 | หน้า |
|-------------------------------------------------------|------|
| 1 บทนำ.....                                           | 1    |
| ภูมิหลัง.....                                         | 1    |
| ความมุ่งหมายของการวิจัย.....                          | 3    |
| ความสำคัญของการวิจัย.....                             | 4    |
| ขอบเขตของการวิจัย.....                                | 4    |
| ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....                          | 4    |
| กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....                    | 4    |
| ตัวแปรที่ศึกษา.....                                   | 4    |
| นิยามศัพท์เฉพาะ.....                                  | 5    |
| กรอบแนวคิดในการวิจัย.....                             | 6    |
| สมมติฐานในการวิจัย.....                               | 9    |
| 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                 | 10   |
| ข้อมูลโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร..... | 11   |
| การจัดความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล.....                | 11   |
| ความหมายของความปลอดภัย.....                           | 11   |
| จุดมุ่งหมายของการให้บริการความปลอดภัย.....            | 12   |
| แนวทางการดำเนินงานบริการความปลอดภัย.....              | 12   |
| หน้าที่ของโรงเรียนอนุบาลเกี่ยวกับความปลอดภัย.....     | 13   |
| การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล.....          | 14   |
| สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ.....                             | 16   |
| สภาพแวดล้อมทางสังคม.....                              | 24   |
| การบริการความปลอดภัย.....                             | 37   |
| การบริการรถโรงเรียน.....                              | 37   |
| การส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน.....                 | 40   |
| การจัดบริการป้องกันอัคคีภัยและฟ้าผ่า.....             | 43   |
| การบริการเครื่องอำนวยความสะดวก.....                   | 44   |
| การจัดสวัสดิศึกษา.....                                | 46   |

## สารบัญ (ต่อ)

| บทที่                                     | หน้า |
|-------------------------------------------|------|
| 2 (ต่อ)                                   |      |
| วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่น ๆ..... | 53   |
| ระดับการศึกษา.....                        | 53   |
| ทัศนคติ.....                              | 54   |
| ความรู้.....                              | 56   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                | 59   |
| งานวิจัยในประเทศ.....                     | 59   |
| งานวิจัยต่างประเทศ.....                   | 64   |
| 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....                 | 66   |
| การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....      | 66   |
| การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....   | 67   |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล.....                  | 69   |
| การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....     | 69   |
| สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....      | 72   |
| 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....               | 73   |
| สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....  | 73   |
| การวิเคราะห์ข้อมูล.....                   | 73   |
| ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                 | 74   |
| 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....       | 83   |
| สรุปผลการวิจัย.....                       | 85   |
| อภิปรายผล.....                            | 86   |
| ข้อเสนอแนะ.....                           | 90   |
| บรรณานุกรม.....                           | 92   |

## สารบัญ (ต่อ)

| บทที่                         | หน้า |
|-------------------------------|------|
| ภาคผนวก.....                  | 101  |
| ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์..... | 140  |

## บัญชีตาราง

| ตาราง                                                                                                                                                              | หน้า |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1 แสดงจำนวนโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา.....                                                                                                                             | 11   |
| 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....                                                                                                                                | 67   |
| 3 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม.....                                                                                                                                   | 69   |
| 4 จำนวนและร้อยละของครูและผู้บริหารของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา<br>กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา.....                                                      | 73   |
| 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล รายด้าน และโดยรวม.....                                                       | 74   |
| 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา                                   | 75   |
| 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ทักษะคติต่อโรงเรียนและความรู้เกี่ยว<br>กับการจัดความปลอดภัย.....                                                          | 76   |
| 8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตาม<br>ความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา .....                                              | 77   |
| 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตาม<br>ความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา.....                                         | 78   |
| 10 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะคติต่อโรงเรียนและความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย<br>กับการจัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็น<br>ของครู .....   | 79   |
| 11 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะคติต่อโรงเรียนและความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย<br>กับการจัดบริการความปลอดภัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของ<br>ผู้ปกครอง..... | 80   |
| 12 ค่าเฉลี่ยทักษะคติต่อโรงเรียนของครู.....                                                                                                                         | 116  |
| 13 ค่าเฉลี่ยทักษะคติต่อโรงเรียนของผู้ปกครอง.....                                                                                                                   | 118  |
| 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดบริการ<br>ความปลอดภัย.....                                                                    | 120  |

## บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง                                                                                                                                                                                    | หน้า |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้เกี่ยวกับการจัดความ<br>ปลอดภัยของผู้ปกครอง.....                                                                                          | 121  |
| 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อม<br>ทางกายภาพ จำแนกรายข้อ.....                           | 122  |
| 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านสภาพ<br>แวดล้อมทางสังคม จำแนกรายข้อ.....                            | 124  |
| 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านบริการ<br>ความปลอดภัย จำแนกรายข้อ.....                              | 125  |
| 19 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านสวัสดิศึกษา<br>จำแนกรายข้อ .....                                    | 127  |
| 20 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความ<br>คิดเห็นของครู ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จำแนกตามระดับการศึกษา | 128  |
| 21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความ<br>คิดเห็นของครูด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม จำแนกตามระดับการศึกษา   | 130  |
| 22 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความ<br>คิดเห็นของครู ด้านบริการความปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา      | 131  |
| 23 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความ<br>คิดเห็นของครู ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา.....     | 133  |

## บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง |                                                                                                                                                                                                      | หน้า |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 24    | ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความ<br>คิดเห็นของผู้ปกครอง ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จำแนกตามระดับ<br>การศึกษา..... | 134  |
| 25    | ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความ<br>คิดเห็นของผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม จำแนกตามระดับ<br>การศึกษา.....  | 136  |
| 26    | ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความ<br>คิดเห็นของผู้ปกครอง ด้านบริการความปลอดภัย จำแนกตามระดับ<br>การศึกษา.....    | 137  |
| 27    | ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความ<br>คิดเห็นของผู้ปกครอง ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามระดับ<br>การศึกษา.....          | 139  |

## บัญชีภาพประกอบ

| ภาพประกอบ                   | หน้า |
|-----------------------------|------|
| 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... | 8    |

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา นับว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นการปูพื้นฐานชีวิตทั้งมวลให้แก่เด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมในวันข้างหน้า การศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาที่ต้องมุ่งเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้เกิดขึ้นอย่างมีระบบตามวุฒิภาวะด้วยการอบรมสั่งสอนขั้นมูลฐานอันเป็นหนทางนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติตนของเด็ก (วรรณิ พุกษะวัน. 2539 : 1)

เด็กวัยปฐมวัยเป็นวัยที่อยู่ในช่วงอายุ ตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 8 ปี ซึ่งเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของชีวิต (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538 : 8) สมอและร่างกายของเด็กจะมีอัตรา การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ขนาดของสมอจะมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วง 3 ปีแรก และจะเจริญถึงขีดสุดเมื่ออายุประมาณ 6 – 8 ปี (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. 2542 : 11) โดยด้านสติปัญญา จะพัฒนาได้ถึง 50% ในช่วงอายุ 0 – 4 ปี และเพิ่มอีก 30% ในช่วงอายุ 4 – 8 ปี มีเพียง 20% เท่านั้น ที่ จะพัฒนาในช่วงอายุ 8 – 17 ปี (ภรณ์ี คุรุทันะ. 2540 : 44) การจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยนี้มีส่วนช่วย ให้เด็กเกิดการพัฒนาและการเรียนรู้อย่างเต็มที่

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2542 เรื่องนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ข้อ 1.2 ระบุว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กก่อนประถมศึกษา (3 – 5 ปี) เพราะการพัฒนา เด็กวัยนี้เป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับการพัฒนาทางสมองของบุคคล การศึกษาระดับนี้ควรเป็น การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมโดยการส่งเสริมให้ชุมชนหรือสถาบันหรือองค์กรในท้องถิ่นโดยเฉพาะ อย่างยิ่งสถาบันครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับนี้ควบคู่ไปด้วย ดังนั้นการจัดทำแผนการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ต้องให้ครอบคลุมการพัฒนาเด็กก่อนประถมศึกษา (3- 5 ปี) (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา. 2547 : 1 – 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ ให้ความสำคัญกับเด็กก่อนประถมศึกษาด้วยเช่นกัน มีหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กก่อน ประถมศึกษา เช่น มาตรา 43 – 46 ได้กำหนดเรื่องการบริหารและจัดการศึกษาเอกชนไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้เอกชนมีความอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ทุกระดับทุกประเภท (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544 : 33)



สำหรับการจัดการศึกษาก่อนประถมนั้น รัฐไม่สามารถจัดได้เพียงพอกับความต้องการของสังคมได้ โรงเรียนเอกชนจึงเป็นอีกทางเลือกที่ได้เข้ามามีบทบาท เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2546 : 1 – 26) ปัจจุบันนี้ ความต้องการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะภาวะทางเศรษฐกิจและสภาพสังคม ซึ่งพ่อแม่จะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้พ่อแม่ต้องส่งลูกเข้าโรงเรียนอนุบาลหรือสถาบันรับเลี้ยงเด็กเร็วขึ้นกว่าเดิม การจัดสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาลที่มีประสิทธิภาพจะช่วยในการแก้ปัญหาสังคม เป็นการแบ่งเบาภาระพ่อแม่และยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมอีกด้วย (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 13)

โรงเรียนอนุบาลนับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเด็กมาก ทั้งนี้เนื่องจากเด็กจะต้องใช้ชีวิตอยู่วันละประมาณ 6 – 8 ชั่วโมง ความรู้ ทักษะคติ ค่านิยม และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียนย่อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ ความสนใจ และอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตในการทำงานของเด็กทุกคน ประการสำคัญโรงเรียนเป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมประชาชนให้มีสุขภาพดี มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้เต็มความสามารถ (เอ็มอัชมา วัฒนบุรณนธ์. 2539 : 84) ดังนั้น เมื่อบิดามารดา หรือผู้ปกครองเด็กได้มอบหมายภาระหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมและดูแลเด็กแทนตนชั่วคราว ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรต่าง ๆ ภายในโรงเรียน จึงมีอาจปฏิเสธความรับผิดชอบในการดูแลและจัดการต่าง ๆ ให้เกิดสวัสดิภาพสูงสุดแก่เด็ก (จินตนา สรยุทธพิทักษ์. 2541 : 53)

จากการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียนด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียนและด้านสวัสดิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันโดยมีสวัสดิภาพของรถโรงเรียนและเป็นความต้องการอันดับแรก (นภาพรรณ อุณาภูล. 2540 : บทคัดย่อ) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวันก่อนอนุบาล ในโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏ พบว่าความต้องการด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงเพราะเด็กยังเล็กมาก ยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ด้วยลักษณะดังกล่าวของเด็กวัยนี้ จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองมีความเป็นห่วงและกังวลใจกับความปลอดภัยของเด็กในวัยนี้มากเป็นพิเศษ (กมล ลาพูน. 2542 : 58)

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก ภาคกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี พบว่ามีเด็กวัย 1 – 14 ปี ต้องเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุเฉลี่ยราว 3,000 – 4,000 คน ต่อปี ยังไม่นับเด็ก ๆ ที่ประสบภัยประเภทรถติดตกหล่น ถูกยวดยานพาหนะเฉี่ยวชน จมน้ำ และอีกนานาสาเหตุให้ต้องขี้มเข้าห้องฉุกเฉินอีกปีละไม่น้อยกว่า 2 ล้านคน ถือว่าเป็น

เรื่องที่น่าตกใจและที่แย่ไปกว่านั้นคือ พบว่า ปრაกฏการณ์เจ็บตายของเด็ก ๆ เกิดขึ้นทั้งที่บ้าน ย่านชุมชน และในรั้วโรงเรียน อันเป็นสถานที่ซึ่งพวกเขาต้องใช้ชีวิตอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน (รัชดา ธราภาค. 2546 : 2) เด็กอายุ 1- 14 ปี เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ปีละ 3,000 ราย คิดเป็น 36% ของการตายทั้งหมดของเด็ก ซึ่งเป็นอัตราสูงสุด รองลงมา คือการตายจากการจลาจลหรือการเดินทาง จำนวน 700 -800 คน ต่อปี คิดเป็น 8 % ของการตายทั้งหมด (จี"ซัอมหนี่ไฟ" สร้างโรงเรียนปลอดภัย. 2548: 15) และที่ปรากฏเป็นข่าวที่น่าสลดใจเมื่อปลายปี 2544 คือ เด็กวัยอนุบาลถูกเก้าอี้หล่นทับถึงแก่ความตายในโรงเรียน (ซัด แก้วมณี. 2545 : 3) และเมื่อประมาณเดือนกันยายนที่ผ่านมา มีข่าวนักเรียนถูกคนร้ายแทงในโรงเรียน จนได้รับบาดเจ็บ (ควงมีตบุกรร. โล่แห่งยับ 4 นร. เซนต์โยฯ. 2548 : 1) และนักเรียนตกตึก 5 ชั้นถึงแก่ความตาย (ป. 1 ขึ้นเล่นบนดาดฟ้าตึกตึก 5 ชั้นดับสยอง. 2548 : 1) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเครื่องกระตุ้นเตือนให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องตระหนักและเห็นความสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุอย่างจริงจังเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับความปลอดภัย

โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาเฉพาะระดับอนุบาลในเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มี 7 โรงเรียน ซึ่งมีทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย เช่น จัดให้มีเวรยาม มีบริการรถรับส่งนักเรียน จัดครูดูแลนักเรียนตามบริเวณต่าง ๆ มีการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่นักเรียน

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา ผลการวิจัยทำให้ทราบระดับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาการจัดความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

## ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา ตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา

4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้บริหารองค์กับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

### ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาล เขตวัฒนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดบริการความปลอดภัยให้แก่เด็กให้มีประสิทธิภาพต่อไป

### ขอบเขตของการวิจัย

#### ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร รวม 7 โรงเรียน ครู จำนวน 125 คนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 873 คน

#### กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร กำหนดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 94 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 267 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายจากแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียน

#### ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครูและผู้ปกครอง ดังนี้

1.1 ระดับการศึกษา

1.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.1.2 ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า

1.2 ทัศนคติต่อโรงเรียน

1.3 ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดบริการความปลอดภัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา

กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน

2.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

2.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม

## 2.2 การบริการความปลอดภัย

### 2.3 สวัสดิศึกษา

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **โรงเรียนอนุบาลเอกชน** หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาและดำเนินการโดยเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา) โดยทำการเปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล ซึ่งตั้งอยู่ในเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

2. **การจัดบริการความปลอดภัย** หมายถึง การปฏิบัติของโรงเรียนในด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านบริการความปลอดภัยของโรงเรียนและด้านสวัสดิศึกษา

2.1 **ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ** หมายถึง การดำเนินการเพื่อป้องกัน แก้ไข สิ่งรบกวน เช่น เสียง กลิ่น การจัดการสถานที่ให้มั่นคงแข็งแรง มีทางออกฉุกเฉิน บริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิด ห้องเรียน และห้องต่าง ๆ ในโรงเรียน มีอากาศถ่ายเทดี มีแสงสว่างเพียงพอ มีสัญญาณไฟไหม้และเครื่องดับเพลิง ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงพ้นมือนักเรียน เพื่อกันเด็กเล็กใช้นิ้วมือ หรือวัตถุที่เป็นสื่อไฟเข้าไป ตลอดจนสนามเด็กเล่น มีกำแพงหรือฉากกั้น พื้นสนามเรียบปราศจากสิ่งอันตราย และมีเครื่องเล่นสนามที่ไม่มีอันตรายต่อเด็ก

2.2 **ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม** หมายถึง ทางโรงเรียนมีการวางแผนหาวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น การลวงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายตนเอง การทะเลาะวิวาท ภัยจากสารเสพติด การอุปโภค และบริโภค และการถูกล่อลวงลักพาในโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังความรัก ความสามัคคี จัดกิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการป้องกันตนเอง ให้พ้นจากการทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ จัดเวรยามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยป้องกันและแก้ไขไม่ให้มีสถานที่ลับตา เป็นต้น

2.3 **ด้านบริการความปลอดภัย** หมายถึง การดำเนินการเพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนขณะมาโรงเรียน อยู่ในโรงเรียนและกลับจากโรงเรียนไปสู่อำเภอ ซึ่งเป็นการดูแลเกี่ยวกับบริการรถโรงเรียน โดยรถโรงเรียนมีสภาพที่ปลอดภัย สะอาด มีอุปกรณ์ประจำรถครบครัน มีครูหรือพี่เลี้ยงประจำรถ เป็นต้น ส่งเสริมความปลอดภัยภายในโรงเรียน โดยจัดนิทรรศการเกี่ยวกับความปลอดภัย มีการตรวจและสอดส่องไม่ให้เกิดนำวัตถุที่เป็นอันตรายมาโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ครูดูแลนักเรียนขณะเล่นทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการตรวจสอบความปลอดภัยของพื้นสนามและเครื่องเล่นสนาม สำหรับการป้องกันอัคคีภัยและไฟฟ้าไหม้ มีการฝึกหนีไฟอยู่เสมอเพื่อให้เกิดความเคยชินและไม่ตื่นตกใจ และการบริการเครื่องอำนวยความสะดวก ได้แก่ บริการน้ำดื่มน้ำใช้ เป็นน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อนักเรียน

**2.4 ด้านสวัสดิศึกษา** หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ที่สามารถเข้าใจถึงอันตรายต่าง ๆ และความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้น การป้องกันและช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดอุบัติเหตุในเรื่องของความปลอดภัยในโรงเรียน ความปลอดภัยในการสัญจร และความปลอดภัยในบ้าน

**3. ระดับการศึกษา** หมายถึง ระดับการศึกษาของครูและผู้ปกครองนักเรียนที่จบการศึกษาขั้นสูงสุด แบ่งเป็น 2 ระดับ (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี (2) ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

**4. ทักษะติดต่อโรงเรียน** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของครูและผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน ที่จะชอบหรือไม่ชอบ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนดีหรือไม่ดี เช่น บรรยากาศของโรงเรียนร่มรื่นหรือไม่ร่มรื่น อาคารเรียนมั่นคงแข็งแรงหรือไม่แข็งแรง ห้องเรียนสะอาดหรือสกปรก ของเล่นมีจำนวนเพียงพอหรือไม่เพียงพอ เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งอาจมีทิศทางทางบวกทางลบ หรือเป็นกลาง

**5. ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย** หมายถึง ความสามารถอธิบายข้อเท็จจริงรายละเอียดของเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งในโรงเรียนและบ้าน การดูแลความปลอดภัยในอาคาร การแก้ไขพฤติกรรมเด็กที่มีพฤติกรรมคุกคามผู้อื่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาจิตใจเด็ก การบริโภคที่ปลอดภัยของเด็ก การสอนเด็กในการใช้อุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตราย ความปลอดภัยในการรับ – ส่งเด็กมาโรงเรียน การดูแลเด็กในการใช้รถใช้ถนน และการสอนเด็กในการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากภัยต่าง ๆ

## กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนโดยใช้องค์ประกอบที่สำคัญของโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนของ กรมพลศึกษา (2533 : 14) โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย จะต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับสถานที่ตั้งโรงเรียน บริเวณโรงเรียนและสนาม ทางระบายน้ำ อาคารเรียน บันได ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องพยาบาล ห้องน้ำ ห้องส้วมและห้องครัว ให้มั่นคงแข็งแรง ไม่ล่อแหลมต่ออุบัติเหตุ สำหรับส่วนโรงเรียนที่อยู่ติดถนนหรือแม่น้ำลำคลอง ต้องมีรั้วกันแข็งแรง อุปกรณ์การเรียนพลศึกษาเครื่องใช้อื่น ๆ ของโรงเรียนต้องแข็งแรง ซ่อมแซมให้อยู่สภาพใช้การได้และปลอดภัยเสมอ (กรมพลศึกษา. 2533 : 18)

2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดบริการความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย (กรมพลศึกษา. 2533 : 35)

3. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา สิ่งสำคัญและจำเป็นมากคือ การวางแผนการจัดและดำเนินการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งการวางแผนหรือแผนงานที่จะมีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่เด่นชัด ให้นักเรียนมีความเข้าใจสอดคล้องกัน และอาศัยความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหารโรงเรียน ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองของนักเรียน ตลอดจนหน่วยงานหรืองานหรือองค์การต่างในชุมชน (กรมพลศึกษา. 2533 : 50) การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ที่ให้แก่เด็กเพื่อเด็กเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ที่สามารถเข้าใจถึงอันตรายต่าง ๆ และความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งต้องหาวิธีการป้องกันและช่วยเหลือตนเอง ซึ่งเด็กอนุบาลจะสามารถเข้าใจสวัสดิศึกษาที่เป็นสิ่งแวดล้อมรอบตนเองได้บ้าง เช่น สวัสดิศึกษาในบ้าน สวัสดิศึกษาการจราจร เป็นต้น (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2542 : 239)

นอกจากนี้ได้ใช้แนวคิดของสภาพแวดล้อมทางสังคมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 36 – 43) ซึ่งได้กล่าวถึงภัยจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ว่าเป็นภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีสาเหตุมาจากความประมาท เลินเล่อและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งเกิดจากสภาวะการที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจกระทำ อันส่งผลทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สินและทรัพย์สิน ซึ่งมาจากเหตุต่าง ๆ คือ การล่องละเมิดทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายตนเองและคิดสั้น สารเสพติด การบริโภคอุปโภค การทะเลาะวิวาทและการถูกรังแก การถูกล่อลวงและลักพา

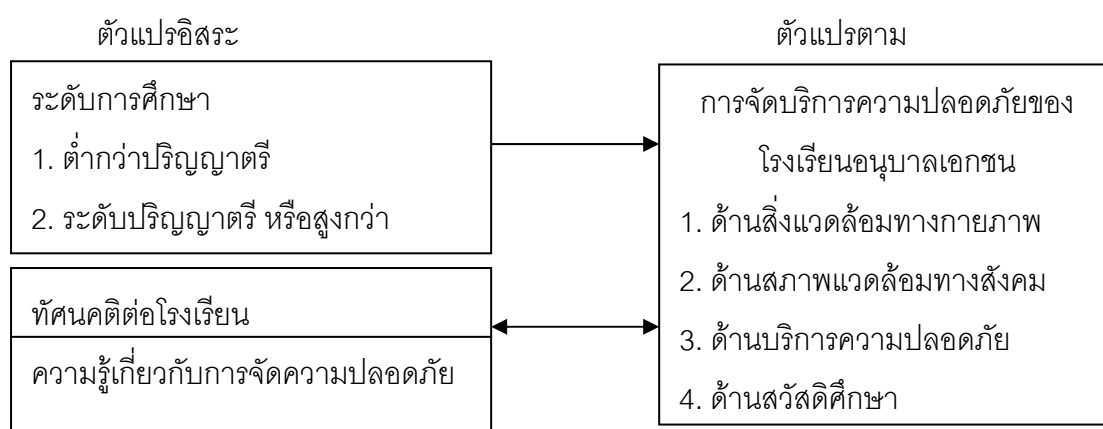
สำหรับตัวแปรอื่นที่ศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา ทศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและแนวคิดต่อไปนี้

ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาของบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติทางสวัสดิภาพ คือ การศึกษามีสหสัมพันธ์อย่างสูงกับการปฏิบัติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูงขึ้นจะมีการปฏิบัติที่มีเหตุผลขึ้น (กรมพลศึกษา. 2530 : 14) ซึ่งสอดคล้องกับดร.นพวรรณ ด้านพิทักษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงมีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ มีคุณภาพกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ และสอดคล้องกับ ผุสดี จงขวัญ (2548 : 171) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่ามีความคิดเห็นต่อคุณภาพของโรงเรียนเอกชนทุกด้านมีคุณภาพมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่ได้รับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จะมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการศึกษา และรู้วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ด้านทัศนคติต่อโรงเรียน ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ดังนั้นทัศนคติจึงมีทั้งทางบวกและลบ เช่น ถ้านักเรียนมีทัศนคติบวกต่อคณิตศาสตร์ นักเรียนจะชอบเรียนคณิตศาสตร์และเมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนแขนงวิทยาศาสตร์ ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีทัศนคติต่อคณิตศาสตร์ก็จะไม่ชอบหรือไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียน เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนทางสายอักษรศาสตร์ทางภาษา ทัศนคติต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึก อารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component) ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจจะเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็นลบ หรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากน้อย ทัศนคติบางอย่างอาจจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ของบุคคลที่เป็นสมาชิกในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะต้องเปลี่ยนแปลงค่านิยม สังคมประเพณี (Socialization) มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทัศนคติของเด็ก โดยเฉพาะทัศนคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม เช่น อุดมคติ ทัศนคติต่อเสรีภาพในการพูด การเขียน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีทัศนคติบวกสูงสุด (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544 : 366)

ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย ซึ่งความรู้เป็นความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริงหรือเนื้อหาความรู้ ความคิด การหยั่งรู้ การเห็น (Insight) หรือความสามารถเชื่อมโยงความคิดเข้ากับเหตุการณ์ หรือ ความรู้เป็นนามธรรม เป็นขบวนการทางจิตวิทยาของความจำ การจัดระบบระเบียบข้อมูลใหม่ และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (อุทุมพร ทองอุไทย, 2533 : 191) ความรู้ หมายถึง ความสามารถด้านสติปัญญาในการจำ และทักษะต่างๆ หรือความสามารถจดจำได้ ซึ่งการที่มนุษย์จะสามารถจดจำในสิ่งที่ได้รับมานั้นจะต้องอาศัยเวลาในการเก็บรวบรวมสะสมไว้ (เยาวรักษ์ บุญจันทร์, 2542 : 51)

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้แสดงในภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## สมมุติฐานในการวิจัย

1. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. ทักษะติดต่อโรงเรียนและความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร



## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้เสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. การจัดความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล
  - 2.1 ความหมายของความปลอดภัย
  - 2.2 จุดมุ่งหมายของการให้บริการความปลอดภัย
  - 2.3 แนวทางการดำเนินงานบริการความปลอดภัย
  - 2.4 หน้าที่ของโรงเรียนอนุบาลเกี่ยวกับความปลอดภัย
3. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล
  - 3.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
  - 3.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม
  - 3.3 การบริการความปลอดภัย
    - 3.3.1 การบริการรถโรงเรียน
    - 3.3.2 การส่งเสริมความปลอดภัยภายในโรงเรียน
    - 3.3.3 การบริการป้องกันอัคคีภัยและไฟฟ้า
    - 3.3.4 การบริการเครื่องอำนวยความสะดวก
  - 3.4 การจัดสวัสดิศึกษา
4. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่น ๆ
  - 4.1 ระดับการศึกษา
  - 4.2 ทักษะ
  - 4.3 ความรู้
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

## 1. ข้อมูลโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เขตวัฒนาประกอบด้วยพื้นที่การปกครอง 3 แขวง คือ แขวงคลองเตยเหนือ แขวงคลองตันเหนือ และแขวงพระโขนง พื้นที่ รวมทั้งหมด 13.287 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อแขวงมักกะสัน เขตราชเทวีและแขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง ทิศตะวันตกติดต่อกับแขวงลุมพินี เขตปทุมวัน ทิศใต้ติดต่อกับแขวงคลองเตย เขตคลองเตย (สำนักงานเขตวัฒนา. 2547 : 2)

เขตวัฒนามีประชากรทั้งสิ้น 82,515 คน เป็นชาย 39,282 คน เป็นหญิง 43,233 คน จำนวน บ้าน 42,049 หลัง (ข้อมูล ณ วันที่ 4 เมษายน 2547) ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง (สำนักงานเขตวัฒนา. 2547 : 2)

ปีการศึกษา 2548 มีจำนวนโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 15 โรงเรียน มีรายละเอียดในตาราง 1 ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา

| ระดับการศึกษา                     | จำนวนโรงเรียน |
|-----------------------------------|---------------|
| อนุบาลปีที่ 1 – 3                 | 7             |
| อนุบาลปีที่ 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6 | 2             |
| อนุบาลปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 | 4             |
| อนุบาลปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 | 2             |

ที่มา : สำนักงานเขตวัฒนา (2548 : ออนไลน์)

## 2. การจัดความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล

### 2.1 ความหมายของความปลอดภัย

มีผู้ให้ความหมายของความปลอดภัยไว้หลายท่าน โดยสรุปว่า

ความปลอดภัย หมายถึง การที่ร่างกายปราศจากอุบัติเหตุใดๆ หรือทรัพย์สินปราศจากความเสียหายใด ๆ (รัตนะ อุทัย. 2533 : 3) มีการดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัย มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมีการเตรียมป้องกันภัยไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้องเหมาะสมและสม่ำเสมอ (ेमอัสมา วัฒนบุรานนท์. 2539 : 4) รู้จักวิธีการต่าง ๆ ที่กระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงและแก้ไขไม่ได้ เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินทั้งของตนเองและผู้อื่น (เผด็จ เปล่งปลั่ง. 2547 : 17)

นภาพรรณ อุณาภูล (2540 : ) ให้ความหมาย ความปลอดภัยในโรงเรียน ว่าหมายถึง การป้องกัน การฝึกหัดและการบริการที่มุ่งถึงความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของนักเรียน โดยดำเนินงานทุกวิถีทางที่จะทำให้เด็กปลอดภัยทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน ไปและกลับระหว่างบ้านและโรงเรียนอย่างปลอดภัย (Deroche ; & Kaiser. 1980 : 162 – 163) ซึ่ง ฮิลด์แบรนต์

(Hildebrand. 1984 : 205 – 206) กล่าวถึง ความปลอดภัยในโรงเรียน จะต้องพิจารณาถึงอัตราส่วนครูและเด็ก การให้ การดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และได้เน้นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการประกันภัยสำหรับเด็กที่สถานศึกษาจะต้องจัดให้แก่เด็ก

## 2.2 จุดมุ่งหมายของการให้บริการความปลอดภัย

นภาพรพรณ อุณาภูล (2540 : 22) ให้จุดมุ่งหมายของการบริการด้านความปลอดภัยไว้ว่า เป็นการบริการเพื่อตรวจหาป้องกัน และแก้ไขสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ สำหรับในสถานศึกษาปฐมวัย โดยทั่วไปที่ให้บริการด้านความปลอดภัยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่อาจทำให้เด็กเกิดอุบัติเหตุ และอันตรายอยู่ในสภาพและสถานการณ์ปกติ
2. ป้องกันภัยอันตรายที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นต่อเด็ก บุคลากรในสถานศึกษา
3. รักษาความปลอดภัยให้แก่เด็ก บุคลากรขณะที่อยู่ในสถานศึกษาขณะเดินทางไปกลับระหว่างบ้าน และสถานศึกษา
4. ให้ความรู้ในการป้องกันรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเองและผู้อื่น
5. ปลุกฝังนิสัยในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ทรัพย์สินตนเอง และผู้อื่นให้เกิดเป็นนิสัยที่ดี และมีเจตคติที่ดีในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัย
6. สร้างความมั่นใจ และความสบายใจให้แก่ผู้ปกครอง ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแล

## 2.3 แนวทางการดำเนินงานบริการความปลอดภัย

ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลควรมีแนวในการดำเนินการบริการความปลอดภัยที่สำคัญ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 139 – 140) ดังต่อไปนี้

1. นโยบายการให้บริการความปลอดภัย นโยบายในเรื่องการบริการด้านความปลอดภัยของโรงเรียน ควรชัดเจนและเป็นที่ยุ้จักกันภายในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนควรจัดพิมพ์ข้อมูลโรงเรียนให้ชัดเจนและเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
2. กฎ ระเบียบด้านความปลอดภัย ผู้บริหารต้องศึกษากฎ ระเบียบต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงคมนาคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดบริการและดำเนินการเรื่องความปลอดภัยให้ครอบคลุมและถูกต้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยเรื่องรถรับส่งนักเรียนของกรมขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม และระเบียบว่าด้วยการพานักเรียนออกไปทัศนศึกษานอกสถานที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

3. การดำเนินการ การวางแผนเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร เมื่อมีวัตถุประสงค์ในการบริหารงานบริการด้านความปลอดภัยชัดเจน มีนโยบายชัดเจน การที่จะดำเนินการได้ผู้บริหารต้องปฏิบัติดังนี้

- 3.1 การวางแผนที่รอบคอบ ชัดเจน และครอบคลุมด้านความปลอดภัยของเด็ก
- 3.2 ความต่อเนื่องในการตรวจสอบสภาพแวดล้อม วัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี
- 3.3 การให้การศึกษาแก่เด็กและเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในโครงการรักษาความปลอดภัย
- 3.4 จัดระบบข้อมูลและการรายงานเกี่ยวกับอุบัติเหตุ หรืออันตรายที่เกิดขึ้น
- 3.5 ผนวกและเชิญชวนให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมมือกันรักษาความปลอดภัย
- 3.6 กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดภายในสถานศึกษาควรสอดแทรกเรื่องการรักษาความปลอดภัยเข้าไปด้วย
- 3.7 สร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็ก
- 3.8 มีการประสานงานระหว่างบุคลากร
- 3.9 มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะ

4. การติดตามและประเมินผล การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องตามเวลาการดำเนินการ เพื่อดูว่าการบริการด้านความปลอดภัยนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การติดตามประเมินผลการบริการด้านความปลอดภัยสามารถทำได้เป็นระยะ ๆ โดยสังเกต สอบถาม ทดสอบภาคปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุ และตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารเรียน

## 2.4 หน้าที่ของโรงเรียนอนุบาลเกี่ยวกับความปลอดภัย

วิจิตร บุญยะโหดระ (2527 : 322) กล่าวว่าหน้าที่หลักของโรงเรียนอนุบาลที่เกี่ยวกับความปลอดภัยมี 3 ประการ คือ

- 1) จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ไม่ว่าจะเป็นด้านอาคาร สถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมทั้งหลายก็ตาม
- 2) จัดบริการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่เด็กอย่างพอเพียงและเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัย จัดให้มีหัวหน้าพยาบาล อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลและผู้มีความรู้ความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่เด็กเมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น
- 3) การสอนสวัสดิศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลควรเป็นแบบบูรณาการการสอนแบบนี้มีลักษณะหลาย ๆ วิชาต่าง ๆ กันออกไปและไม่มีการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะนำความรู้

เหล่านั้นมาสังเคราะห์ขึ้นใหม่ เพื่อสอนหัวข้อต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น “ตัวเรา” “ชีวิตในบ้าน” “สิ่งแวดล้อมรอบตัว” เป็นต้น หลักสูตรแบบบูรณาการจะเป็นโอกาสสอนเกี่ยวกับสวัสดิภาพในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการสอนเหล่านี้

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 321 – 323) กล่าวถึง บทบาทของโรงเรียนที่จะต้องรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียนตลอดเวลาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมทั้งบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนด้วย ความปลอดภัยดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรม มาตรการที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ความปลอดภัยแก่นักเรียนนั้น ได้แก่ ความพยายามป้องกันและขจัดสิ่งที่อาจเป็นภัยแก่นักเรียน เช่น รวบรวมได้ข่าวรถก็จะต้องรีบซ่อมแซม พัดลมติดอยู่บนเพดานก็จะต้องดูแลให้แข็งแรง มั่นคง นอกจากนั้นยังเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องให้ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับวิธีรักษาความปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย เช่น การรักษาความปลอดภัยในการจราจร รู้จักการปฐมพยาบาลที่จะทำให้ตัวเองหรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน มาตรการที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายนอกโรงเรียนที่จะให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียน ทั้งในด้านการป้องกันและขจัดภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น หน่วยดับเพลิง เจ้าหน้าที่จราจร และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น

สรุปได้ว่า โรงเรียนจะต้องรักษาความปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนโดยการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย จัดบริการความปลอดภัยให้เพียงพอและเหมาะสม และสอนสวัสดิศึกษาให้แก่นักเรียน ถ้าบริการความปลอดภัยเพียงพอและเหมาะสม ตลอดจนติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายนอกโรงเรียนที่จะให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนได้ เช่น หน่วยดับเพลิง เป็นต้น

### 3. การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล

ซัด แก้วมณี (2545 : 9) ได้ให้ความหมายของการบริการความปลอดภัยในโรงเรียนว่า หมายถึง การดำเนินการที่จัดขึ้นเพื่อการป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กได้ทุกขณะ ตั้งแต่ขณะเดินทางสู่โรงเรียน อยู่โรงเรียน และกลับจากโรงเรียนสู่บ้านอย่างถูกต้องเหมาะสมและสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า การบริการความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึงการรู้จักป้องกัน หรือหลีกเลี่ยงการกระทำต่าง ๆ ที่เป็นอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนขณะมาโรงเรียน อยู่ในโรงเรียน และกลับจากโรงเรียนไปสู่อบ้าน

เอนอัสมา วัฒนบุรณนที (2539 : 97 – 111) ให้ขอบข่ายการให้บริการความปลอดภัยในโรงเรียนดังนี้

#### 1. การสำรวจความปลอดภัยในโรงเรียน

2. การรายงานอุบัติเหตุในโรงเรียน
3. การแนะแนวสวัสดิภาพ
4. การจัดทำประกันอุบัติเหตุ
5. การบริการเครื่องอำนวยความสะดวก
6. การบริการความปลอดภัยในการเดินทางไป – กลับโรงเรียน
7. การจัดบริการฝึกซ้อมเพื่อความปลอดภัย
8. การบริการปฐมพยาบาล
9. การจัดสารวัตรนักเรียนด้านความปลอดภัยหรืออาสาสมัครสวัสดิภาพ

โครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนเป็นโครงการซึ่งจัดและดำเนินงานในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยให้แก่ทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ (กรมพลศึกษา. 2533 : 14)

1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย โรงเรียนต้องจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ปลอดภัย เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงในการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมความปลอดภัย ทั้งนี้โรงเรียนควรจะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับสถานที่ตั้งโรงเรียน บริเวณโรงเรียนและสนามเด็กเล่น ทางระบายน้ำ อาคารเรียน บันได ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องพยาบาล ห้องน้ำ ห้องส้วมและห้องครัว ให้มั่นคงแข็งแรง ไม่ล่อแหลมต่ออุบัติเหตุ ส่วนโรงเรียนที่อยู่ติดถนนหรือแม่น้ำลำคลอง ต้องมีรั้วกันแข็งแรง อุปกรณ์การเรียนพลศึกษาเครื่องใช้อื่น ๆ ของโรงเรียนต้องแข็งแรง ซ่อมแซมให้อยู่สภาพใช้การได้และปลอดภัยเสมอ ทุกสิ่งทุกอย่างในบริเวณโรงเรียนต้องจัดอันตรายเป็นระเบียบเรียบร้อย อย่าให้เป็นสื่อของการเกิดอุบัติเหตุ ดังนั้นควรจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนและทุก ๆ คนในโรงเรียน มีความปลอดภัยและมีสุขภาพจิตดีอีกด้วย (กรมพลศึกษา. 2533 : 18)

2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดบริการความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย ทั้งให้รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (กรมพลศึกษา. 2533 : 35)

3. การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา สิ่งสำคัญและจำเป็นมากคือ การวางแผนการจัดและดำเนินการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งการวางแผนหรือแผนงานที่จะมีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่เด่นชัด ใ้บุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจสอดคล้องกัน และอาศัยความร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังของผู้บริหารโรงเรียน ครู พ่อ แม่

ผู้ปกครองของนักเรียน ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน (กรมพลศึกษา. 2533 : 50)

### 3.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนอนุบาล ได้แก่ ลักษณะสภาพของสถานที่ตั้ง อาคาร สถานที่ บริเวณโรงเรียน ห้องเรียนและห้องต่าง ๆ ในโรงเรียน ตลอดจนสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่น สนาม

#### 3.1.1 สถานที่ตั้งโรงเรียน

กรมพลศึกษา (2533 : 18) กล่าวว่าสถานที่ตั้งควรคำนึงถึงความปลอดภัยดังนี้

1. ไม่ควรอยู่ในบริเวณที่อาจได้รับภัยธรรมชาติ
2. ควรเป็นพื้นที่ดอน ไม่เป็นที่ลุ่ม พื้นที่ดูดซึมน้ำได้ดี เป็นทรายไม่มีกรวดหรือหินล้น ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อเด็ก
3. ไม่ควรอยู่บริเวณที่มีโครงการขยายอุตสาหกรรมหรือมีทางด่วนตัดและอยู่ห่างจาก ย่านธุรกิจ หรือย่านอุตสาหกรรมที่มีจราจรคับคั่ง
4. ควรห่างจากรถไฟและแม่น้ำลำคลองพอสมควร
5. ไม่ควรอยู่ใกล้ถนนเกินไป จะเป็นอันตรายต่อชีวิตนักเรียน
6. ควรมีบริเวณกว้างขวางได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียนที่มีอยู่และสามารถขยายเพิ่มเติมได้เมื่อมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น
7. ควรจัดบริเวณที่จอดรถยนต์ รถจักรยานยนต์และจักรยาน ให้เป็นสัดส่วน เพื่อจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน
8. ควรมีรั้วกั้นรอบบริเวณโรงเรียน ถ้ารั้วถาวรไม่ได้ ก็ควรทำขอบเขตที่แน่นอน เช่น ปลูกต้นไม้ชั่วคราว
9. ควรอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น กลิ่น เสียง โรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม โรงมหรสพ โรงแรม สถานอาบอบนวด ตลาดที่จอแจ เพราะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของเด็ก แต่ถ้ามีเสียงรบกวนก็ใช้วิธีแก้ไขให้หนักเป็นเบาได้โดยการปลูกต้นไม้ชนิดใบหนา ประมาณ 2 -3 แถว เช่น ต้นมะขาม ต้นมะขามเทศ ต้นจามจุรี เป็นต้น เพราะต้นไม้ชนิดใบหนาช่วยในการซับเสียงได้พอสมควร
10. ไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีใบเกะกะ หรือมียางที่เป็นอันตราย และไม่ควรรำกระถางต้นไม้ปลูกไว้ตามหัวเสา เพราะอาจหล่นลงมาถูกเด็กนักเรียนได้

สถานที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลไม่ควรห่างไกลจากชุมชนเกินไป การคมนาคมควรสะดวก การดูดซึมและระบายน้ำดี ไม่มีเสียง ไม่มีกลิ่นหรือควันรบกวน อยู่ห่างไกลจากแหล่งอันตราย (เบญญาแสงมลิ. 2545 : 47) สิ่งแวดล้อมที่ดีควรจะไม่ให้มีสิ่งรบกวนประจำจนเป็นเหตุให้เกิดความรำคาญ

รบกวนสมาธิในการเรียนการสอนและการทำงาน สิ่งรบกวนได้แก่ เสียงเครื่องยนต์จากรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถตัดหญ้า ควั่นจากการเผาขยะ หลุมและโบไม้แห้ง กลิ่นเหม็นจากน้ำเสีย ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่างๆ เป็นต้น (สินีนุช ศิริวัฒนานนท์. 2535 : 63 – 66)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน พ.ศ. 2531 (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2545 : 121)ไว้ว่า โรงเรียนอนุบาลที่จัดตั้งใหม่จะต้องอยู่ห่างจากโรงเรียนอนุบาลที่ตั้งอยู่เดิมไม่น้อยกว่า 300 เมตร บนเส้นทางคมนาคมทางบก มีที่ดินผืนเดียวติดต่อกันมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา พื้นที่ต้องไม่เป็นที่ลุ่มและไม่มีสิ่งอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน หากมีบ่อน้ำหรือสระน้ำอยู่ภายในบริเวณโรงเรียน จะต้องล้อมรั้วให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย และสถานที่ตั้งของโรงเรียนต้องตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน มีพื้นที่สำหรับนักเรียนเล่นไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน จะเป็นในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้และต้องมีพื้นที่สำหรับนักเรียนพักผ่อนอย่างเพียงพอ

สรุปว่าสถานที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลต้องตั้งอยู่ในชุมชน การคมนาคมสะดวก ไม่มีสิ่งใดรบกวน เช่น เสียง กลิ่น ควั่น เป็นพื้นที่ต้องไม่เป็นที่ลุ่มและไม่มีสิ่งอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน และมีพื้นที่สำหรับนักเรียนพักผ่อนอย่างเพียงพอ

### 3.1.2 การจัดอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

โรงเรียนอนุบาลต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กไปเพื่อเรียนรู้โลกภายนอก เป็นครั้งแรกของชีวิตซึ่งอาจเปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของเด็ก ดังนั้นอาคารเรียนและสถานที่ต้องเหมาะสมกับเด็กวัยนี้ และโรงเรียนต้องจัดบรรยากาศให้ปลอดภัยอบอุ่น คล้ายกับบรรยากาศในบ้าน ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม คือ ห้องเรียน ห้องนอน ห้องสำหรับบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และมีการจัดบริการพื้นที่สำหรับผู้ปกครอง (นภาพรรณ อุณาภูล. 2540 : 14)

อาคารเป็นอาคารชั้นเดียว แต่ถ้าเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ห้องของเด็กวัยนี้ต้องอยู่ชั้นล่างสุด ตัวอาคารควรมีลักษณะถาวร แบบเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก และถูกต้องตามสุขลักษณะ อาคารควรทาสีให้สดชื่น สบายงาม ไม่ฉูดฉาด หรือมีดทึบ (เบญจา แสงมลิ. 2545 : 7) และเนื้อที่ในอาคารเรียนจะต้องกว้างขวางสามารถดัดแปลงเป็นศูนย์ต่าง ๆ และจัดกิจกรรมได้อย่างสะดวก (นิตยา ประพตติกิจ. 2539 : 26) ต้องอยู่ในสภาพที่แข็งแรงมั่นคงไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เช่น บันไดไม่ชำรุด สนามต้องไม่เป็นหลุมเป็นบ่อหรือมีน้ำขัง ถนนและทางเดินอยู่ในสภาพดีมีสัญญาณจราจรที่ถูกต้อง ใช้สัญญาณไปมาได้สะดวกและปลอดภัย แต่สำหรับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก อาจมีปัญหาสับสนในการเดินขึ้น-ลงบันไดสวนทางกัน ควรจัดแยกทางเดินขึ้นและเดินลงบันได โดยให้เดินขึ้นชิดขวาและเดินลงชิดซ้ายมือของบันได (สินีนุช ศิริวัฒนานนท์. 2535 : 63 – 66) ภายใน



อาคารบริเวณทางเดินควรทำเครื่องหมายจราจร เพื่อฝึกความเป็นระเบียบ และเด็กมีความปลอดภัยจากการเดินหรือวิ่งชนกัน หรือถ้ามีหลายอาคารควรสร้างหลังคาและทางเดินต่อกัน เพื่อความสะดวกและปลอดภัยเมื่อฝนตก เสาของอาคารถ้าเป็นไปได้ควรหลบเหลี่ยม มิให้เป็นอันตรายต่อเด็ก (อารมณ สุวรรณपाल. 2537 : 113)

#### ระเบียบสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 121) ได้กำหนดว่า อาคารเรียนจะต้องเป็นอาคารที่มั่นคงแข็งแรง อาคารเรียนที่มีห้องเรียนเกินกว่า 2 ห้องติดต่อกัน ช่องทางเดินภายในอาคารหรือระเบียงทางเดินต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หรือถ้ามีม้านั่ง ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร อาคารตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป ต้องมีลูกกั้นระเบียงสูงไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร และช่องว่างลูกกั้นไม่มากกว่า 15 เซนติเมตร อาคารเรียนจะต้องมีฝ้าเพดานใต้หลังคา เว้นแต่หลังคาลาดฟ้าคอนกรีตเสริมเหล็กระยะความสูงจากพื้นถึงเพดานต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร สำหรับบันไดนั้น ต้องแบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงหนึ่งต้องสูงไม่เกิน 2.00 เมตร ความกว้างของบันไดแต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ขานบันไดต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ลูกตั้งของบันไดต้องสูงกว่า 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีราวและลูกกั้นสูงไม่ต่ำกว่า 90 เซนติเมตร รวมทั้งราวเดียวสำหรับนักเรียนเกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกั้นต้องไม่มากกว่า 15 เซนติเมตร และประภาพรพรณ สุวรรณสุข (2544 : 87) กล่าวว่า อาคารทุกอาคารควรสร้างทางออกฉุกเฉินไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อป้องกันเหตุฉุกเฉิน ตัวอาคารควรตั้งอยู่ในตำแหน่งที่มีทิศทางลมผ่าน และมีแสงสว่างพอเหมาะ ตัวอาคารควรทำสีอ่อน ๆ ที่สวยงามทั้งภายในและภายนอก

สรุปว่าอาคารสถานที่จะต้องมีสภาพที่มั่นคงแข็งแรง ตั้งอยู่ในทิศที่มีลมผ่าน มีแสงสว่างพอเหมาะ มีทางออกฉุกเฉิน เสาของอาคารควรหลบเหลี่ยมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายกับเด็ก หากมีหลายอาคารควรสร้างหลังคาและทางเดินต่อกันเพื่อความสะดวกและปลอดภัยเมื่อฝนตก

#### 3.1.3 ห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดห้องเรียนต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะดวก เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข (กรมวิชาการ. 2540 : 102) ห้องเรียนควรมีขนาดใหญ่พอเพียงที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมและอยู่อย่างสบาย ๆ เนื้อที่สำหรับปฏิบัติกิจกรรมควรดัดแปลงให้ยืดหยุ่นได้ มีชีวิตชีวาและสบายเหมือนบ้าน ห้องเรียนควรอยู่ชั้นล่างติดพื้นดินไม่มีที่ที่เด็กจะไปแอบหรือหลบซ่อนได้ ควรติดกับห้องส้วมและห้องน้ำ เนื้อที่ว่างภายในควรกว้างขวางพอเด็กจะเคลื่อนไหวไปไหนมาไหนได้อย่างสบาย ๆ เพื่อเด็กได้ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (Large Muscles) ควรมีเนื้อที่ว่างประมาณ 40 – 60 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน (นิตยา ประพุดติกิจ. 2539 : 70)

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2545 : 121) ได้กำหนดลักษณะของห้องเรียนว่า ห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร และต้องเป็นห้องโล่ง ไม่มีเสา หรือสิ่งกีดขวาง ในกรณีที่ห้องรูปสี่เหลี่ยม ความกว้างของห้องไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร และในกรณีที่ห้องรูปอื่น ๆ ส่วนที่แคบที่สุดของห้องไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร อาจจัดเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ มีฝาประจันที่สามารถปรับเป็นห้องเรียนหรือห้องกิจกรรมขนาดต่าง ๆ ในเวลาเดียวกัน ห้องเรียนที่มีทางออก 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร ในกรณีมีทางออกเพียงทางเดียว ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร นอกจากนี้สัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต้องไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน และการจัดห้องเรียน ให้คำนึงถึงพื้นที่ต่อนักเรียน จำนวนรวมของนักเรียนแต่ละห้องต้องไม่เกิน 40 คน ขวัญจิรา ภูสังข์; จินตนา เลาหวณิช; และ อุไรวรรณ โชติชูชนะ (2543 : 51) กล่าวว่า พื้นที่ห้องควรเป็นไม้หรือวัสดุที่เด็กจะสามารถนั่งหรือนอนเล่นได้ และประสพศรี อึ้งถาวร (2535 : 32) กล่าวว่าห้องเรียนว่า เป็นห้องเรียนที่สะอาดไม่ลื่น หรือมีดอับ

การระบายอากาศของห้องเรียนต้องถ่ายเทได้สะดวก โดยรวมเนื้อที่ หน้าต่าง ประตูและช่องลมแล้วไม่น้อยกว่า 20% เนื้อที่ห้อง ยกเว้นห้องที่ระบบปรับอากาศ แสงสว่างของห้องเรียนต้องมีความเข้มไม่น้อยกว่า 200 ลักส์ โดยสม่ำเสมอทั้งห้อง ห้องเรียนที่ใช้แสงสว่างตามธรรมชาติ ความเข้มของแสงสว่างไม่เป็นตามเกณฑ์ ต้องติดตั้งโคมไฟฟ้าให้แสงสว่างเพิ่มในห้องนั้น ๆ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2545 : 121 -122) และสวัสดิ์ไพศวรรย์อยู่ระดับที่เด็กเอื้อมไม่ถึง (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 138) ควรมีวัสดุสำหรับครอบปลั๊กไฟอย่างมิดชิดเพื่อป้องกันไม่让孩子เข้าไปได้ไปเหยย นอกจากนี้ในห้องเรียนควรมีสัญญาณเตือนไฟไหม้และเครื่องดับเพลิง รวมตลอดถึงมีการฝึกปฏิบัติยามเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้ ทั้งนี้เพื่อให้ครูตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองว่า จะพาเด็กไปทางไหนและพบกันที่ใด รวมตลอดถึงมีบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบว่า มีเด็กติดค้างในบริเวณโรงเรียนหรือไม่ (นาเนตร ธรรมบวร. 2546 : 170) ปราศจากวัสดุที่เป็นอันตรายต่อเด็ก เช่น เครื่องทำความร้อน (กาต้มน้ำ กระติกน้ำร้อน) สายไฟ เครื่องมือซ่อมแซมอาคารเรียนหรือวัสดุที่เด็กกลืนกินแล้วเป็นอันตราย เช่น ยา น้ำยาทำความสะอาด สี วัสดุที่เป็นพิษ ลูกโป่ง ถุงพลาสติก ฯลฯ (สุภาพร เทพยสุวรรณ. 2541 : 61)

สรุปได้ว่าห้องเรียนควรมีลักษณะที่โล่ง ไม่มีสิ่งกีดขวาง มีขนาดใหญ่เพียงพอที่เด็กจะทำกิจกรรมต่าง ๆ สะอาด มีทางออก 2 ทาง หรือถ้ามีทางออกทางเดียวจะต้องมีขนาดที่กว้าง พื้นห้องเรียนไม่ลื่น มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ สวิตซ์ไฟควรอยู่ระดับที่เด็กเอื้อมถึง มีสัญญาณเตือนไฟไหม้และเครื่องดับเพลิง และปราศจากวัสดุที่เป็นอันตรายต่อเด็ก

### 3.1.4 ห้องพยาบาล

ห้องพยาบาลควรจัดให้ส่วนที่เป็นมุมสงบของอาคาร ทั้งนี้เมื่อมีเด็กเจ็บป่วยจะได้เข้าไปนอนพักผ่อนโดยไม่มีเสียงรบกวนมากนัก และภายในห้องพยาบาลควรจัดให้สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก (ประภาพรพรณ สุวรรณสุข. 2544 : 90) ควรจัดให้เป็นเอกเทศ ห่างจากสิ่งรบกวนและเหตุรำคาญ อยู่ชั้นล่างของอาคาร สะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีตู้ยาและเวชภัณฑ์พร้อม เวชภัณฑ์ต้องไม่เสื่อมคุณภาพ (บุญช่วย จินดาประพันธ์. 2536 : 70) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำ เช่น พยาบาล ครูอนามัย หรือครูอื่น ๆ ที่คอยดูแลควบคุมอยู่เสมอ มีเตียงพักผู้ป่วยที่แข็งแรง สะอาดและถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์การปฐมพยาบาลที่สะอาด และปลอดภัยอย่างเพียงพอ ตู้ยาควรมีกุญแจปิด – เปิด และเมื่อใช้แล้วควรปิดใส่กุญแจทุกครั้ง ยาและอุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบและปลอดภัย เช่น แยกประเภทของยาอันตราย ยารับประทาน ยาห้ามรับประทาน มีฉลากติดบอกชื่อยาและวิธีการใช้ยา ห้ามนักเรียนหยิบยามาใช้เองเด็ดขาด ต้องผ่านผู้ดูแลหรือเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง ควรจัดห้องพยาบาลให้เป็นสัดส่วน (เอมอัชฌา วัฒนบุรณนที. 2548 : 111 – 112)

สรุปห้องพยาบาลจะต้องสะอาด ตั้งอยู่ในที่ที่สงบ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีครูหรือเจ้าหน้าที่อนามัยคอยควบคุมดูแลอยู่เสมอ

### 3.1.5 ห้องอาหาร

ห้องอาหารควรอยู่ใกล้อาคารเรียนและควรมีหลังคากันฝนเชื่อมระหว่างอาคารเรียนและโรงอาหาร โต๊ะอาหารและบริเวณต้องจัดให้สะอาดเรียบร้อย มีก๊อกน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่มีความสูงเหมาะสมกับเด็ก นอกจากนั้นควรมีป้ายนิเทศบอกรายการอาหาร หรือรูปอาหารหลักที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ (เบญญา แสงมลิ. 2545 : 7) ที่รับประทานอาหารต้องมีพื้นที่เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน หรือจะใช้ห้องเรียนเป็นที่รับประทานอาหารก็ได้ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2545 : 121) แต่โรงเรียนจะต้องดูแลในเรื่องความสะอาดเป็นอย่างดี ห้องเตรียมอาหารต้องถูกสุขลักษณะ โรงอาหาร โรงครัวต้องสะอาด ฝากันด้วยตาข่ายเพื่อป้องกันแมลงและสัตว์นำโรค มีแสงสว่างและมีการระบายอากาศที่ดีและเพียงพอ มีอ่างล้างมือพอเพียงและสะอาด (สินีนุช ศิริภูมินานนท์. 2535 : 66) ในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านเนื้อที่ อาจจัดระเบียบ หรือแม้แต่ในห้องเรียน เป็นที่รับประทานอาหารของเด็ก ซึ่งต้องเตรียมสถานที่ให้สะอาดเพียงพอก่อนใช้เป็นที่รับประทานอาหาร และหลังจากใช้แล้วต้องทำความสะอาดทันที ไม่ให้มีเศษอาหารตกหล่น และไม่มีกลิ่นอาหารหลงเหลือตกค้างอยู่ (วัฒนา ปุณณฤทธิ์. 2536 : 250)

สรุปว่าห้องอาหารควรอยู่ใกล้อาคารเรียน และมีหลังคาเชื่อมระหว่างอาคารเรียนและโรงอาหาร หรือจะใช้ห้องเรียนเป็นห้องอาหารได้ ห้องอาหารจะต้องสะอาด มีน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่รับประทานอาหาร

อาหารมีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนจะต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างและมีการระบายอากาศที่ดี

### 3.1.6 ห้องน้ำห้องส้วม

ห้องน้ำห้องส้วมควรอยู่ในห้องเรียน (ถ้าเป็นไปได้) เพราะจะให้ความสะดวกแก่เด็ก และครูไม่ต้องทิ้งเด็กอื่น ๆ ไว้ตามลำพัง ส้วมที่ใช้ควรมีขนาดเล็ก ไม่สูงมาก มีท่อน้ำไหล มีอ่างล้างมือ สบู่ ขัน และผ้าเช็ดมือไว้ให้พร้อม เพื่อฝึกสุขนิสัยเด็กในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม (เบญญา แสงมลิ. 2545 : 7) ซึ่งตรงกับดาวลิง (Dowing) ที่เสนอแนะว่าห้องน้ำต้องใกล้ห้องเรียนและเด็กสามารถใช้เองได้โดยไม่ต้องช่วย (กุลยา ตันติผลลาชีวะ. 2547 : 36) ส้วมและอ่างล้างมือควรอยู่ในระดับความสูงของเด็ก ห้องน้ำไม่ต้องแยกหญิงและชาย (Hidebrand, Verna. 1997 : 70) พื้นห้องน้ำควรแห้ง ไม่เปียกชื้นตลอดเวลา เพราะอาจทำให้เด็กลื่นหกล้มได้ (นภเนตร ธรรมบวร. 2546 : 170) ไม่มีตุ่มน้ำ ถังน้ำ ที่กักน้ำที่เด็กอาจไปเล่นแล้วเป็นอันตราย หรือมีประตูปิดล็อกที่เด็กอาจถูกขังอยู่ในห้องน้ำนั้นได้ (ประสพศรี อึ้งถาวร. 2535 : 32) ห้องน้ำหรือที่อาบน้ำ ต้องจัดให้เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และต้องรักษาความสะอาดให้ถูกสุขลักษณะ ซึ่งห้องส้วมมีเกณฑ์ดังนี้ นักเรียน 1 -100 คน มี 1 ที่ต่อนักเรียน 25 คน นักเรียน 101 -600 คน มี 1 ที่ต่อนักเรียน 50 คน และนักเรียน 601 คนขึ้นไป มี 1 ที่ต่อนักเรียน 75 คน และจะต้องรักษาให้สะอาดถูกสุขลักษณะ มีบังตา หรือประตูส้วม โดยไม่ใส่กลอนประตู หรือกุญแจติดที่ประตู และส้วมต้องไม่ไกลจากห้องเรียนหรืออยู่ในห้องเรียน ถ้าส้วมอยู่นอกห้องเรียน ทางเดินไปส้วมต้องมีหลังคากันแดดฝน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2545 : 122)

ห้องน้ำห้องส้วมจะต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ ส้วมและอ่างล้างมือควรอยู่ในความสูง และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก พื้นห้องน้ำแห้ง ไม่มีที่กักน้ำ ที่เด็กอาจไปเล่นและเกิดอันตราย

### 3.1.7 ห้องนอนสำหรับนักเรียน

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2545 : 122) กำหนดว่า ต้องจัดให้มีห้องนอนโดยสัดส่วนพื้นที่ต่อนักเรียนไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อคน หรือจะใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอนด้วยก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีที่นอนและอุปกรณ์ ควรตั้งอยู่ในที่สงบ ไม่เป็นทางผ่าน เป็นห้องที่เป็นสัดส่วน ห่างไกลจากเสียงรบกวน มีอากาศถ่ายเทดี ไม่ชื้นชื้น หรือร้อน ไม่มีชอกมิดอันจะเป็นที่อยู่อาศัยของแมลงหรือสัตว์มีพิษ (วัฒนา ปุณญฤทธิ์. 2536 : 250) ควรมีม่านกันทั้งที่หน้าต่างและประตู เพื่อมิให้แสงส่องเข้ามาโดนตาเด็กซึ่งจะทำให้เด็กนอนไม่หลับ หรือนอนไม่มีความสุข (ประภาพรรณ สุวรรณสุข. 2544 : 90) มีมุ้งลวดเพื่อป้องกันแมลงวันและยุง และควรมีเพลงเบา ๆ กล่อมเด็ก (นิตยา ประพุดติกิจ. 2539 : 71)

สรุปว่าห้องนอนควรตั้งอยู่ในที่สงบ ปราศจากเสียงรบกวน อากาศถ่ายเทสะดวก มีมุ้งลวดเพื่อป้องกันแมลงและยุง

### 3.1.8 สนามเด็กเล่น

สนามเด็กเล่นควรมีขนาด 7.5 ถึง 100 ตารางฟุตต่อเด็ก 1 คน เป็นอย่างน้อย ถ้ามีเด็กกลุ่มมาใช้สนามเด็กเล่นและมีเนื้อที่จำกัด ควรจัดตารางเวลาให้เด็กแต่ละกลุ่มหมุนเวียนกันมาเล่น บริเวณสนามเด็กเล่นควรเล่นได้หลายอย่าง สามารถทำความสะอาดง่าย สามารถฉีดน้ำและแห้งได้เร็ว และควรปลอดภัยจากไฟไหม้ นอกจากนี้สนามเด็กเล่นควรมีความเป็นสัดส่วน โดยควรมีกำแพงหรือฉากกั้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัย (เยาวยา เศษะคุปต์. 2542 : 142) สนามไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ มีตะปูหรือสิ่งที่จะทิ่มตำเด็ก สภาพของเล่นที่เป็นโครงไม้ ต้องแข็งแรง ไม่ทู่ดโถม โครงเหล็กต้องไม่เป็นสนิม หากมีปัญหาต้องซ่อมแซมให้เรียบร้อยก่อนให้เด็กเล่น ไม้ลิ้นสำหรับเด็กอนุบาลไม่ควรสูงเกิน 6 ฟุต และอยู่ในที่ร่ม บ่อทรายต้องตรวจดูสม่ำเสมอ ระวังสัตว์ร้ายไปแอบอาศัยอยู่ (ประสพศรี อึ้งถาวร. 2535 : 32) ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ส่วนที่นั่งพักผ่อน จัดที่ไว้ได้ต้นไม้ มีร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง (กรมวิชาการ. 2540 : 107)

นิภา มนูญปัจจุ (2527 : 310) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้สนามเด็กเล่นว่าสถานศึกษาควรพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรแยกสนามเด็กเล่นออกจากสนามอื่น ๆ
2. มีทางเดินเฉพาะสำหรับเข้าออกไปยังจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน
3. ใช้สีเป็นเครื่องหมายและสัญลักษณ์ช่วยให้นักเรียนได้เห็นอย่างชัดเจน
4. ชุดเครื่องเล่นสนามไม่จัดตั้งไว้กระจัดกระจายตามจุดต่าง ๆ ในสนาม ควรจัดตั้งไว้เป็นกลุ่มดีกว่าและปลอดภัยมากกว่า
5. อุปกรณ์การเล่นควรเลือกมาให้เหมาะสมกับอายุของเด็ก
6. ควรมีกฎและระเบียบการเล่นและการใช้สนามเด็กเล่นที่ชัดเจน
7. เครื่องเล่นสนามไม่ควรตั้งในบริเวณที่ขวางกั้นการเล่นเกมต่าง ๆ
8. ชุดชิงช้าจำเป็นต้องตรวจสอบความแข็งแรง มีเบาะรอง มีขอบกั้นไม่ให้ตกลงได้
9. กระดานลื่นควรจัดในที่ร่ม
10. ชิงช้าสนามควรมีความสูงต่างกันเพื่อให้เด็กได้เลือกเล่นตามความเหมาะสม
11. บ่อทราย บ่อขี้เลื่อย ควรจะรองพื้นใต้ชิงช้าและควรทำความสะอาดบ่อทราย บ่อขี้เลื่อยอยู่เสมอ

12. กระดานหกโดยเฉพาะปลายกระดานที่ตะพืด ควรป้องกันไม่ให้นักเรียนใช้นิ้วจับ ต้องจะทำให้ได้รับอันตราย

13. ควรแนะนำอุปกรณ์การเล่นสนาม และกำหนดข้อบังคับในการเล่น

14. กระบะทรายต้องตรวจดูไม่ให้มีเศษแก้ว หรือของมีคมปะปน

15 . อ่างน้ำดื่ม ต้องระวังความสะอาดไม่ให้พื้นลื่นและเป็นไปตามหลักสุขาภิบาล

สรุปว่าสนามเด็กเล่นจะต้องมีพื้นที่เพียงพอสำหรับให้นักเรียนทำกิจกรรม มีกำแพงหรือฉากกั้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัย สนามไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ มีต้นไม้ช่วยให้ความร่มเงา

### 3.1.8 บริเวณโรงเรียน

บริเวณโรงเรียนนั้นควรมีเนื้อที่กว้างขวางพอสมควร พื้นสนามราบเรียบปราศจากสิ่งที่เป็นอันตรายแก่เด็ก บริเวณโรงเรียนควรจัดให้สวยงาม ร่มรื่น มีไม้ดอกไม้ประดับและไม้ที่ให้ร่มเงา ควรมีมุมนั่งเล่น บริเวณโรงเรียนสะอาดเรียบร้อย มีที่ทิ้งขยะ และมีรั้วกันเป็นขอบเขตแน่นอน (เบญญาแสงมลิ. 2545 : 7) ควรมีการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ ดอกไม้ ไม้ประดับให้เจริญเติบโตสวยงามอยู่เสมอ ไม่เด็ดหรือหักดอกไม้ กิ่งไม้ (สินีนุช ศิริวุฒินานนท์. 2535 : 63 -66) ควรจัดและตกแต่งให้สวยงามให้เป็นที่น่าสนใจ บางส่วนของสนามอาจจะทำเป็นเนินและปลูกต้นไม้พันธุ์ต่าง ๆ บางส่วนอาจขุดเป็นบ่อเพื่อเลี้ยงปลา และพืชน้ำ และบางส่วนอาจทำเป็นสวนสัตว์ (ประภาพรรณ สุวรรณสุข. 2544 : 92)

สรุปได้ว่า บริเวณโรงเรียนมีเนื้อที่กว้างขวางพอสมควร ปราศจากสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็ก มีการจัดบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม ร่มรื่น และมีความสะอาดเรียบร้อย

3.1.9 สถานที่จอดรถ ควรจัดไว้ใกล้ ๆ กับประตู ทั้งนี้เพื่อจะได้ลดปัญหาในเรื่องการจราจรและอันตรายที่จะเกิดกับเด็ก และระหว่างทางประตูเข้ากับอาคาร ควรจะทำทางเดินที่ถาวร เช่น อาจโขกปูนซีเมนต์หรือเอาอิฐมาวางเรียงเป็นทางเดิน พร้อมทั้งมีหลังคาให้ต่อเนื่องกันด้วย เพื่อความสะดวกต่อเด็กในเวลาที่ผ่านมา (ประภาพรรณ สุวรรณสุข. 2544 : 92) รีด ; การ์ดเนอร์ ; และมาเลอร์ (Read ; Gardner ; & Mahler. 1987 : 56) กล่าวถึงสถานที่จอดรถว่า ควรใกล้กับทางเข้า ไม่เพียงเพื่อความสะดวกแก่พ่อแม่แล้ว ยังลดอันตรายของการจราจรที่เกิดขึ้นกับเด็ก โดยสถานที่จอดรถนั้นควรง่ายสำหรับผู้ปกครองที่มาติดต่อกับครูเวลามารับหรือมาส่งเด็ก ส่วนถนนในบริเวณโรงเรียน ให้จัดทำป้ายสัญญาณจราจรบอกให้ชัดเจน กำหนดความเร็วของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่แล่นในบริเวณโรงเรียน ทำคั่นกันถนนเป็นระยะ ๆ เพื่อป้องกันมิให้รถแล่นเร็วเกินไป ทั้งนี้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนได้และช่วยมิให้มีเสียงดังรบกวน ถ้าถนนแคบควรจัดให้เดินรถทางเดียว

สรุปว่าสถานที่จอดรถ ควรใกล้กับประตูทางเข้า เพื่อความสะดวกแก่ผู้ปกครองในการมารับมาส่งเด็ก นอกจากนี้มีป้ายสัญญาณจราจรบอกและกำหนดความเร็วของรถ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

ในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดว่า สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะสภาพของสถานที่ตั้งอยู่ในชุมชน มีการคมนาคมสะดวก ปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียง กลิ่น อาคารสถานที่มั่นคงแข็งแรง มีทางออกฉุกเฉิน บริเวณโรงเรียน มีรั้วรอบขอบชิดห้องเรียนและห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนมีอากาศถ่ายเทดี มีแสงสว่างเพียงพอ มีสัญญาณไฟไหม้และเครื่องดับเพลิง สนามเด็กเล่นมีกำแพงหรือฉากกัน พื้นที่สนามเรียบ ปราศจากสิ่งอันตราย และมีเครื่องเล่นสนามที่ไม่มีอันตรายต่อเด็ก

### 3.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม

สภาพทางสังคมทำให้การดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมเปลี่ยนแปลงไป การแข่งขันการไต่หาช่องทางเพื่อการดำรงชีวิตทำให้คนขาดศีลธรรม มีความเสื่อมถอยทางจิตใจ ความประพฤติการแสดงออกที่ควรควบคุมด้วยสติและจิตสำนึกแห่งคุณธรรมลดลง ทำให้การแสดงออกของความเลวมีมากขึ้น การลักพาตัวเด็ก การทำร้ายเด็กอย่างขาดความปราณี และแม้แต่การข่มขืนเด็กจึงทวีความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงของสังคมในลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข และต้องระมัดระวังให้มากขึ้น ก่อนที่เด็กที่น่าสงสาร ต้องตกเป็นเหยื่อที่ทารุณของสังคมโดยไม่รู้ตัว ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นบุคคลที่รู้สภาพทางสังคมต้องเป็นผู้แก้ไขและป้องกัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542 : 123)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 36 – 43) ให้ความหมายภัยจากสภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีสาเหตุมาจากความประมาท เลินเล่อและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งเกิดจากสภาวะการที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจกระทำ อันส่งผลทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน ซึ่งมาจากเหตุต่าง ๆ ทั้ง 8 ด้าน คือ การล่องละเมิดทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายตนเองและคิดสั้น สารเสพติด การบริโภคอุปโภค การทะเลาะวิวาทและการถูกรังแก การถูกล่อลวงและลักพา สื่อบลามกอนาจาร และอบายมุข ดังนี้

#### 1. การล่องละเมิดทางร่างกายและจิตใจ

จากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด มีการแข่งขันกันทุกวิถีทาง ความประพฤติด้านคุณธรรมต่ำลง การเอารัดเอาเปรียบและเห็นแก่ตัว มีมากขึ้น ผู้น้อยมักถูกผู้มีอำนาจเอารัดเอาเปรียบ ข่มเหงรังแก ถูกข่มขืนกระทำอนาจารด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น

1.1 นักเรียนถูกลงโทษรุนแรงเกินกว่าเหตุ ได้แก่ การทุบตี หยิก บิดหู ตบหัว ตีหมำยทั้งห้อง เอารองเท้าตบหน้า ใช้ไฟลนนิ้วมือ ใช้ไฟฟ้าช็อต ตลอดจนถึงขั้นทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรงจนกระทั่งเสียชีวิต

1.2 นักเรียนถูกลงโทษทางจิตใจและอารมณ์ ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น สร้างปมด้อยและเป็นความทุกข์ทรมานใจ ตลอดเวลาที่ต้องอยู่ในโรงเรียนหลายปี ทั้งจากครู ผู้ปกครอง เพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียนด้วยกัน โดยการดูดำการรอก ตวาด พุดหยาบคาย ไล่ออกจากห้องเรียนหรือระหว่างทำ

กิจกรรม ถูกเพื่อนรีดไถเงินหรือสิ่งของ บังคับให้สักตามตัวหรือเข้าร่วมแก๊งค์ ครูลำเอียงเอาใจใส่แต่เด็กที่มีฐานะร่ำรวยหรือลูกอาจารย์ด้วยกัน

1.3 นักเรียนขาดการดูแลเอาใจใส่ ครูไม่ให้ความรักความอบอุ่นเท่าที่ควร อีกทั้งเร่งรัดเด็กให้เรียนหรือให้มีการพัฒนาเกินกว่าวุฒิภาวะของผู้เรียน อันเป็นผลจากการจัดการศึกษาที่ไม่เหมาะสม

1.4 นักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ ทั้งกรณีรุนแรง ได้แก่ การกอดจูบลูบคลำ การให้เด็กดูอวัยวะเพศ ฯลฯ หรือกรณีรุนแรงที่เป็นการล่วงละเมิดอวัยวะเพศของเด็ก

มาตรการป้องกัน

1. จัดให้มีคณะกรรมการเฝ้าระวังและป้องปราม กรณีการล่วงละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนอย่างจริงจังทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสอดส่องดูแลไม่ให้มีการล่วงละเมิดสิทธิเด็ก
3. ปฏิบัติตามระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการลงโทษนักเรียนอย่างเคร่งครัด
4. ส่งเสริมให้ครูรักและศรัทธาในวิชาชีพครู จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด

5. ส่งเสริมกระบวนการแนะแนวในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ คือ

5.1 ให้ครูประจำชั้นและครูแนะแนวเฝ้าระวังเด็กที่มีความผิดปกติทั้งร่างกายและจิตใจ เนื่องมาจากการถูกทำทารุณกรรมทางร่างกายและจิตใจ ที่กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานคณะกรรมการประณตศึกษาแห่งชาติ ได้ยกตัวอย่าง ลักษณะที่สังเกตเห็นได้เพื่อนำส่งต่อกระบวนการให้ความช่วยเหลือ ตัวอย่าง เช่น

5.1.1 พบรอยบาดแผลหลายแบบตามแขนขา ลำตัว เช่น เป็นแนวแผลรอยไฟจี้ซึ่งมีหลายระยะ ทั้งแผลเก่าแผลใหม่

5.1.2 ผู้ปกครองอธิบายอาการบาดเจ็บหรือสาเหตุการเกิดบาดแผลไม่สมเหตุสมผล อาจแสดงท่าทีรำคาญหรือโกรธเมื่อถูกซักถามและดูไม่เต็มใจที่พาเด็กไปรับการรักษา

5.1.3 เด็กมีลักษณะขาดการเอาใจใส่ดูแล เช่น ผอมโซ สกปรกเนื้อตัวไม่สะอาด

5.1.4 เด็กมีประวัติครอบครัวเต็มไปด้วยความลำบาก ตึงเครียด ทะเลาะเบาะแว้ง ตบตีกันเป็นประจำ มีการใช้กำลังภายในครอบครัว ผู้ปกครองดื่มสุราเป็นประจำ พ่อแม่แยกทางกัน พ่อแม่อายุน้อย มีปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ขาดทักษะการดูแลเด็ก ไม่ต้องการเด็ก



5.1.5 เด็กอาจแสดงท่าทีหวาดกลัว วิดกกังวลเมื่อพูดถึงผู้ปกครองหรือเมื่อผู้ปกครองเข้าใกล้

5.1.6 เด็กเฉยเมย แยกตัวเอง ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม การเรียนตกต่ำ ไม่สดชื่น ดวงตาแห้งแล้ง ไม่รู้ร้อนรู้หนาว

5.1.7 เด็กไม่ยอมกลับบ้าน จะทำกิจกรรมทุกอย่างที่โรงเรียนพยายามกลับเป็นคนสุดท้าย หรือมาเข้ากว่าปกติเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ทางบ้าน หรืออยู่ตามบ้านเพื่อน ขาดโรงเรียนบ่อย

5.1.8 ตัวเด็กเองอาจจะเป็นเด็กเลี้ยงยาก ซนมาก สติปัญญาต่ำ เป็นลูกบุญธรรม หรือลูกเลี้ยง มีลักษณะหน้าตาคล้ายคนที่พ่อแม่ไม่ชอบ

5.2 ครูทำแฟ้มระเบียบวินัยและศึกษารายกรณีเด็กที่มีพฤติกรรมผิดปกติ

5.3 ครูให้ความอบอุ่นสร้างความคุ้นเคยกับเด็กเป็นส่วนตัว ไม่คาดหวังเพื่อให้เด็กไว้วางใจ ไม่มีตำหนิลงโทษจากเหตุที่สร้างปัญหาสำหรับเด็กแต่ละคน เด็กจะเข้ามาปรึกษาปัญหาเอง

5.4 ครูส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์หรือสร้างคุณค่าความมั่นใจให้กับตัวนักเรียน

5.5 ครูปรึกษาหารือพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อหาทางร่วมมือช่วยเหลือในการแก้ปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

5.6 ให้ครูไปเยี่ยมนักเรียนที่บ้านกรณีที่นักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ซึ่งนักเรียนอาจจะอาศัยอยู่กับญาติ

6. ให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องสิทธิเด็กที่จะได้รับ และสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการป้องกันตนเอง ให้พ้นจากการถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ

7. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงอันตรายและภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสื่อลามกที่มีต่อนักเรียน โดยใช้แผ่นพับ เพลง การแสดงบทบาทสมมติ นิทาน ทัศนศิลป์ ฯลฯ

8. ป้องกันแก้ไขไม่ให้มีสถานที่ลับตาในโรงเรียนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

9. ห้ามครูใช้นักเรียนไปทำกิจกรรมที่นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนโดยไม่จำเป็นและไม่เหมาะสม

10. จัดให้มีอาสาสมัครภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น เพื่อนดูแลเพื่อน พี่ดูแลน้อง

11. จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนและภายนอกห้องเรียนให้เด็กรู้สึกมาโรงเรียนและอยู่ในห้องเรียนแล้วมีความสุข

12. ให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับสิทธิเด็กที่พึงจะได้รับในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เยี่ยมบ้าน กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ

13. ทำความเข้าใจพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน กรรมการโรงเรียนให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการป้องกันถูกล่วงละเมิดและเสริมสร้างพัฒนาการเด็กรวมทั้งการเฝ้าระวังในชุมชนด้วย

14. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายงานต้นสังกัด ในกรณีเกิดความรุนแรงไม่สามารถแก้ไขได้ เพื่อช่วยเหลือเด็กและพ่อแม่ของเด็กนักเรียนต่อไป เช่น สถานีตำรวจ กองคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กรมประชาสงเคราะห์ กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนกรมตำรวจ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก บ้านอุปถัมภ์เด็ก มูลนิธิเด็ก บ้านทานตะวัน มูลนิธิเพื่อหญิงประชาสงเคราะห์จังหวัด โรงพยาบาลรัฐ สำนักงานอัยการจังหวัด

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 43) กล่าวถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ ดังนี้

1. จัดให้มีคณะกรรมการเฝ้าระวัง ป้องปรามนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และสถานที่ที่เสี่ยงโดยเฉพาะห้องเรียนห้องน้ำ

2. จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. จัดบริการให้คำปรึกษา เช่น เพื่อนวัยใส ตูรับฟังปัญหาและความคิดเห็น

4. จัดทำเป็นหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. ให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6. จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

7. จัดอาสาสมัครเครือข่าย นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

8. ให้มีผู้รับผิดชอบรายงานหัวหน้าสถานศึกษาทราบ และรายงานตามลำดับชั้น

9. นำนักเรียนเข้าสู่การช่วยเหลือ บำบัด รักษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแล ติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

10. ประสานงานหน่วยงานผู้ปกครองเพื่อให้ความช่วยเหลือในการดูแล

11. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ กองคุ้มครองสวัสดิภาพ เด็กและเยาวชน มูลนิธิ องค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

2. การทำร้ายตนเองและคิดสั้น

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการแข่งขัน การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมเป็นไปในลักษณะที่ต้องแข่งขันกับตนเองและผู้อื่น การแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากสังคมทำให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวลและเป็นโรคเครียดโดยไม่รู้ตัว ซึ่งความเครียดที่เกิดขึ้นส่งผลให้นักเรียนหาทางออกด้วยการทำร้ายตนเองและคิดสั้น เช่น ทำร้ายตัวเองด้วยของมีคม กินยาตาย กระโดดตึกตายและกระโดดน้ำตาย เป็นต้น

### มาตรการป้องกัน

- 2.1 ครูประจำชั้นจัดทำประวัติและศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลและสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหา เช่น เก็บตัว เหวง โดดเดี่ยวและคุ้มคั่งเพื่อหาทางช่วยเหลือ
- 2.2 ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสุขภาพจิตใจนักเรียนโดยเชิญบุคคลภายนอก เช่น นักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์มาให้ความรู้
- 2.3 ครูจัดกิจกรรมปลูกฝังความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 2.4 สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น สมาคมหรือมูลนิธิในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาจิตใจ
- 2.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมจิตใจ เช่น การฝึกสมาธิ การเล่นเกมกีฬา
- 2.6 จัดกิจกรรมทัศนศึกษา เพื่อผ่อนคลายและรักษาสุขภาพจิตใจ

### 3. สารเสพติด

สารเสพติดเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคนำเข้าไปโดยการสูบ ดม หรือฉีดเข้าสู่ร่างกายอย่างต่อเนื่อง เป็นผลต่อการทำงานของระบบประสาท ทำให้ผู้เสพมีความต้องการอยากเสพยาบ่อยครั้ง และเป็นอันตรายต่อชีวิตได้

#### มาตรการป้องกัน

- 3.1 ให้ความรู้เรื่องโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่นักเรียน
  - 3.2 บุคลากรในโรงเรียนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีไม่ติดสารเสพติดทุกชนิด
  - 3.3 สถานที่ของโรงเรียนต้องไม่เอื้ออำนวยต่อการเสพติด
  - 3.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การจัดการแข่งขันกีฬานักเรียน การจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะและดนตรี เป็นต้น
  - 3.5 ประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไข
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 46 – 47) ได้กล่าวถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขสารเสพติดมีดังนี้
1. จัดกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตโดยสร้างความตระหนัก เพื่อให้เห็นคุณค่าแห่งตน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน
  2. จัดโครงการ “ครอบครัวเข้มแข็ง โรงเรียนอบอุ่น” เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลังระหว่างบ้านและโรงเรียน ให้เป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถที่ถูกต้อง เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา เป็นต้น
4. จัดกิจกรรมเสริมสร้างการยอมรับทางสังคม เช่น โครงการ TO BE NUMBER ONE เวทีคนเก่ง อย.น้อย เป็นต้น
5. จัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวังโดยอาศัยกระบวนการเครือข่ายทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา
6. การให้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมมือประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
7. นำศาสนธรรมสู่เด็กและเยาวชนเพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิต ด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันทางศาสนาและโรงเรียน
8. ให้ความรู้แก่นักเรียนในการใช้วิจารณญาณเลือกชมสื่อในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียน การคิด วิเคราะห์ ได้อย่างถูกต้อง
9. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
10. เฝ้าระวังในที่ลับตาในบริเวณจุดที่เป็นอันตราย และเสี่ยงต่อการกระทำผิด เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม โดยกำหนดให้ครูและนักเรียนเป็นแกนนำนักเรียนเครือข่าย ตรวจสอบสอดส่องดูแลอยู่เสมอ
11. ใช้มาตรการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
12. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแก้ปัญหาที่นักเรียนติดยาเสพติด ตามกระบวนการดังต่อไปนี้
  - 12.1 จัดทำทะเบียนผู้ติดยาเสพติด
  - 12.2 ประสานงานความร่วมมือกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบสุขภาพ บำบัด รักษาและฟื้นฟูให้กับนักเรียนที่ติดยา
  - 12.3 มอบหมายหน้าที่ให้ครูศึกษาติดตามพฤติกรรมเป็นรายกรณี
13. จัดกิจกรรมคืนคนดีสู่สังคม
14. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความช่วยเหลือโดยครูดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

#### 4. การบริโภค อูปโภค

ปัจจัยในการดำรงชีวิตของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดคือการบริโภค ซึ่งจะสามารถดำรงชีวิตอย่างปลอดภัย มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและการบริโภคอย่างถูกวิธี การ

บริโภคน้ำดื่มได้แก่ เครื่องดื่ม ขนม นม และเครื่องดื่มประจำตัวของนักเรียน เช่น มีดเหลา ดินสอ ดินสอ กรรไกร เข็ม ปากกา มีมาตรการป้องกันแก้ไขโดยสังเขป ดังนี้

#### 4.1 การบริโภค

การบริโภค ได้แก่ อาหาร น้ำ น้ำอัดลม ขนม นม ฯลฯ

##### มาตรการป้องกัน

4.1.1 ควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) อาหารว่าง น้ำดื่มและอาหารสำเร็จรูปที่จำหน่ายในโรงเรียน

4.1.2 ควบคุมตรวจสอบคุณภาพของวัสดุที่ใช้ประกอบอาหาร ต้องสด ใหม่ สะอาดปราศจากสารปนเปื้อน

4.1.3 ให้ความรู้ถึงประโยชน์และคุณค่าของอาหารและการเลือกซื้อ เครื่องอุปโภค ตามท้องตลาด เช่น ลักษณะอาหาร การบรรจุหีบห่อ วันเดือนปีที่หมดอายุ ฯลฯ

4.1.4 ให้คำนึงถึงความสะดวกของสถานที่ประกอบอาหาร รับประทานอาหาร และรวมถึงภาชนะใส่อาหาร

4.1.5 ป้องกันและกำจัดสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคต่าง ๆ

4.1.6 จัดหาน้ำดื่มที่สะอาด ส่งเสริมให้นักเรียนดื่มน้ำผลไม้แทนน้ำอัดลม

4.1.7 ต้องใช้ภาชนะอุปกรณ์ เช่น ถาด จาน ชาม ช้อนส้อม ทำด้วยวัสดุที่ไม่มีพิษ ทั้งจัดให้มีตู้หรือสิ่งปกปิดอาหารที่ปรุงเสร็จแล้ว

#### 4.2 การอุปโภค

การอุปโภคได้แก่ เครื่องประจำตัวเด็ก มีดเหลาดินสอ กรรไกร เข็ม ปากกา

##### มาตรการป้องกัน

4.2.1 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ การเก็บรักษาเครื่องอุปโภคบริโภค

4.2.2 ครูสอดส่องดูแลอย่างใกล้ชิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในและนอกเวลาเรียน

4.2.3 ห้ามนักเรียนใช้เครื่องอุปโภคที่อาจเป็นอันตราย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 48 – 49) ได้กล่าวถึง มาตรการ การป้องกันและแก้ไข ในเรื่องของการอุปโภคและการบริโภค ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการโภชนาการโรงเรียนเพื่อกำกับติดตามดูแลและควบคุม คุณภาพอาหาร และเครื่องดื่มในโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด

2. จัดให้มีชมรมผู้คุมครองผู้บริโภคภายในโรงเรียน (อย.น้อย) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ และสารปนเปื้อนในอาหาร และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

3. จัดระบบมาตรฐานสุขาภิบาลโรงอาหาร อาคารโรงเรียน อาคารประกอบ
4. จัดทำป้ายนิเทศ ให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อโฆษณา ในการใช้เครื่องอุปโภคบริโภค
5. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาด รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรง

อาหารของโรงเรียน

6. จัดให้มีระบบกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสีย และจัดสร้างบ่อดักไขมัน
7. จัดให้มีระบบประกันอุบัติเหตุให้กับบุคลากรและนักเรียน
8. จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้แก่นักเรียน ครู และบุคลากร ในการรู้จักวิธีใช้ และการเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม
9. จัดทำป้ายนิเทศรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค และอันตรายอันเกิดจากการใช้เครื่องอุปโภคบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วม และเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมถึงอาหาร
10. จัดบูรณาการความรู้ด้านโภชนาการเข้าในหลักสูตรสถานศึกษา
11. ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุจากการอุปโภคบริโภคของนักเรียนภายในโรงเรียนให้ดำเนินการปฐมพยาบาลเบื้องต้นก่อนส่งต่อสถานพยาบาลที่ใกล้เคียง
12. ประสานงานแจ้งผู้ปกครองนักเรียนรับทราบเมื่อเกิดเหตุ เพื่อความร่วมมือในการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง
13. จัดครูพยาบาลหรือครูอนามัยโรงเรียนอำนวยความสะดวกในการดูแลรักษาพยาบาลร่วมกับผู้ปกครองเพื่อรับทราบข้อมูลนักเรียน
14. รายงานเหตุการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาการตามลำดับชั้น
15. ติดต่อประสานงานบริษัทผู้รับประกันอุบัติเหตุให้กับบุคลากรและนักเรียนเพื่อขอรับสินไหมทดแทน

## 5. การทะเลาะวิวาท

นักเรียนเป็นกลุ่มสังคมกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถ้าไม่มีกฎหรือระเบียบให้สมาชิกของกลุ่มยึดเป็นแนวปฏิบัติแล้ว การเอาวัดเอาเปรียบย่อมเกิดขึ้น ผู้อ่อนแอจะถูกผู้เข้มแข็งรังแกข่มเหง การทะเลาะวิวาทจากการแบ่งพวกจึงเกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 40)

### มาตรการป้องกัน

- 5.1 สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน
- 5.2 จัดกิจกรรมเผยแพร่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคี
- 5.3 ให้อาจารย์และสภานักเรียนร่วมกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน
- 5.4 สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 50) กล่าวถึงมาตรการป้องกันและแก้ไข ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทะเลาะวิวาทของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
2. ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำข้อมูล
3. จัดทำระบบเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียน เพื่อการสื่อสารและประสานสัมพันธ์ร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน
4. จัดทำระบบเครือข่ายประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนวในระดับกลุ่มโรงเรียนหรือสหวิทยาเขต
5. จัดกิจกรรมตามโครงการระหว่างโรงเรียนหรือภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างค่านิยม การแสดงออก เช่น โครงการสานสายใย สายสัมพันธ์เพื่อนร่วมทางต่างโรงเรียน กิจกรรมเพื่อชีวิตที่ดีแก่นักเรียน กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น
6. จัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อเข้าระงับเหตุกรณีที่มีเหตุทะเลาะวิวาท โดยประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. โรงเรียนประสานแจ้งผู้ปกครองนักเรียนผู้ก่อเหตุ ผู้ได้รับบาดเจ็บให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ และจัดเจ้าหน้าที่ดูแล โดยรายงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบตามลำดับ
8. ประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. จัดโครงการอบรมหลักสูตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท

#### 6. การล่อลวงและลักพา

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาแก่นักเรียน ซึ่งนอกจากจะมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาแล้ว โรงเรียนยังมีหน้าที่ดูแลนักเรียนที่อยู่ในความปกครองให้ได้รับความปลอดภัยจากการถูกล่อลวงและลักพาตัวด้วย

##### มาตรการป้องกัน

- 6.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้น ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจปัญหาและวิธีป้องกันตัว เพื่อให้พ้นจากการถูกล่อลวงและลักพา
- 6.2 ออกระเบียบด้วยการเข้าออกโรงเรียนของนักเรียน
- 6.3 ตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกที่เข้ามาในโรงเรียนอย่างเข้มงวด
- 6.4 จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมมิให้มีที่ลับตาอันอาจเกิดอันตรายได้

6.6 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจมาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการล่อลวงและวิธีป้องกัน

6.6 กำหนดแนวปฏิบัติ เช่น ห้ามนักเรียนรับขนมหรือสิ่งใดจากคนแปลกหน้า ห้ามบุคคลภายนอกนำสิ่งของมาขาย หรือมาแจกในโรงเรียนก่อนได้รับอนุญาตจากผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้มีอำนาจ และถ้าเห็นคนแปลกหน้าเข้าไปขายของหรือแจกขนมภายในโรงเรียนให้แจ้งครูหรือนักการภารโรงทราบทันที

6.7 ขอความร่วมมือกับชุมชนและผู้ปกครอง ช่วยสอดส่องดูแลนักเรียนในความปกครองอย่าอยู่ตามลำพัง

6.8 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยสอดส่องดูแล เพื่อเป็นการป้องกันการถูกล่อลวงและลักพา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 51 – 52) กล่าวถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขการล่อลวงและลักพา ดังนี้

1. จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะในการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตัดสินใจ การให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง รวมไปถึงทักษะการป้องกันตนเองให้พ้นจากการล่อลวงและลักพา

2. ให้สถานศึกษาจัดระบบการรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ จัดเวรยามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในโรงเรียน เช่น

- การออกกฎระเบียบว่าด้วยการเข้าออกโรงเรียนของนักเรียน
- มีระบบรักษาความปลอดภัยว่าด้วยการควบคุม และตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกที่เข้ามาในโรงเรียน

- จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมิให้มีที่ลับตา อันอาจเกิดอันตรายได้

- กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน เช่น ห้ามนักเรียนรับสิ่งของจากคนแปลกหน้า ห้ามบุคคลภายนอกนำสิ่งของมาขายในโรงเรียนก่อนได้รับอนุญาต เป็นต้น

3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประสานงานชุมชน ผู้ปกครอง เครือข่ายในการสอดส่องดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

4. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจชุมชน เจ้าหน้าที่ปกครองของรัฐช่วยสอดส่องดูแล เพื่อป้องกันการถูกล่อลวงและลักพา

5. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

6. ให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการล่อลวงและลักพา และวิธีการป้องกันนักเรียนทราบทุกระยะ

7. ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปกครอง เพื่อดำเนินการติดตามค้นหา



8. ขอความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการแจ้งเบาะแส

9. จัดกิจกรรมฟื้นฟูสภาพจิตใจให้กับผู้ได้รับผลกระทบ เช่น ครูแนะแนว นักจิตวิทยา

พูดคุยให้กำลังใจ

#### 7. สื่อลามกอนาจาร

สภาพการปัจจุบัน สังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ การรับรู้ข้อมูล และข่าวสารจากสื่อพิมพ์ลามกอนาจาร มีอิทธิพลต่อการเบี่ยงเบนพฤติกรรมของนักเรียนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศและอาชญากรรมในที่สุด ซึ่งถ้าหากโรงเรียนไม่มีทางป้องกันแก้ไข จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อสถาบันครอบครัว สังคมและประเทศชาติได้ สื่อลามกอนาจารที่พบในโรงเรียน เช่น ภาพลามกอนาจาร หนังสือการ์ตูนลามก นิตยสารที่มีภาพลามกอนาจาร หนังสือพิมพ์ที่มีภาพยั่วยวนทางเพศและการแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย เป็นต้น

มาตรการป้องกัน

7.1 ห้ามนักเรียนและบุคลากรนำสื่อลามกอนาจารเข้ามาในโรงเรียน

7.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

7.3 ปลุกฝังค่านิยมประเพณีอันดีงามของวัฒนธรรมไทยให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

7.4 จัดกิจกรรมห้องสมุดให้น่าสนใจ

7.5 บุคลากรในโรงเรียนต้องแต่งกายให้เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดี

7.6 จัดทำป้ายเตือนบุคลากรภายนอกที่จะเข้ามาในโรงเรียนให้แต่งกายสุภาพ

เรียบร้อย

7.7 สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ในการกวาดล้างและเก็บทำลายสื่อลามกอนาจารทุกชนิด และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

7.8 จัดกิจกรรมแนะแนวในเชิงรุก เพื่อส่งเสริมให้มีสุขภาพจิตที่ดีและแนะนำแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียน

7.9 ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬาหรือทำกิจกรรมที่ตนเองถนัด

7.10 เชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่มีปัญหา

7.11 เชิญครูแนะแนวที่มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่มีปัญหา

7.12 ร่วมกับชุมชนส่งเสริมกิจกรรมพลศึกษา นันทนาการให้กับนักเรียน

7.13 เชิญผู้ปกครองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารมาให้อาหาร และร่วมกันแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนให้เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 53) กล่าวถึง มาตรการป้องกัน และแก้ไข ดังนี้

1. สถานศึกษาดำเนินการควบคุมดูแลการนำข้อมูลข่าวสารและสื่อบันเทิงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ไม่ให้เข้ามาเผยแพร่ในสถานศึกษา เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนในการเฝ้าระวังพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยง การตรวจค้นกลุ่มเป้าหมาย
2. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรบูรณาการการสอนในเรื่องเพศศึกษา ศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรมที่ดี และเหมาะสมในทางสังคมให้กับนักเรียน
3. จัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยม ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามให้กับนักเรียนเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ที่มีความสามารถทางด้าน ICT ได้มีการแข่งขันและแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม
5. ประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจตรา ควบคุมดูแลตามแหล่งจำหน่ายและเผยแพร่ เช่น ห้างสรรพสินค้า ร้านเกม อินเทอร์เน็ตคาเฟ่ เป็นต้น
6. ดำเนินการตรวจค้นยึดสิ่งของและลงโทษ หากพบนักเรียนนำสื่อเข้ามาสู่โรงเรียน ติดต่อประสานงานผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
7. ตั้งกรรมการสืบหาแหล่งที่มา เพื่อตัดวงจรการแพร่ระบาดในโรงเรียน
8. ประสานข้อมูลและหลักฐาน เพื่อส่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป
9. มอบหมายหัวหน้าระดับชั้นหรือครูที่ปรึกษาติดตามและเฝ้าระวัง ภายหลังดำเนินการตามกฎหมายต่อไป
- 10 จัดรวบรวมสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วนำมาจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริม เพื่อแก้ปัญหา

#### 8. อบายมุข

แหล่งมั่วสุมประเภทต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ผิดทั้งทาง จริยธรรมและคุณธรรม มีผลต่อความประพฤติ การเรียนด้วยคุณภาพ เสื่อมเสียเกียรติยศและวงศ์ตระกูล ขาดความเชื่อมั่นจากเพื่อนร่วมห้อง

#### มาตรการป้องกัน

- 8.1 จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของอบายมุข
- 8.2 สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน
- 8.3 ขอความร่วมมือกับชุมชนในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็กบางกลุ่ม

8.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ร่วมกับชุมชน

8.5 ยกย่องนักเรียนที่มีความประพฤติดี เพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและชุมชน

8.6 ร่วมมือกับวัดและองค์กรชุมชน จัดกิจกรรมส่งเสริมความประพฤติ เช่น ทำสมาธิ การทำบุญวันสำคัญ ฟังเทศน์ ทักษะศึกษาวัดสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 54 – 55) กล่าวถึงมาตรการ ป้องกันและแก้ไข

1. กำหนดให้สถานศึกษา เป็นเขตปลอดอบายมุขทุกประเภท
2. จัดระบบการตรวจสอบ รายงานการมาโรงเรียนของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อ ป้องกันการหนีโรงเรียน
3. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในโทษภัยและปัญหาแหล่ง อบายมุข ที่มีผลกระทบต่อการเรียนและความเป็นอยู่ของนักเรียน
4. มอบหมายหน้าที่ครูที่ปรึกษาติดตามสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มที่ มีปัญหาและกลุ่มเสี่ยง ต้องรีบดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในเบื้องต้น
5. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนตามความสนใจ โดยบูรณาการกับ กิจกรรมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
6. จัดทำการสำรวจแหล่งอบายมุขหรือแหล่งมั่วสุม โดยจัดทำเป็นข้อมูลแผนที่ตั้งเพื่อ การประสานงานกับครู ผู้รับผิดชอบ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ
7. ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองช่วยกวดขัน ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ทั้งส่วนตัว การเรียน การใช้จ่ายเงินให้รัดกุม การใช้โทรศัพท์ การออกเที่ยวเตร่ หรือการทำกิจกรรมนอกบ้าน รวมทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีในครอบครัวไปในทางที่เหมาะสม
8. จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในการให้ข้อมูล ข่าวสาร และติดตามสอดส่องดูแลป้องกันไม่ให้นักเรียนไปมั่วสุมในแหล่งอบายมุขต่าง ๆ
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนปลอดจากอบายมุข ต่าง ๆ
10. จัดทำทะเบียนข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง โดยการสืบข้อเท็จจริงทันที เพื่อ ทราบสาเหตุของปัญหาในการที่จะนำไปวางแผนแก้ไข
11. เชิญผู้ปกครองประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา และให้ความช่วยเหลืออย่าง จริงจังร่วมกัน
12. จัดกิจกรรมค่ายพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม ดังกล่าว เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นแนวทางที่เหมาะสม

13. ใช้สื่อ หรือบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เยาวชนให้การยอมรับมาเป็นแบบอย่างในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อแสดงออกในทางที่เหมาะสมถูกต้อง

14. จัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการออกตรวจตราตามแหล่งอบายมุขต่าง ๆ โดยการประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน

สรุปได้ว่าสภาพสังคมมีความเปลี่ยนแปลง ทำให้การดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมเปลี่ยนแปลงไป การแข่งขันการไต่หาช่องทางเพื่อการดำรงชีวิตทำให้คนขาดศีลธรรม มีความเสื่อมถอยทางจิตใจ ความประพฤติ การแสดงออกที่ควรควบคุมด้วยสติและจิตสำนึกแห่งคุณธรรมลดลง ทำให้การแสดงออกของความเลวมีมากขึ้น ซึ่งภัยที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนได้แก่ การล่อลวงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายตนเองและคิดสั้น การทะเลาะวิวาท ภัยจากการอุปโภค และบริโภค การถูกรังแก และการถูกล่อลวงและลักพา ดังนั้นทางโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนหาวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ในโรงเรียน เช่น จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังความรัก ความสามัคคี จัดกิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการป้องกันตนเอง ให้พ้นจากการทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ จัดเวรยาม เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยป้องกันและแก้ไขไม่ให้มีสถานที่ลี้ภัย เป็นต้น

### 3.3 การบริการความปลอดภัย

โรงเรียนจัดบริการความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยทั้งให้รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (กรมพลศึกษา. 2533 : 35) ซึ่งได้แก่ การบริการรถโรงเรียน การส่งเสริมความปลอดภัย การจัดการบริการเครื่องอำนวยความสะดวก และการป้องกันอัคคีภัยและฝึกหนีไฟ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### 3.3.1 การบริการรถโรงเรียน

โรงเรียนอนุบาลที่มียานพาหนะรับ - ส่งเด็กของโรงเรียนเองจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยที่จะจัดบริการให้เด็ก ยานพาหนะจะต้องได้รับอนุญาตและมีการตรวจสอบสภาพและดูแลรักษาสภาพให้ดีอยู่เสมอ เช่น มีเครื่องกันไม่ให้เด็กตก มีอุปกรณ์ภายในรถเหมาะสมกับวัยเด็ก เช่น ขนาดของม้านั่ง มีเข็มขัดนิรภัย ชะแลง ขวาน เครื่องดับเพลิง เป็นต้น (จรัส นองมาก. 2536 : 132) โรงเรียนควรกำหนดเวลารับส่งที่แน่นอน ทั้งคนขับและครูที่คุมรถโรงเรียน ต้องรับผิดชอบต่ออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การนอนหลับในรถ การลงจากรถแล้วถูกรถนักเรียนที่ตามมาด้วยทับตาย เป็นต้น

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2545 : 446 - 448) ได้กล่าวถึงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. 2536 ว่าผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียนมีหน้าที่ ดังนี้

1. ควบคุมดูแลและเอาใจใส่เรื่องความปลอดภัยในการรับส่งนักเรียน
2. จัดให้มีเครื่องหมายเป็นแผ่นป้ายพื้นสีส้มสะท้อนแสงขนาดกว้างอย่างน้อย 35

เซนติเมตรและยาวอย่างน้อย 85 เซนติเมตร มีข้อความว่า "รถโรงเรียน" เป็นตัวอักษรสีดำ ความสูงไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร ติดอยู่ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถ ให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 50 เมตร และมีชื่อโรงเรียนติดอยู่ด้านข้างทั้งสองข้างของตัวรถ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี)

3. คัดเลือกพนักงานขับรถและผู้ควบคุมดูแลนักเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

4. จัดให้มีสัญญาณสีเหลืองอำพันปิดเปิดเป็นระยะ (กระพริบ) ในขณะที่ใช้รับส่งนักเรียน ติดไว้ที่ด้านหน้าและท้ายของตัวรถ เพื่อให้ผู้ขับรถที่สวนทางมาหรือขับตามหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ในระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร

5. จัดให้มีเครื่องใช้ที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือนักเรียน เมื่อมีอุบัติเหตุหรือมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นดังต่อไปนี้

5.1 เครื่องดับเพลิง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง รถที่ใช้ในการขนส่งที่มีจำนวนที่นั่งเกิน 20 ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 2 เครื่อง เครื่องดับเพลิงต้องมีขนาดพอสมควร และติดตั้งไว้ภายในรถในที่ที่เหมาะสมพร้อมที่จะใช้การได้ทุกขณะ

5.2 ขันทุบกระจก 1 อัน

5.3 เหล็กชะแลง 1 อัน

ขันทุบกระจกและชะแลงต้องเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและสามารถนำไปใช้งานได้สะดวก

6. จัดให้มีแผ่นป้ายแสดงข้อความเตือนเรื่องความปลอดภัยในการโดยสารตามที่กรมขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบติดไว้ภายในตัวรถตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ง่าย

7. จัดให้มีเครื่องมือปฐมพยาบาลประจำรถโรงเรียนทุกคัน

8. รายงานผลการจัดรถโรงเรียนทราบทุกเดือน

9. รายงานผลให้ทางโรงเรียนทราบโดยทันทีที่เกิดเหตุหรือกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

10. แจ้งผลการตรวจสภาพรถประจำปีให้โรงเรียนทราบทุกปี

โรงเรียนมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการจัดรถโรงเรียน ดังนี้

1. กำกับดูแลการจัดรถโรงเรียนของผู้ดำเนินการรถโรงเรียน
2. จัดให้มีทะเบียนรถโรงเรียน ทะเบียนประวัติพนักงาน และผู้ควบคุมดูแลนักเรียนตาม

ระเบียบที่กำหนด

กรณีที่เกิดอุบัติเหตุให้รายงานให้ทราบเป็นการด่วน

พนักงานขับรถโรงเรียน มีคุณสมบัติ คือ มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี มีใบอนุญาตขับรถยนต์ไม่น้อยกว่า 3 ปี เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี แต่งกายสุภาพและมารยาทสุภาพเรียบร้อย มีประวัติความประพฤติดี มีความชำนาญ สุขุมรอบคอบ และรู้เส้นทางที่ใช้รับส่งนักเรียนเป็นอย่างดี มีความสามารถตรวจสอบดูแลอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสัญญาณต่าง ๆ ภายในรถให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอดเวลา ได้รับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือกรมการขนส่งทางบกหรือกรมตำรวจกำหนด

พนักงานขับรถโรงเรียนมีหน้าที่ ดังนี้

1. ต้องประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และระเบียบ ว่าด้วยการนั้น โดยเคร่งครัด
2. ตรวจสอบสภาพรถและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมที่จะใช้การได้

ตลอดเวลา

3. ไม่ขับรถขณะที่มีอาการมึนเมาหรือเสพสุราหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทระหว่างขับรถโรงเรียน

4. รายงานให้ทางโรงเรียนทราบทันทีที่เกิดเหตุหรือกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

ผู้ควบคุมดูแลนักเรียน มีคุณสมบัติ คือ เป็นครูหรือบุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ได้ได้รับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือกรมการขนส่งทางบก หรือกรมตำรวจกำหนด เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี แต่งกายสุภาพ และมารยาทสุภาพเรียบร้อย

ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนมีหน้าที่ดังนี้

1. ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนต้องตรวจสอบจำนวนนักเรียนที่รับส่ง แต่ละเที่ยวให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามรายชื่อนักเรียน พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียนที่ใช้บริการตามแบบที่กำหนด
2. ประจำอยู่กับรถโรงเรียนตลอดเวลาที่รับส่งนักเรียน เพื่อควบคุมดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความปลอดภัยตลอดการเดินทาง

3. รายงานให้โรงเรียนทราบทันทีที่เกิดอุบัติเหตุ หรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

สุจิตรา สุนทรทรัพย์ (2544 : 66 - 67) กล่าวว่าโรงเรียนที่มีบริการรถโรงเรียนรับ – ส่ง โรงเรียนควรจัดให้มีผู้ควบคุมดูแลการขึ้นและลงรถ การนั่งรถอย่างเป็นระเบียบและดูแลการส่งข้ามถนน ผู้ดูแลรถอาจเป็นสารถีรถโรงเรียน หรืออาสาสมัครนักเรียนประจำรถคันละ 2 คน ประจำอยู่หัว

รถและทำยารถ โดยมีครู 1 คน คอยควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสรวัตรรถโรงเรียนด้วย สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบของสรวัตรรถโรงเรียนนั้น มีดังต่อไปนี้

1. ดูแลให้นักเรียนทุกคนขึ้นนั่งประจำที่นั่งของตนก่อนรถออก
  2. ช่วยพนักงานขับรถตรวจสอบจำนวนและรายชื่อที่ใช้บริการ
  3. ดูแลให้ช่องทางเดินปราศจากวัตถุสิ่งของกีดขวาง เช่น กระเป๋าหนังสือ เครื่องกีฬา หรือไม่ให้มีผู้ไต่ขึ้นทำออกมาขวางทางเดิน
  4. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจกฎการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยขณะโดยสารรถโรงเรียนและควบคุมให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎนั้น
  5. ดูแลและป้องกันมิให้นักเรียนชะโงกหน้าหรือยื่นแขนขาออกนอกรถ
  6. ช่วยบอกพนักงานขับรถเมื่อข้ามทางรถไฟหรือทางแยกอันอาจเกิดอันตราย
  7. ช่วยให้นักเรียนลงจากรถอย่างเป็นระเบียบ สรวัตรรถโรงเรียนควรลงจากรถก่อนเพื่อช่วยให้นักเรียนลงจากรถอย่างปลอดภัย
  8. ดูแลการข้ามถนนของนักเรียนอย่างปลอดภัยทั้งการขึ้นและลงจากรถ
  9. รู้จักวิธีเปิดประตูฉุกเฉินในรถ และรู้ว่าเมื่อใดควรใช้ประตูฉุกเฉิน
  10. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนนักเรียน
- การจัดบริการรถโรงเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียน พนักงานขับรถ หรือผู้ควบคุมดูแลนักเรียน จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด และต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ

### 3.3.2 การส่งเสริมความปลอดภัยภายในโรงเรียน

กรมพลศึกษา (2533 : 37 - 37) กล่าวถึงการจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียนดังนี้

1. การจัดนิทรรศการความปลอดภัย โรงเรียนควรจัดสถานที่ในการจัดนิทรรศการ โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย และจัดหาแหล่งความรู้ด้านความปลอดภัยเพื่อติดต่อขอเอกสารวิชาการ ภาพพลิกหรือโปสเตอร์ความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน เช่น ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันความปลอดภัยแห่งชาติ งานสวัสดิศึกษา กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา เป็นต้น ควรหมั่นสับเปลี่ยนชุดนิทรรศการและจัดให้มีครูคอยแนะนำให้ความเข้าใจที่ถูกต้อง
2. การจัดทำป้ายประกาศ โรงเรียนควรจัดทำแผ่นป้ายประกาศเพื่อเตือนเด็กนักเรียนให้ปฏิบัติหรือให้ระวังไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับสิ่งทีล่อแหลมต่ออันตรายต่าง ๆ เพื่อเตือนใจนักเรียนอยู่เสมอ เช่น “เดินขึ้นทางขวามือและลงทางซ้ายมือ” แสดงว่า ให้นักเรียนเดินขึ้นบันไดทางขวาและลง

ทางซ้ายเพื่อป้องกันการชนกัน การติดป้ายประกาศจะช่วยให้เด็กนักเรียนปฏิบัติตามและช่วยให้ลดอุบัติเหตุและอันตรายลงได้

3. การตรวจและสอดส่อง การตรวจตราและสอดส่องไม่ให้นักเรียนนำวัตถุหรือสิ่งของที่เกิดภัยหรืออันตรายเข้ามาในโรงเรียน เช่น วัตถุระเบิด ของมีคม เครื่องประดับ หรือของมีค่า ตลอดจนยาเสพติด

4. การรายงานอุบัติเหตุ เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายขึ้นทุกครั้ง ควรจัดทำรายงานอุบัติเหตุเพื่อนำมาวิเคราะห์และหาทางแก้ไขป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เหล่านั้นขึ้น

โรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ในโรงเรียน อนุบาล ดังนี้

1. บริเวณของสถานศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีรั้วรอบขอบชิด เช่น มีรั้ว กำแพง ลูกกรง ฯลฯ เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หรือบุคคลที่ไม่พึงประสงค์เข้ามาในสถานศึกษา อาจจะทำให้ได้รับอันตรายจากยานพาหนะได้ สำหรับในเวลากลางคืน ควรมีการให้แสงสว่างภายในบริเวณสถานศึกษาด้วย เพื่อให้สามารถมองเห็นบริเวณรั้ว และเขตที่เป็นอันตราย และยังช่วยให้มองเห็นผู้ที่บุกรุกเข้ามาในสถานศึกษา (จรัส นองมาก. 2536 : 132) ซึ่งตรงกับทรมพ์ (2546 : 146) ที่กล่าวว่า การเปิดไฟบางดวงรอบ ๆ อาคารก็จะสามารถช่วยป้องกันไม่ให้คนประกอบอาชญากรรมโดยอาศัยความมืดทำได้สะดวก ดังนั้นจึงควรปิดไฟภายในอาคารแต่เปิดไฟภายนอกอาคารไว้

นอกจากนี้ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสถานที่ คอยอยู่เวรยามดูแลประจำวัน เพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่น หรือยานพาหนะเข้ามาในสถานศึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต ตลอดจนป้องกันอัคคีภัย อุบัติเหตุ และภัยจากอันตรายอื่น ๆ พร้อมกันนี้เจ้าหน้าที่ควรมีอุปกรณ์สื่อสารช่วยแจ้งเหตุให้ได้ทันทั่วทั้งที่ เช่น มีโทรศัพท์สัญญาณป้องกันภัย เป็นต้น (จรัส นองมาก. 2536 : 132)

2. การควบคุมบุคคลและยานพาหนะ โรงเรียนอนุบาลต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพราะเป็นภัยที่เกิดขึ้นกับเด็กเล็ก ๆ อยู่เสมอ มาตรการที่ใช้ควบคุม คือ จัดให้มีบัตรผ่านเพื่อแสดงตนกับเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการติดต่อให้ชัดเจน (จรัส นองมาก. 2536 : 132) และมีมาตรการชัดเจนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการรับ-ส่งเด็กที่โรงเรียน โดยผู้ปกครองต้องมีใบอนุญาตการรับส่งเด็ก และมีการเซ็นชื่อด้วย (สุภาพร เทพยสุวรรณ. 2541 : 59 -61)

ทรมพ์ (2546. 39 – 40) ได้เสนอแนะขั้นตอนและมาตรการเบื้องต้นในการปฏิบัติต่อผู้ที่มาเยี่ยมเยือนโรงเรียน ดังนี้ 1) กำหนดทางเข้าออก 2) ติดป้ายประกาศ คำแนะนำ วิธีปฏิบัติ แผนที่อาคาร ให้เห็นอย่างชัดเจน 3) ต้อนรับ สอบถามความประสงค์ และเชื้อเชิญไปยังที่ที่เหมาะสม 4) ให้ติดป้ายชื่อ “ผู้เยี่ยมชม” แก่ผู้ที่มาเยี่ยมเยือน และมีเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนอยู่ด้วยตลอดเวลา 5) ให้ผู้



เยี่ยมเยียนเห็นชื่อเมื่อต้องการออกจากโรงเรียน 6) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้เกิดความเคยชิน ในการเข้าไป สอบถามบุคคลแปลกหน้า หรือผู้เข้ามาเยี่ยมเยียน และฝึกนักเรียนให้รู้จักรายงาน เมื่อมีคนแปลกหน้า เข้ามาในโรงเรียน และต้องมีตรวจตราด้วยว่า ประตูโรงเรียน หรืออาคารปิดเรียบร้อยหรือไม่ระหว่าง ช่วงเวลาอาหารกลางวันของนักเรียนด้วย

สุภาพร เทพยสุวรรณ ( 2541 : 59 - 61) กล่าวถึงมาตรการในการดูแลความปลอดภัย ในอาคาร ในห้องเรียน ดังนี้

1. มีมาตรการดูแลความปลอดภัยในอาคารเรียนโดยมีสัญญาณเตือนภัยมี เครื่องหมายแสดงช่องทางเดิน หรือการปฏิบัติเมื่อมีอุบัติเหตุ มีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุในอาคาร เรียนอย่างชัดเจน
2. มีผู้ดูแลรับผิดชอบเรื่องความปลอดภัยของอาคารและมีการสำรวจตรวจตราความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคารเป็นประจำทุกวัน
3. มีอุปกรณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องเรียน มีการดูแลและรักษาอุปกรณ์ความ ปลอดภัยให้คงสภาพดีอยู่เสมอ มีการรักษาความสะอาดของห้องเรียนเป็นประจำ ไม่มีสิ่งกีดขวาง มี การตรวจสอบการทำงานของสัญญาณภัยและฝึกการใช้งานให้กับเด็ก
4. มีการปฐมพยาบาลเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุภายใน โรงเรียนเพื่อเด็ก ๆ และผู้ปกครองเห็นแล้วเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้ (เมื่อกรณีเหตุ ฉุกเฉินเกิดขึ้นจริง)

เครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์การเล่น โรงเรียนอนุบาลควรคำนึงถึงความปลอดภัยใน การเล่นเครื่องเล่นสนาม และอุปกรณ์การเล่นทุกชนิดของเด็กเล็ก ๆ ด้วย โดยมีมาตรการควบคุมดูแล และแนะนำถึงขั้นตอนการเล่นอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งจัดให้มีวัสดุกันกระแทก เช่น เสื่อ ขี้เลื่อย ทราวย หรือหญ้า มารองรับไว้ตามจุดต่างๆของเครื่องเล่น เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มักเกิดขึ้นในขณะที่เด็กกำลัง เล่นอยู่เสมอ (จรัส นองมาก. 2536 : 132) ควรมีการจัดครูคอยควบคุมดูแลการเล่นของเด็กให้เป็น ระเบียบเรียบร้อยเพื่อป้องกันการพลัดตกหกล้ม และให้เด็กเข้าใจตรงกันว่า นอกจากการใช้สนามเด็ก เล่นตามกำหนดเวลาแล้ว ควรจะมีครูหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบคอยดูแลการเล่นด้วย จึงจะเล่นอุปกรณ์ ต่าง ๆ ได้ (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์. 2544 : 66 – 67) มีการตรวจสอบความปลอดภัยในเรื่องของเล่น อุปกรณ์เครื่องเล่นสำหรับเด็กและซ่อมแซมให้เปลี่ยนใหม่ให้คงสภาพดีเสมอทุกเดือนหรือทุกครั้งที่เกิด ขำรุค ครูควบคุมและฝึกให้เด็ก ๆ ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับความปลอดภัยเป็นประจำทุกครั้ง และมีการ เก็บหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อผู้ปกครอง โรงพยาบาล สถานพยาบาล และคลินิกใกล้เคียง สถานี ดับเพลิงในหน่วยความจำโทรศัพท์ เพื่อสามารถติดต่อได้ในทุกเวลาฉุกเฉิน (สุภาพร เทพยสุวรรณ. 2541 : 61 – 62)

ส่วนพื้นสนามนั้น มีการปรับปรุงให้ราบเรียบเสมอกัน หลุมไม่ลึก ไม่มีน้ำท่วมขัง ไม่มีหลุมบ่อ เศษวัสดุ แก้ว โลหะ กิ่งไม้บนพื้นสนาม อุปกรณ์ เครื่องใช้ เครื่องเล่นสนามอยู่ในสภาพดี มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลตรวจสอบเรื่องความปลอดภัยของสนาม (สุพาพร เทพยสุวรรณ. 2541 : 62) หมั่นตรวจตราสภาพของอุปกรณ์ในสนามเด็กเล่นอยู่เสมอ หากชำรุดควรรีบส่งซ่อมทันที เพื่อป้องกันไว้ก่อนที่จะเกิดอันตราย (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์. 2544 : 66 - 67) สมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ (NAEYC) กล่าวว่า พื้นผิวบริเวณสนามควรได้รับการตรวจสอบและกำจัดวัชพืชอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง เพื่อป้องกันการที่จะเกิดอันตรายแก่เด็ก ควรเก็บขยะ ของมีคม และไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงในบริเวณสนามเป็นประจำ (Abby, Shapiro Kendrick; Roxane, Kaufmann; & Katherine P. Messenger. 1988 : 77 – 78)

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัยที่ต้องให้บริการและจัดอันตรายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัยได้ทุกขณะ เช่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสถานที่ ดูแลเวรยามตลอดเวลา เพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่นเข้ามาในโรงเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต และ จัดครูเวรดูแลความปลอดภัยขณะนักเรียนเล่นและฝึกให้เด็กปฏิบัติตามกฎ และมาตรการในการดูแลและป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

### 3.3.3 การจัดบริการป้องกันอัคคีภัยและฝึกหนีไฟ

สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์ (2545 : 66 - 67) กล่าวว่า อัคคีภัยอาจเกิดขึ้นได้ในโรงเรียน เช่น เกิดจากไฟฟ้าลัดวงจร เด็กจำนวนมากอาจได้รับอันตรายเกิดการบาดเจ็บหรือถึงตายได้ โรงเรียนควรวางแผนมาตรการป้องกันอัคคีภัยไว้ให้ดี และมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โรงเรียนควรหาเครื่องดับเพลิงไว้ให้พร้อมอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรติดตั้งสัญญาณเตือนภัยไว้ด้วย ประตู หน้าต่าง ทุกบานในโรงเรียนควรติดตั้งให้หลักออกสู่ภายนอกห้องเรียน บันไดโรงเรียนควรใช้วัสดุทนไฟและมีแสงสว่างเพียงพอ อาคารเรียนที่มีความสูงตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป ควรมีบันไดหรือทางหนีไฟ และควรให้อยู่ห่างกันมากที่สุด ส่วนในด้านการเตรียมพร้อม ควรมีการฝึกหนีไฟอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความเคยชิน ไม่ตื่นตกใจ นอกจากนี้ควรมีการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียน เตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ในการดับเพลิงขั้นต้น เช่น น้ำทราย กระบองน้ำ เขือก บันได ขวาน เครื่องดับเพลิง ฯลฯ พร้อมทั้งให้บุคคลในโรงเรียนทุกคนได้เข้ารับการอบรมในเรื่องนี้ และฝึกซ้อมให้มีความรู้ความชำนาญในการดับเพลิงขั้นต้นด้วย (จำรัส นองมาก. 2336 : 132)

กรมพลศึกษา (2533 : 46) กล่าวว่า โรงเรียนควรให้มีการฝึกหนีไฟอย่างน้อยปีละครั้ง การฝึกเพื่อให้เด็กเกิดความเคยชิน หากเกิดอัคคีภัยขึ้นจริงจะปฏิบัติได้โดยไม่ตื่นตกใจ การฝึกควรปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. ใช้เสียงสัญญาณเตือนภัย ซึ่งได้กรับรู้โดยทั่วกันว่าเมื่อมีเสียงสัญญาณดังขึ้นแสดงว่าเกิดเพลิงไหม้ ให้ทุกคนเตรียมพร้อม
  2. ทุกคนเดินแถวตามครูหรือหัวหน้าออกจากห้อง ให้เดินเร็ว ๆ แต่ไม่วิ่ง
  3. หากมีควันขึ้นด้านใด แสดงว่าไฟไหม้ด้านนั้นให้หลีกเลี่ยงไปออกทางด้านอื่น
  4. ถ้าประตูปิดอยู่ ควรจับประตุนั้นก่อน ถ้าร้อนแสดงว่าไฟไหม้ด้านนั้น ห้ามเปิดประตูด้านนั้น เพราะถ้าเปิดไฟจะพุ่งตามลมเข้ามา
  5. ถ้าหาทางออกไม่ได้ ให้ใช้ผ้าคลุมศีรษะ และนอนราบลงเพื่อรอการช่วยเหลือจากผู้อื่น การนอนราบลง จะทำให้ไม่สลักควันไฟ เพราะควันไฟจะลอยอยู่เหนือพื้นห้อง
  6. เมื่อมีผู้ช่วย ควรออกไปอย่างมีระเบียบไม่แย่งชิงกันออก
  7. ครูหรือหัวหน้าห้องจะทำหน้าที่ดูแลนักเรียนทุกคนให้ออกจากห้องไปก่อนและก่อนที่ครูหรือหัวหน้าจะออกจากห้อง ควรปิดประตู หน้าต่างทุกบานเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ก๊าซออกซิเจนเข้าไปในห้อง ซึ่งจะช่วยให้ไม่มีการลุกไหม้ได้
  8. เมื่อทุกคนออกจากห้องเรียน ห้องประชุม หรือห้องปฏิบัติการอื่น ๆ ให้ไปรวมกันอยู่ที่สนามตามจุดที่กำหนดไว้
  9. ให้ทุกคนหลบหลีกหรือไม่กีดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง ซึ่งเมื่อเกิดเหตุทุกครั้งจะต้องโทรศัพท์ แจ้งที่หมายเลข 199
  10. การฝึกหนีไฟทุกครั้ง สิ่งที่ได้ควรฝึกคือ ต้องไม่ตื่นเต้น ตกใจ
- สรุปว่าการจัดบริการป้องกันอัคคีภัยและฝึกหนีไฟเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยโรงเรียนต้องมีเครื่องดับเพลิงไว้พร้อมเสมอ และควรให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟอย่างน้อยปีละครั้งเพื่อให้เกิดความเคยชินและปฏิบัติได้หากเกิดอัคคีภัย

### 3.3.4 การจัดบริการเครื่องอำนวยความสะดวก

เครื่องอำนวยความสะดวกที่ทางโรงเรียนควรจัดบริการให้ทุกคนในโรงเรียน ได้แก่ บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดทำทางระบายน้ำ และการจัดระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย

#### 3.3.4.1 บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ปลอดภัย

สถานศึกษาปฐมวัยควรจัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด การบริการด้านน้ำดื่ม น้ำใช้ ผู้บริหารควรจัดเก็บน้ำที่สะอาดสำหรับไว้ดื่ม ในปัจจุบันเครื่องกรองน้ำเป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารควรจัดซื้อไว้บริการนอกจากน้ำดื่ม สถานศึกษาจำเป็นต้องมีน้ำใช้สำหรับปรุงอาหาร ทำความสะอาดร่างกาย และน้ำในห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาด ภาชนะสำหรับดื่มควรเป็นภาชนะส่วนตัวไม่ใช้ร่วมกัน (อารมณ สุวรรณपाल, 2537: 129 – 130)

น้ำดื่มน้ำใช้ จำเป็นต้องมีน้ำสะอาดไว้ให้นักเรียนดื่มและใช้พอเพียงตลอดปี น้ำที่จัดว่าเป็นน้ำสะอาดมีอยู่ 3 ชนิด คือ น้ำประปา น้ำฝน และน้ำบ่อที่ถูกสุขลักษณะ ภาชนะที่ใส่น้ำไว้ดื่ม ต้องรักษาความสะอาดเสมอ ถ้าเป็นชนิดมีก๊อกน้ำสำหรับใช้น้ำได้เหมาะสมมาก นักเรียนทุกคนควรมี ถ้วยน้ำดื่มประจำตัว แต่ถ้าไม่สามารถจัดได้ให้ดื่มน้ำแบบน้ำพุแทน (จินตนา สราญฤทธิ์ทักษ์. 2541 : 16) ถ้าเป็นเครื่องกรองน้ำสามารถทำให้น้ำเย็นโดยวิธีการกดจะทำให้เด็กได้ดื่มน้ำสะอาด และไม่เปลือง ก๊อกน้ำดื่มควรจัดไว้ในห้องอาหารและบริเวณใกล้ห้องเรียน ถ้วยน้ำสำหรับรองน้ำดื่มมีความสำคัญมากควรให้เด็กมีถ้วยรองน้ำดื่มสำหรับตนเอง ซึ่งแจกตอนเช้าและเก็บไปล้างตอนเย็นทุกวัน (กุลกานต์ เล็กสกุล. 2535 : 26)

#### 3.3.4.2 การจัดทำทางระบายน้ำ

โรงเรียนควรจัดทำทางระบายน้ำให้ได้มาตรฐานไปพร้อม ๆ กัน การปลูกสร้างอาคารเพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาน้ำทิ้งเฉอะแฉะสนาม ทำให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคตและควรทำฝาปิดทางระบายน้ำให้เรียบร้อยเพื่อกันเด็กนักเรียนตกลงไปทำให้เกิดอันตราย (กรมพลศึกษา. 2533 : 20)

นอกจากนี้ โรงเรียนควรจัดทำทางระบายน้ำให้ทั่วบริเวณโรงเรียน เพื่อป้องกันมิให้โรงเรียนเป็นหลุมเป็นบ่อหรือมีแอ่งน้ำโสโครกขังอยู่ นอกจากจะทำให้ไม่ปลอดภัยแล้ว ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค และส่งกลิ่นเหม็นรบกวนด้วย ท่อที่ระบายน้ำควรเปิดลงสู่ท่อสาธารณะหรือคูรอบบริเวณโรงเรียนหรือบ่อซึม ซึ่งทางโรงเรียนจัดทำไว้ บ่อซึมจะเป็นบ่อระบายน้ำทิ้ง โดยน้ำโสโครกทั่วบริเวณโรงเรียนจะไหลไปรวมที่บ่อซึมแล้วซึมลงดินไป (ेमอัชฌมา วัฒนบูรานนท์. 2548 : 122)

#### 3.3.4.3 การจัดระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย

โรงเรียนควรจัดระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย โดยจัดวางสายไฟต่าง ๆ ให้เหมาะสม ใช้อุปกรณ์ที่ดี จัดให้มีระบบป้องกันไฟฟ้าช็อต หรือระบบความปลอดภัยเวลาที่กระแสไฟฟ้าลัดวงจร เครื่องป้องกันไฟฟ้าดูด ไฟฟ้าช็อตจะทำงานทันที โดยตัดกระแสไฟฟ้า ส่วนการติดตั้งปลั๊กไฟควรติดตั้งให้สูงประมาณ 1.20 เมตร เพื่อกันเด็กเล็กใช้นิ้วมือ หรือวัตถุที่เป็นสื่อไฟเข้าไป ทางที่ดีควรใช้เต้าเสียบหรือปลั๊กไฟที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อความปลอดภัยโรงเรียนควรหมั่นตรวจตราสายไฟหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไฟฟ้าอยู่เสมอ หากชำรุดควรรีบแก้ไข และที่สำคัญคือ ควรจัดให้มีระเบียบการใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย และให้ทุกคนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่น ปิดสวิตช์หรือถอดปลั๊กเวลาเลิกใช้ ขณะที่มือเปียกน้ำไม่ควรจับต้องสิ่งที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้า เป็นต้น (ेमอัชฌมา วัฒนบูรานนท์. 2548 : 122)

สรุปว่า การบริการเครื่องอำนวยความสะดวก ได้แก่ บริการน้ำดื่มน้ำใช้ เป็นน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อนักเรียน จัดให้มีถ้วยน้ำประจำตัวนักเรียน การจัดทำทางระบายน้ำ มีทางระบายน้ำที่

ได้มาตรฐาน มีฝาปิดทางระบายน้ำ และการจัดระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงพ้นมือนักเรียน เพื่อกันเด็กเล็กใช้นิ้วมือ หรือวัตถุที่เป็นสื่อไชเข้าไป

ในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดว่าการจัดบริการความปลอดภัยหมายถึง การดำเนินการเพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนขณะมาโรงเรียน อยู่ในโรงเรียนและกลับจากโรงเรียนไปสู่อบ้าน ซึ่งเป็นการดูแลเกี่ยวกับบริการรถโรงเรียน โดยรถโรงเรียนมีสภาพที่ปลอดภัย สะอาด มีอุปกรณ์ประจำรถครบครัน มีครูหรือพี่เลี้ยงประจำรถ เป็นต้น ส่งเสริมความปลอดภัยภายในโรงเรียน โดยจัดนิทรรศการเกี่ยวกับความปลอดภัย มีการตรวจและสอดส่องไม่ให้เด็กนำวัตถุที่เป็นอันตรายมาโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ครูดูแลนักเรียนขณะเล่นทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการตรวจสอบความปลอดภัยของพื้นสนามและเครื่องเล่นสนาม สำหรับการป้องกันอัคคีภัยและฝึกหนีไฟนั้น มีการฝึกหนีไฟอยู่เสมอเพื่อให้เกิดความเคยชินและไม่ตื่นตกใจ และการบริการเครื่องอำนวยความสะดวก ได้แก่ บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ เป็นน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อนักเรียน จัดให้มีถ้วยน้ำประจำตัวนักเรียน การจัดทำทางระบายน้ำ มีทางระบายน้ำที่ได้มาตรฐาน มีฝาปิดทางระบายน้ำ และการจัดระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงพ้นมือนักเรียน เพื่อกันเด็กเล็กใช้นิ้วมือ หรือวัตถุที่เป็นสื่อไชเข้าไป

### 3.4 การจัดสวัสดิศึกษา

เด็กปฐมวัยต้องการสารสนเทศ และวิธีการป้องกันความปลอดภัย และเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่จะต้องดูแลด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น เด็กควรเรียนรู้เรื่องของสวัสดิภาพเพื่อความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547 : 23) การให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องสวัสดิศึกษาหรือการป้องกันอุบัติเหตุจะช่วยให้เด็กเกิดจิตสำนึกของความปลอดภัย รู้จักระวังภัย นอกจากนี้ สวัสดิศึกษาจะปลูกฝังจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม (Public Minded) อีกด้วย (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2527 : 47)

บริเวอร์ (Brewer. 2004 : 494) กล่าวว่า ครูของเด็กเล็กจำเป็นต้องหันมาให้ความสนใจกันถึงเรื่องของความปลอดภัยเกี่ยวกับไฟ ความปลอดภัยเกี่ยวกับการจราจร ความปลอดภัยเกี่ยวกับน้ำ ความปลอดภัยเกี่ยวกับสิ่งเป็นพิษ และความปลอดภัยจากบุคคล ที่จะนำมาให้ความรู้และประสบการณ์กับเด็กและครูต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจตราห้องเรียน และบริเวณสนาม เพื่อความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ มีการวางแผนไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน สอนเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปลอดภัย และการปฏิบัติในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน และต้องดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด จึงเป็นสิ่งที่แสดงว่าเด็กอนุบาลควรต้องได้รับประโยชน์จากการสอนสวัสดิศึกษา

สวัสดิศึกษา หมายถึง ขบวนการแห่งการจัด หรือทำให้เกิดประสบการณ์เพื่อให้มีผลต่อความเข้าใจ สร้างเจตคติ และการปฏิบัติในเรื่องที่จะนำไปสู่การมีชีวิตที่ปลอดภัย (จินตนา พุกุล. 2530? : 22)

สวัสดิศึกษา (Safety Education) หมายถึง กระบวนการทางการศึกษาที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนทั้งด้านความรู้ ทักษะ การกระทำและนิสัย เพื่อให้มีความปลอดภัยเกิดขึ้นทั้งของตนเอง ครอบครัวหรือบุคคลอื่น รวมถึงความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และสามารถช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุเบื้องต้น (บุษบา จันทรผ่อง. 2542 : 5)

สวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาล (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2542 : 238 – 239) หมายถึง การจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจและเน้นในรูปของการปฏิบัติอย่างถูกต้องสม่ำเสมอ หรือสร้างความคุ้นเคยในการปฏิบัติตนเองให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน

สรุปว่า สวัสดิศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ ที่ให้แก่เด็กเพื่อเด็กเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ที่สามารถเข้าใจถึงอันตรายต่าง ๆ และความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งต้องหาวิธีการป้องกันและช่วยเหลือตนเอง

ขอบข่ายของสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สามารถแบ่งกลุ่มหรือจัดหมวดหมู่เพื่อให้เด็กได้มีความรู้ ดังนี้ (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2542 : 239)

1. การให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในโรงเรียนอนุบาล ซึ่งเด็กมักจะได้รับอุบัติเหตุเนื่องจากการพลัดล้ม การปีนป่าย ขาดการระมัดระวัง ดังนั้น ถ้าให้การศึกษาในเรื่องนี้เด็กก็จะระมัดระวังในการปฏิบัติมากขึ้น
2. การให้สวัสดิศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในการเดินทางไปกลับ การให้เด็กรู้จักเครื่องหมายและกฎจราจร การเดินเท้า การนั่งจักรยานยนต์ รถยนต์ หรือนั่งรถประจำทางไปกลับ
3. การให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุภายในบ้าน และการรักษาตนเองให้ปลอดภัย ครูจะต้องร่วมมือกับผู้ปกครองในการแนะนำให้เด็กปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวังในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบ้านด้วยตนเองได้อย่างปลอดภัย
4. การให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอัคคีภัย การให้เด็กได้มีความรู้ในเรื่องของเครื่องใช้ไฟฟ้า สิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ อัคคีภัย โดยให้เด็กรู้จักประโยชน์และอันตรายของมันที่จะเกิดขึ้นได้

เนื้อหาสวัสดิศึกษาที่ควรจัดไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ สวัสดิภาพในการเดินทางไป-กลับโรงเรียน สวัสดิภาพในห้องเรียน สวัสดิภาพในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม สวัสดิภาพในการใช้อุปกรณ์หรือสิ่งมีคมต่าง ๆ สวัสดิภาพของอาคารต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ความปลอดภัยในสนามเด็กเล่น ความปลอดภัยในการเล่น การป้องกันอันตรายจากพืชและสัตว์ และสวัสดิภาพเกี่ยวกับการโดยสารรถโรงเรียน (เอมอัชฌา วัฒนบุรณนธ์. 2539 : 115)

การจัดสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเป็นการจัดการศึกษาที่ต้องมีการวางแผน การคิดหาหนทางที่เหมาะสมที่สุด ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าโดยดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 690 – 701) แผนการจัดสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาลก็ใช้วิธีเดียวกัน ซึ่งประกอบไปด้วยการตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมาย วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินงานและการประเมินผล ดังนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์ แผนการจัดสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาลทุกเรื่องซึ่งใช้กับเด็กตั้งแต่เริ่มเข้ามาอยู่โรงเรียนจนถึงวันสุดท้ายที่จะต้องเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

#### 1.1 วัตถุประสงค์

1) ให้เด็กคุ้นเคยกับสวัสดิศึกษาในกิจวัตรประจำวัน ปฏิบัติตนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น

2) ให้เด็กได้เรียนรู้สวัสดิศึกษาในโรงเรียน ในบ้านและระหว่างทางไป – กลับ

3) ให้เด็กได้เรียนรู้สวัสดิศึกษา ด้วยรูปแบบของกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเสรี

4) ให้เด็กฝึกทักษะโดยการฝึกปฏิบัติตามมุมความสนใจ การเล่นเกมการศึกษา และการปฏิบัติจริง

#### 1.2 เป้าหมาย

##### ด้านปริมาณ

1) เด็กทุกคนได้เรียนรู้สวัสดิศึกษาที่เหมาะสมกับวัย และความรู้ ความสามารถของตนเอง

2) เด็กสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติตามหลักสวัสดิศึกษาในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น

##### ด้านคุณภาพ

1) อุบัติเหตุต่าง ๆ ในกิจวัตรประจำวันของเด็กอนุบาลลดน้อยลง

2) เด็กอนุบาลจะเป็นพลเมืองที่มีทักษะในการเชื่อฟังระเบียบ และกฎเกณฑ์ของชุมชน เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาทแต่เยาว์วัย

#### 2. วิธีและขั้นตอนการดำเนินงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาล ประกอบด้วย

2.1 การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาลนับเป็นสิ่งสำคัญมาก กิจกรรมที่เหมาะสมนั้นมีความหมายในหลายลักษณะ ดังนี้

1) เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก เมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลใหม่นั้น ความไม่คุ้นเคยกับสถานที่ และบุคลากรในโรงเรียน ทำให้เด็กมีความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมใหม่น้อยมาก เด็กต้องการกลับบ้านของตน เรียกหาบุคคลที่คุ้นเคย เช่น คุณแม่ คุณยาย หรือพี่เลี้ยง เป็นต้น ใน

ระยะเช่นนี้ ไม่สามารถให้สวัสดิศึกษาแก่เด็กมากนัก ต่อมาเมื่อเด็กมีความคุ้นเคยมากขึ้น ความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้น เด็กบางคนสามารถทำกิจกรรมตามลำพังเงียบ ๆ ได้ถึง 15 นาที ถ้าเป็นการฟังหรือการสนทนา หากครูอนุบาลมีสื่อประกอบการสนทนาที่ดี เด็กจะมีความสนใจนานถึง 20 นาที แต่อย่างไรก็ตามครูอนุบาลจะคำนึงเสมอว่า กิจกรรมนั้นไม่ควรเกิน 20 นาที ส่วนกิจกรรมเสริมนี้พยายามส่งเสริมโดยไม่รบกวนให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมใหม่ ถ้าเขายังสนใจกิจกรรมเดิมอยู่

2) เหมาะสมกับความสามารถ เด็กที่มีอายุแตกต่างกันมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อแตกต่างกัน เช่น เด็ก 3 – 4 ขวบสามารถยกเก้าอี้ของตนเองได้อย่างไม่ปลอดภัย แต่ถ้าจะฝึกให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับเรื่องของความปลอดภัยนั้น เพียงฝึกให้เขาเลื่อนเก้าอี้เข้าโต๊ะให้เรียบร้อย เมื่อเลิกใช้แล้วจะเหมาะกับความสามารถของเขา ส่วนเด็ก 4 – 5 ขวบสามารถยกเก้าอี้เคลื่อนย้ายไปเก็บหรือไปนั่งที่อื่นได้ดีแล้ว เป็นต้น

3) กิจกรรมสอดคล้องกับบทเรียน ครูอนุบาลจะต้องพิจารณาดูในบทเรียน เช่น เด็ก ๆ กำลังสนใจเรื่องอาชีพของบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนของตน ถ้าเด็ก ๆ เสนอความสนใจมาถึงตำรวจ ครูอาจให้เด็ก ๆ เล่าเรื่องต่าง ๆ ที่ตนเองเคยรู้ เคยเห็นเกี่ยวกับตำรวจ เด็กคนหนึ่งอาจจะบอกว่าเขารู้จักตำรวจ เพราะน้ำของเขาเป็นตำรวจ บางคนอาจเล่าประสบการณ์ที่ตนได้เห็นตำรวจตามป้อมไฟฟ้า ตำรวจที่กำลังคุมการจราจรบนถนนบ้าง เป็นต้น ครูอาจทำกิจกรรมได้สอดคล้องกับบทเรียนได้ หลังจากเด็กได้รู้จักอาชีพของบุคคลต่าง ๆ แล้วครูอาจเน้นหน้าที่ของตำรวจจราจร แล้วครูกับเด็กเล่นบทบาทสมมติคนข้ามถนนกับตำรวจจราจร เพื่อให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ว่าการข้ามถนนที่ปลอดภัยต้องดูไฟจราจร ดูสัญญาณจากตำรวจจราจร และข้ามถนนที่ทางม้าลาย เป็นต้น

4) เด็ก ๆ ได้เรียนรู้โดยไม่รู้ตัว ตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเวลาเข้านอน กิจกรรมที่เด็กชอบมากที่สุดคือ การเล่น เด็ก ๆ จะเพลิดเพลินถ้ามีการเล่นที่ถูกต้อง เด็กเรียนรู้ได้ดีจากการเล่น ดังนั้น กิจกรรมสวัสดิศึกษาสำหรับเด็ก ควรมีการจัดให้เด็กรู้สึกว่าได้เล่นอย่างมีความสุขตลอดเวลา ได้แก่ กิจกรรมสวัสดิศึกษาในมุมความสนใจ เล่นเลียนแบบชีวิตจริง เป็นต้น

การให้สวัสดิศึกษาที่เป็นบทเรียน เด็กอนุบาลจะสามารถเข้าใจสวัสดิศึกษาที่เป็นสิ่งแวดล้อมรอบตนเองได้บ้าง ถ้าครูนำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาสนทนาหรือสาธิตในห้องเรียน สวัสดิศึกษาที่สมควรจะนำเข้ามาในบทเรียนแก่เด็กอนุบาล มีดังต่อไปนี้

1. สวัสดิศึกษาในบ้าน ครูอนุบาลจำเป็นจะต้องสนทนากับเด็กถึงเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวของเด็กอยู่แล้ว การเพิ่มสวัสดิศึกษาในบ้านจะทำให้เด็กเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนให้ถูกต้องและปลอดภัยยิ่งขึ้น มุมความสนใจที่จัดให้นั่นจะเป็นมุมความสนใจประเภทบทบาทสมมติ ดังต่อไปนี้ 1) มุมทำครัว 2) มุมห้องต่าง ๆ ในบ้าน 3) มุมเลี้ยงน้อง 4) มุมรับแขก 5) มุมซักล้าง 6) มุมรีดผ้า 7) มุมหมอ พยาบาล ฯลฯ



2. สวัสดิศึกษาการจรรยา เด็ก ๆ ทุกคนจะต้องเรียนรู้การจรรยาตามประสบการณ์ของตนเอง การนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่บทเรียนจะทำให้เด็ก ๆ สนใจและสามารถร่วมสนทนาได้ เป็นช่องทางที่ครูจะให้สวัสดิศึกษาในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี

3. สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอัคคีภัย อัคคีภัยย่อมสามารถเกิดขึ้นได้เสมอในที่ซึ่งขาดความระมัดระวังเรื่องความปลอดภัย เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้ว่ามันเกิดขึ้นได้อย่างไร ถ้าเด็กๆ เห็นสิ่งซึ่งไม่ปลอดภัยจะเกิดขึ้นต้องบอกผู้ใหญ่ เป็นต้น

4. สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับไฟฟ้า สวัสดิศึกษาซึ่งควรจะแนะนำให้เด็กเข้าใจคือ ปลั๊กไฟมีอันตรายมาก ซึ่งเด็ก ๆ ควรดเว้นกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปลั๊กไฟ ครูต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้

5. สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษสำหรับเด็กอนุบาลนั้นเกิดขึ้นได้กับเด็กที่อยู่ในเมืองใหญ่ ชุมชนแออัด และชุมชนที่เป็นชนบททั่วไป มีความจำเป็นที่จะต้องแนะนำให้เด็ก ๆ เข้าใจสิ่งแวดล้อมเป็นพิษเป็นเรื่อง ๆ ได้ดังนี้

#### 1. เรื่องอากาศเป็นพิษเกิดจาก

- 1.1 อากาศบริเวณของเน่าบูด ซากสัตว์ที่ตายแล้ว
- 1.2 อากาศบริเวณการเผาไหม้ต่าง ๆ
- 1.3 อากาศจากควันท่อไอเสีย
- 1.4 อากาศจากห้องที่มีคนมาก ๆ ไม่มีระบบถ่ายเทอากาศที่ถูกต้อง

#### 2. เรื่องน้ำที่ควรเลือกดื่ม

- 2.1 น้ำดื่ม
- 2.2 น้ำประปาที่เจ้าหน้าที่ประกาศให้ดื่มได้
- 2.3 น้ำฝน
- 2.4 น้ำกรอง

#### 2.2 การดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมสวัสดิศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. กิจกรรมสวัสดิศึกษาในระยะปฐมนิเทศ
2. กิจกรรมสวัสดิศึกษาในระยะเสริมประสบการณ์
3. กิจกรรมสวัสดิศึกษาในระยะขยายประสบการณ์

2.3 การจัดหาสื่อการสอนใช้ประกอบกิจกรรมลักษณะของสื่อที่ใช้ในกิจกรรมสวัสดิศึกษาประกอบด้วย

1. สื่อประเภทวัสดุท้องถิ่น
2. สื่อประเภทวัสดุเหลือใช้

3. สื่อประเภทวัสดุขึ้นมาด้วยราคาถูกลง
4. สื่อประเภทวัสดุราคาเบา
5. สื่อประเภทอุปกรณ์เครื่องเสียง
6. สื่อประเภทอุปกรณ์เครื่องฉาย
7. สื่อประเภทวิธีการสาธิต
8. สื่อประเภทวิธีการกิจกรรม
9. สื่อประเภทวิธีการใช้ท่าทางประกอบ
10. สื่อประเภทวิธีการเล่นสมมติ

2.4 ลักษณะการดำเนินกิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์สวัสดิศึกษานั้นใช้ได้ทั้ง 2 รูปแบบคือ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมกลุ่ม

กิจกรรมเสรีประกอบด้วย กิจกรรมตามมุมความสนใจในห้องเรียน กิจกรรมตามความสนใจนอกห้องเรียน และกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย เพลงการแสดงและการเล่นประกอบจังหวะดนตรี นิทาน สนทนา สาธิต ออกไปศึกษานอกห้อง เกมและการละเล่น

2.5 การประชาสัมพันธ์ผู้ปกครอง เป็นความจำเป็นสำหรับเด็กอนุบาล ถ้าผู้ปกครองและครูมีความเข้าใจตรงกัน มีความต้องการตรงกัน จะทำให้กิจกรรมสวัสดิศึกษามีผลต่อเด็กมาก ซึ่งเป็นการส่งเสริมการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาทแต่เยาว์วัย การประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองอาจทำได้หลายวิธีตามโอกาสจะอำนวย

2.6 การติดตามและประเมินผลสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลนั้น ควรติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด นำปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นข้อมูลเพื่อแก้ไขในการดำเนินงานระยะต่อไป อย่างน้อยควรประเมินผลปลายระยะปฐมนิเทศ ระยะเสริมประสบการณ์ ระยะขยายประสบการณ์

3. การประเมินผล การประเมินผลสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลสามารถใช้วิธีเดียวกับการประเมินกิจกรรมอื่น ๆ จากหัวข้อการประเมินผลดังต่อไปนี้

3.1 การสังเกตจากการปฏิบัติจริง มีผลดีต่อกิจกรรมสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลมาก จากการสังเกตนี้ครูจะทราบว่าเด็กเข้าใจ แต่ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือปฏิบัติได้เป็นครั้งคราว หรือปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอ โดยที่เด็กไม่รู้สึกรู้สีกฎบังคับหรือถูกขอร้องให้กระทำ หรือการประเมินผลเป็นเรื่อง ๆ ไป

3.2 ตั้งคำถามให้ตอบ การตั้งคำถามให้ตอบอาจทำได้ในหลายกรณี เช่น ต้องการ ทบทวนความรู้เรื่องนั้น ๆ ว่าเด็กมีความเข้าใจเพียงใด คำถามสำหรับเด็กอนุบาลที่เหมาะสม คือ 1) คำถามให้ตอบปากเปล่า 2) ดูภาพแล้วให้ตอบ และ 3) ให้เลือกภาพที่ถูกต้องเป็นคำตอบ

3.3 ประเมินผลเปรียบเทียบก่อน – หลัง การจัดประสบการณ์จะสามารถทำได้บาง เรื่องในระยะขยายประสบการณ์ แต่จะเป็นงานหนักมากสำหรับครูอนุบาล ซึ่งต้องดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ตลอดเวลา แม้กระทั่งในเวลาที่พัก ครูก็ต้องเฝ้าดู ดังนั้นควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม และควรเลือก หรือเตรียมวิธีการประเมินผลไว้ด้วย

จากหลักเกณฑ์การจัดสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาลที่นักวิชาการได้ให้ไว้สรุปได้ว่า โรงเรียนอนุบาลควรดำเนินการจัดสวัสดิศึกษาควบคู่กับการส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็ก เพื่อให้ เด็กได้เรียนรู้และสามารถป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุได้

สุภาพร เทพยสุวรรณ (2541 : 58) กล่าวถึง การให้ความรู้ฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยเหลือป้องกันภัย แก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ดังนี้

1. มีการจัดทำแผนส่งเสริมและสนับสนุนงานสุขศึกษาเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ โดยมีการจัด สัปดาห์รณรงค์เรื่องความปลอดภัย เพื่อให้ความรู้เรื่องอุบัติเหตุในโรงเรียน มีการจัดอบรม สาธิต เกี่ยวกับความปลอดภัยในเรื่องการใช้รถ ใช้ถนน ยานพาหนะ มีการจัดผู้รับผิดชอบ ดูแลเรื่องการ ป้องกันอุบัติเหตุ
2. มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองและนักเรียนทุกเดือน
3. ครูสอนกฎข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยง่าย ๆ แก่เด็ก โดยสอนให้เด็กเข้าใจเหตุผล ของกฎข้อบังคับแต่ละข้อพร้อมฝึกปฏิบัติ
4. มีการฝึกซ้อมเพื่อการช่วยเหลือตนเอง แก่นักเรียน และบุคลากรเมื่อเกิดอุบัติเหตุอย่าง เหมาะสมและสม่ำเสมอ
5. มีการเก็บสถิติอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนพร้อมทั้งนำเสนอผู้บริหารเพื่อหาแนวทาง ป้องกัน

สรุปว่า สวัสดิศึกษาเป็นการจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ที่ให้แก่เด็กเพื่อเด็กเกิดการ เรียนรู้และมีประสบการณ์ที่สามารถเข้าใจถึงอันตรายต่าง ๆ และความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้น ซึ่ง ต้องหาวิธีการป้องกันและช่วยเหลือตนเอง ในเรื่องของความปลอดภัยในโรงเรียน ความปลอดภัยใน การสัญจร และความปลอดภัยภายในบ้าน

## 4. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่น ๆ

### 4.1 ระดับการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ระดับการศึกษามีผลต่อตัวแปรตาม ดังนี้

กรมพลศึกษา (2530 : 14) กล่าวว่า ระดับการศึกษาของบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติทางสวัสดิภาพ คือ การศึกษามีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการปฏิบัติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูงขึ้นจะมีการปฏิบัติที่มีเหตุผลขึ้น

บุศรา ใจชื้อกุล (2533 : 64) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองที่พาเด็กมารับบริการสุขภาพที่โรงพยาบาลเด็ก ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้และเจตคติในการดูแลสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน

ดร.ณวรรณ ด้านพิทักษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงมีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ มีคุณภาพกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ

บัญชา จันทรรักษา (2540 – 67) ได้ศึกษาทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา มองเห็นคุณค่าของการจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนอย่างเหมาะสม

มาลัย จันทรเทศ (2540 : 179 – 180) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรรทอง จิระเดชกุล (2541 : 166) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนพลศึกษาของครูผู้สอนพลศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน พบว่า ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการสอนพลศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิภา รักผกาวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนยอแซฟวิทยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มุสตี จงขวัญ (2548 : 171) ได้ศึกษาคุณภาพของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี พบว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของโรงเรียนเอกชนทุกด้านมีคุณภาพมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ปกครองที่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จะมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการศึกษา และรู้วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของครูและผู้ปกครองมีผลต่อความคิดเห็นเห็นของครูและผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน จึงเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มาศึกษาวิจัยในครั้งนี้

## 4.2 ทศนคติ

### 4.2.1 ความหมายของทศนคติ

คอตเลอร์ (Kotler. 2000 : 175) กล่าวว่า ทศนคติ คือ ความโน้มเอียงของการปฏิบัติ และอารมณ์ของบุคคลที่ประเมินบางสิ่งบางอย่างว่าพอใจหรือไม่ต่อสิ่งนั้น ซึ่งสิ่งนั้นอาจเป็นวัตถุบางสิ่งหรือแนวคิด (idea) ก็ได้

ล้วน สายยศ ;และ อังคณา สายยศ (2538 : 54) สรุปสิ่งที่เราเรียกว่าเจตคติหรือทศนคติ เป็นความรู้สึกเชื่อ ศรัทธาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางที่ดีก็ได้ ทศนคดียังไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้นทศนคติจึงเป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ

แสงเดือน ทวีสิน (2544 : 67) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวอาจจะเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สภาพการณ์ เหตุการณ์ เมื่อเกิดความรู้สึก บุคคลนั้นจะมีการเตรียมพร้อมเพื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้ไปในทิศทางหนึ่งตามความรู้สึกของตนเอง

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544 : 366) กล่าวถึงทศนคติเป็นอักษณาสัย (Disposition) หรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุ สิ่งของ หรือความคิด (idea) ทศนคติอาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีทศนคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีทศนคติลบก็จะเลี่ยง ทศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อ

จากความหมายของทศนคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่จะชอบ หรือไม่ชอบต่อบุคคล สิ่งของ หรือความคิดซึ่งมีทิศทางทั้งทางบวก ทางลบ และเป็นกลาง ทำให้บุคคลตอบสนองหรือแสดงออกทางพฤติกรรมไปตามความคิด ความรู้สึกต่อเหตุการณ์นั้น ๆ

#### 4.2.2 ลักษณะของทัศนคติ

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544 : 366) สรุปถึงลักษณะของทัศนคติดังนี้ คือ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้
2. ทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ดังนั้นทัศนคติจึงมีทั้งทางบวกและลบ เช่น ถ้านักเรียนมีทัศนคติบวกต่อคณิตศาสตร์ นักเรียนจะชอบเรียนคณิตศาสตร์และเมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนแขนงวิทยาศาสตร์ ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีทัศนคติต่อคณิตศาสตร์ก็จะไม่ชอบหรือไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียน เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนทางสายอักษรศาสตร์ทางภาษา

3. ทัศนคติต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึก อารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component)

4. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจจะเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็นลบ หรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากน้อย ทัศนคติบางอย่างอาจจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ของบุคคลที่เป็นสมาชิก ในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะต้องเปลี่ยนแปลงค่านิยม

5. สังคมประภิต (Socialization) มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทัศนคติของเด็ก โดยเฉพาะทัศนคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม เช่น อุดมคติ ทัศนคติต่อเสรีภาพในการพูด การเขียน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีทัศนคติบวกสูงสุด

#### 4.2.3 องค์ประกอบของทัศนคติ

อดุลย์ จารตุรงค์กุล (2543 : 193) กล่าวว่าองค์ประกอบของทัศนคติมี 3 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกชอบ เป็นส่วนของทัศนคติที่สะท้อนความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ว่ารู้สึกอย่างไร เป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับทัศนคติทั้งความรู้สึกในด้านบวกและลบ
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับความเข้าใจเป็นส่วนประกอบของทัศนคติซึ่งแสดงถึงการรู้จักและความรู้ของบุคคลหนึ่งต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นวิถีทางที่จะรับรู้เรื่องราวภายนอกรอบตัวเขา เป็นความเชื่อที่ช่วยสร้างคุณค่าประกอบตามความเชื่อต่าง ๆ
3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม เป็นส่วนของทัศนคติที่สะท้อนถึงความคาดหวังของพฤติกรรม ตลอดจนการปฏิบัติโดยใช้จากความเชื่อและความรู้สึกที่มีอยู่ เป็นการแสดงความโน้มเอียงที่จะทำ

#### 4.2.4 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดทัศนคติ

แสงเดือน ทวีสิน (2545 : 68) กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดทัศนคติดังนี้

1. ทัศนคติเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยการรวบรวมจากประสบการณ์ต่าง ๆ ในอดีต ประสบการณ์ที่สะสมได้ โดยจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ ชอบ – ไม่ชอบ ดี – ไม่ดี การจำแนกนี้จะอาศัยหลักเกณฑ์ที่แต่ละคนเก็บสะสมมาจากการประสบการณ์ในอดีต เป็นตัวประเมินที่ตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางของทัศนคติ

2. ทัศนคติเกิดจากการรับทัศนคติของผู้อื่นมาเป็นของตน การรับทัศนคติของผู้อื่นมานั้น มักจะเป็นกรณีที่บุคคลนั้นมีความสำคัญ เป็นหน้าที่เชื่อถือและยกย่องขึ้นชมอย่างมาก

3. ทัศนคติจากประสบการณ์ที่ประทับใจมาก ประสบการณ์บางอย่างที่ประทับใจมากทั้งทางด้านดีและด้านไม่ดี เพียงครั้งเดียวก็อาจก่อให้เกิดเป็นทัศนคติได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ทัศนคติของคนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น แหล่งข่าวสาร (The Source of Message) ตัวข่าวสารเอง (The Message Itself) ลักษณะของผู้รับข่าวสาร (The Type of Receiver of the Message) หรือผู้ฟัง (Audience) ฯลฯ ถ้าสิ่งเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างกันไปก็ย่อมโน้มน้าวให้ทัศนคติของผู้ถูกชักจูงเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไปด้วย (วัฒนา ศรีสัตย์วาจา. 2534 : 93)

โดยสรุปทัศนคติต่อโรงเรียน เป็นความรู้สึกนึกคิดของครูและผู้บริหารที่มีต่อโรงเรียน ที่จะชอบ หรือไม่ชอบมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนดีหรือไม่ดี เช่น บรรยากาศของโรงเรียนร่มรื่นหรือไม่ร่มรื่น อาคารเรียนมั่นคงแข็งแรงหรือไม่แข็งแรง ห้องเรียนสะอาดหรือสกปรก ของเล่นมีจำนวนเพียงพอหรือไม่เพียงพอ เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งอาจมีทิศทางบวก ทางลบ และเป็นกลาง

### 4.3 ความรู้

#### 4.3.1 ความหมายของความรู้

สุวิรัช รัตนมณีโชติ (2536 : 9) กล่าวว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นของบุคคลที่จะจดจำและระลึกได้ถึงข้อเท็จจริง หรือรายละเอียดของเรื่องราวต่าง ๆ เป็นประสบการณ์ของบุคคลซึ่งสะสมและถ่ายทอดสืบกันต่อไป

อุทุมพร ทองอุไทย (2533 : 191) กล่าวว่า ความรู้เป็นความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริง (Fact) หรือเนื้อหาความรู้ ความคิด การหยั่งรู้ การเห็น (Insight) หรือความสามารถเชื่อมโยงความคิดเข้ากับเหตุการณ์ หรือ ความรู้เป็นนามธรรม เป็นขบวนการทางจิตวิทยาของความจำ การจัดระบบระเบียบ ข้อมูลใหม่ และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ภทธีรา ใจดี (2539 : 15) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง บรรดาข้อเท็จจริงของเรื่องราว กฎเกณฑ์ สิ่งของ เหตุการณ์ บุคคล ซึ่งเป็นความจำที่มนุษย์ได้สะสมรายละเอียดของเรื่องราว ปรัชญาการณไว้และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ระลึกได้ เรียกเอาสิ่งที่จำได้ออกให้ปรากฏและวัดได้

เยาวรักษ์ บุญจันทร์ (2542 : 51) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถด้านสติปัญญาในการจำ และทักษะต่าง ๆ หรือความสามารถจดจำได้ ซึ่งการที่มนุษย์จะสามารถจดจำในสิ่งที่ได้รับมานั้นจะต้องอาศัยเวลาในการเก็บรวบรวมสะสมไว้

จากความหมายข้างต้น ความรู้ หมายถึง ความสามารถด้านสติปัญญาในการจำ ข้อเท็จจริง รายละเอียดของเรื่องราวต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์ บุคคล กฎเกณฑ์ ที่บุคคลได้รับสะสมไว้ และนำสิ่งที่จดจำได้มาถ่ายทอดสืบต่อกันไป

บลูม (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2545 : 62 ; อ้างอิงจาก Bloom. 1961 : 18) ได้ให้ความหมายของความรู้สรุปได้ว่า ความรู้เป็นการใช้ความจำในการนึกถึงสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องเฉพาะด้านและเรื่องทั่วไป ได้แก่ วิธีการ กระบวนการ สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ บลูมได้แบ่งระดับของความรู้ออกเป็น 6 ระดับ จากชั้นง่ายไปสู่ชั้นยากดังนี้

1. ความรู้ ความจำ (Knowledge – Memory) หมายถึง ความสามารถของสมองในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ ที่บุคคลรับเข้าไปไว้ในสมอง ซึ่งแบ่งความรู้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ความรู้เฉพาะสิ่ง (Knowledge of Specifics) เป็นความสามารถในการจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เนื้อหาและคำศัพท์ต่างๆ

1.2 ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการในสิ่งที่เป็นรูปแบบเฉพาะ (Knowledge of Ways and Mean of Dealing with Specifics) เป็นความรู้วิธีการ ได้แก่ แบบแผนนิยม แนวโน้ม ลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ การจัดพวกหรือจัดประเภท เกณฑ์และระเบียบวิธี

1.3 ความรู้เกี่ยวกับสากลและสิ่งที่เป็นนามธรรม (Knowledge of the Universals and Abstracts in a Field) เป็นความรู้เกี่ยวกับแบบแผนและรูปแบบสำคัญ ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี โครงสร้างและหลักการ ข้อสรุปทั่วไป

2. ความเข้าใจ (Comprehensive) หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการแปลความ การตีความ การขยายความ

3. การประยุกต์หรือการนำความรู้ไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา

4. การวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความสามารถในการพิจารณาเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ



5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการประกอบส่วนย่อยๆ ให้เข้ากันให้เป็นเรื่องราว เป็นการพิจารณาเรื่องราวหลายๆ ลักษณะ แล้วนำมาจัดระบบโครงสร้างเสียใหม่ให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม ประกอบด้วย การสังเคราะห์ข้อความ การสังเคราะห์แผนงาน การสังเคราะห์ความสัมพันธ์

6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสิน ตีราคาโดยอาศัยหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่วางไว้ ประกอบด้วย การประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายใน และการประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายนอก

#### 4.3.2 การวัดระดับความรู้

การวัดระดับความรู้ คือ การวัดระดับความจำ ความสามารถในการคิด เข้าใจ กับข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการศึกษาและประสบการณ์เดิม โดยผ่านการรวบรวมและสะสมไว้ซึ่งสามารถทดสอบได้ด้วยแบบทดสอบที่ดี ฝ่ายการทดสอบคุณภาพแล้ว จะแยกคนมีความรู้กับไม่มีความรู้ออกจากกันได้ระดับหนึ่ง (ศุภนิธย์ พลไพรินทร์. 2540 : 24)

นอกจากนี้การวัดความรู้โดยใช้แบบทดสอบแล้ว สามารถใช้วิธีอื่นในการวัดความรู้ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การตรวจผลงาน เป็นต้น แต่ที่นิยมใช้กันมาก คือแบบทดสอบ (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. 2531 : 21 -25)

ในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัย หมายถึง ความสามารถอธิบายข้อเท็จจริง รายละเอียดของเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งในโรงเรียนและบ้าน การดูแลความปลอดภัยในอาคาร การแก้ไขพฤติกรรมเด็กที่มีพฤติกรรมคุกคามผู้อื่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาจิตใจเด็ก การบริโภคที่ปลอดภัยของเด็ก การสอนเด็กในการใช้อุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตราย ความปลอดภัยในการรับ – ส่งเด็กมาโรงเรียน การดูแลเด็กในการใช้รถใช้ถนน และการสอนเด็กในการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากภัยต่าง ๆ

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เรื่องของระดับการศึกษา ความรู้ และทัศนคติต่อโรงเรียนที่ต่างกันมีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อความคิดเห็นของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวความคิดดังกล่าวมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาว่าตัวแปรดังกล่าวส่งผลให้ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกันหรือไม่

## 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 5.1 งานวิจัยในประเทศ

นภาพรรณ อุณาภูล (2540 : 61- 62) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล ใน 4 ด้านคือ ด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพของผู้ปกครอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2540 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง รวม 1,068 คน รวบรวมข้อมูลได้ 815 คน คิดเป็นร้อยละ 76.31 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่น .84 ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ภายในอาคารเรียน ห้องเรียน และห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทดีไม่มีมดแมลง และบริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปภายในโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากและเป็นอันดับ 3 คือ อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในโรงเรียน เช่น ปลั๊กไฟอยู่เหนือมือเด็กและมีฝาปิดครอบปลั๊ก ตามลำดับ ด้านสนามเด็กเล่น โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อันดับแรกคือ สนามเด็กเล่นอยู่ในที่โปร่ง ครู หรือผู้ปกครอง สามารถมองเห็นเด็กได้ตลอดเวลา รองลงมาคือ สนามเด็กเล่นอยู่ไกลจากที่จอดรถและทางเดินรถยนต์ และสนามเด็กเล่นเป็นสนามกลางแจ้งที่เด็กสามารถวิ่งเล่นได้สบาย มีร่มเงาไม้ ไม่ร้อนเวลาเล่น ตามลำดับ ด้านรถโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ลำดับแรกคือ คนขับรถโรงเรียนมีใบอนุญาตขับรถ มีจิตใจดี บุคลิกดีแต่งกายเรียบร้อยมีประสบการณ์เพียงพอ รองลงมาคือ ครูและคนขับรถ ดูแลความปลอดภัยของเด็กขณะอยู่ในรถ ขึ้น – ลงรถ และมอบเด็กให้ผู้ปกครอง และรถโรงเรียนมีประกันชั้น 1 และให้ความคุ้มครองถึงเด็กในรถ ตามลำดับ ด้านสวัสดิศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ลำดับแรกคือ โรงเรียนจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับโทรศัพท์และชื่อบุคคล สถานที่ติดต่อผู้ปกครองให้เป็นปัจจุบันเสมอเพื่อใช้ในกรณีเกิดปัญหาแจ้งผู้ปกครองได้รวดเร็วถูกต้อง และขอครูสอนวิธีแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องประสบหรือพบอุบัติเหตุเบื้องต้น ตามลำดับ

วาม ดุลยากร (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลบรรจงรัตน์ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการเตรียมความพร้อม เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยต้องการให้เน้นวิชาการในระดับอนุบาล คุณลักษณะของนักเรียนของโรงเรียนทุกด้านเน้นครูอนุบาลต้องจบสาขาเอกอนุบาลโดยเฉพาะ ครูอนุบาลควรมีเมตตากรุณาและรักเด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ควรมีการประชุมพบปะผู้ปกครองให้มากขึ้น และสภาพห้องเรียนควรมีแสงสว่างเพียงพอ มีการถ่ายเทอากาศดี มีลมพัดผ่าน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีความปลอดภัย สถานที่ต้องสะอาด และมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

ปัทมา วรสันต์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 102 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจงแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 47 คน จากโรงเรียนสตรีวิทยา ได้รับการสอนตามโปรแกรมสวัสดิศึกษาจากผู้วิจัย และกลุ่มควบคุมจำนวน 55 คนจากโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ซึ่งไม่ได้รับการสอนตามโปรแกรมสวัสดิศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบทดสอบวัดความรู้ แบบสอบถามวัดเจตคติและแบบสอบถามวัดการปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามโปรแกรมสวัสดิศึกษามีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียน ดีกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามโปรแกรมสวัสดิศึกษามีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียนดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการสอนตามโปรแกรมสวัสดิศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามโปรแกรมสวัสดิศึกษามีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียนดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการสอนตามโปรแกรมสวัสดิศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กมล ลาพูน (2542 : 56 - 57) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาลในโรงเรียนสาธิตของสถาบันราชภัฏ ในด้านต่าง ๆ 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรม ด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพ ด้านความปลอดภัย ด้านครูและพี่เลี้ยงเด็ก และด้านการส่งเสริมจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ปกครองเด็ก

วัยก่อนอนุบาลมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาล อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่า ด้านที่ต้องการสูงสุดและระดับรองลงมาดังนี้ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการส่งเสริมจริยธรรม และด้านครูและพี่เลี้ยงเด็ก 2) ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาลแตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 3) ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการในการจัดบริการดูแลเด็กก่อนวัยอนุบาลไม่แตกต่างกัน

ชาญ ขวัญมุข (2543 : 105 -112) ศึกษาการประกันความปลอดภัยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 204 คน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 204 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ ในการดำเนินการประกันความปลอดภัย ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการประกันความปลอดภัย ปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนประกันความปลอดภัย ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ และด้านการป้องกันแก้ไขที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคม นอกจากนี้ด้านที่ 4 คือ การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินการประกันความปลอดภัย ปรากฏว่า มีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

3. แนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันความปลอดภัยควรมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

3.1 ด้านการวางแผน ควรมีการศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ

3.2 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านอาคารเรียนอาคารประกอบของโรงเรียนจัดให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนประกันความปลอดภัย ด้านบริเวณโรงเรียนสร้างนิสัยการทิ้งขยะอย่างถูกวิธี โดยเฉพาะเศษเหล็ก เศษแก้ว ด้านการเดินทางไป – กลับโรงเรียน จัดให้นักเรียนเดินแถวและรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้องขณะเดินทางไป – กลับโรงเรียน ด้านการพานักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ศึกษาและปฏิบัติตามระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

3.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขภัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการล่อลวงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ ผู้บริหารต้องวางมาตรการในการสอดส่องดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อไม่ให้เกิดการล่อลวงละเมิดทางเพศ ด้านสารเสพติด ผู้บริหารและครูในโรงเรียนให้ความรู้เรื่องโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่

นักเรียน ด้านการทะเลาะวิวาท สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน ด้านการถูกล่อลวง อบรม  
ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจปัญหาและวิธีการป้องกันตนเองจากการถูกล่อลวง ด้านสื่อลามกอนาจารและ  
อบายมุข ห้ามนักเรียนและบุคคลภายนอกนำสื่อลามกเข้ามาโรงเรียนอย่างเด็ดขาด

3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านอัคคีภัย จัดให้มีการอยู่เวรยามอย่างเคร่งครัด  
ด้านवादภัย ปลุกต้นไม้เป็นแนวป้องกันลม ด้านอุทกภัย ติดตามข่าวพยากรณ์อากาศอย่างสม่ำเสมอ  
พร้อมวางแผนป้องกันอุทกภัย

บุญประครอง ไม่เชียว (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียน  
อนุบาล ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ในการ  
เลือกโรงเรียนอนุบาล ผู้ปกครองพิจารณาเรื่องที่สำคัญดังนี้ คือ อาคาร และห้องเรียนมั่นคงแข็งแรง  
และปลอดภัย โรงเรียนเน้นการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ดี และ  
โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และปลอดภัยจากสารเจือปนให้แก่เด็ก

ชุด แก้วมณี (2545 : 120 – 126) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดบริการความปลอดภัยใน  
โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 3 โดยศึกษาใน 3 ด้าน  
คือ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อความปลอดภัย ด้านบริการความปลอดภัยของโรงเรียน และ  
ด้านสวัสดิศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร 106 คน ครูผู้สอน 106 คน และผู้ปกครอง  
106 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบบันทึกการ  
สังเกต ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อความปลอดภัย จัดอยู่ในระดับ  
การปฏิบัติเหมาะสมมาก โดยเฉลี่ยสูงสุดคือโรงเรียนอยู่ใกล้ชุมชน สะดวกต่อการเดินทางสำหรับเด็ก  
2) ด้านการบริการความปลอดภัยของโรงเรียน จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติเหมาะสมมาก โดยเฉลี่ยสูงสุด  
ของบริการความปลอดภัยในการเดินทาง คือ มีการมอบหมายให้ครูหรือเจ้าหน้าที่คอยรับและส่งเด็กที่  
หน้าประตู บริการความปลอดภัยภายนอกห้องเรียน เฉลี่ยสูงสุดคือ สังเกตและดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด  
เมื่อเด็กเล่นสนาม บริการความปลอดภัยภายในห้องเรียน เฉลี่ยสูงสุด คือ ดูแลรักษาความสะอาดของ  
ห้องเรียนทุกวัน บริการเครื่องอำนวยความสะดวก เฉลี่ยสูงสุด คือ จัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดและ  
ปลอดภัยในบริเวณโรงเรียน 3) ด้านสวัสดิศึกษา จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติเหมาะสมปานกลาง ซึ่งเรื่อง  
ของความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติเหมาะสมมาก รายการที่อยู่ใน  
ระดับการปฏิบัติเหมาะสมมาก เฉลี่ยสูงสุดคือ การปฏิบัติตนและการเล่นในสนามเด็กเล่นอย่าง  
ปลอดภัย ปัญหาจากการวิจัย พบว่า พื้นที่บริเวณโรงเรียนคับแคบ นโยบายและการดำเนินบริการ  
ความปลอดภัยของโรงเรียนไม่ชัดเจน งบประมาณไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย บุคลากรในโรงเรียนมีไม่  
เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิศึกษาค่อนข้างน้อย

สายัณห์ ละออเอี่ยม (2546 : 73) ศึกษาปัญหาสวัสดิภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ในด้าน การจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียนให้ปลอดภัย การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา การจัดและบริหารงานสวัสดิภาพในโรงเรียนทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนมีการรับรู้ปัญหาสวัสดิภาพในโรงเรียนด้านการจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียน ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ด้านการจัดและบริหารงานสวัสดิภาพในโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อรวมทุกด้านแล้วผู้บริหารโรงเรียนมีการรับรู้ปัญหาสวัสดิภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารโรงเรียนที่มีเพศต่างกันรับรู้ปัญหาสวัสดิภาพในโรงเรียนด้านการจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และด้านการจัดและบริหารงานสวัสดิภาพในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางการบริหารต่างกัน การรับรู้ปัญหาสวัสดิภาพในโรงเรียนในแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ปัญหาในการจัดการเกี่ยวกับปัญหางานสวัสดิภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 เรื่องการจัดสรรงบประมาณ ขาดการสนับสนุนจากรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากรไม่เพียงพอ และขาดความรู้ บุคลากรไม่ให้ความสำคัญ ขาดสื่อและอุปกรณ์สำหรับสอนนักเรียน ขาดแนวทางและการวางแผนเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานสวัสดิภาพ และขาดการร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน

นิภารัตน์ รื่นสุข (2546 : 74 - 75) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการจัดสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประทีป อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการจัดสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประทีป อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ใน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสวัสดิภาพของนักเรียน ประกอบด้วย การจัดอาคารและสิ่งแวดลอมทางกายภาพ และการบริการรถรับส่งนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 83 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประทีป อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการจัดสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประทีป โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก การบริการรถรับส่งนักเรียน ด้านการจัดสวัสดิภาพอาคารและสิ่งแวดลอมทางกายภาพ และด้านการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ ตามลำดับ

ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประทีป อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ที่มีระดับการศึกษา อายุ และอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การจัดสวัสดิภาพด้าน อาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และการบริการรถรับส่งนักเรียน โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

เผด็จ เปล่งปลั่ง (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนามาตรการความปลอดภัยของโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) โดยใช้การจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน การบริการความปลอดภัย และการสอนสวัสดิศึกษา ผลการศึกษาได้มาตรการความปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ที่ประกอบด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน การบริการความปลอดภัย และการสอนสวัสดิศึกษา โดยมีการสำรวจจุดเสี่ยง / จุดอันตรายภายในโรงเรียน กิจกรรม 5 ส โครงการวินัยจราจร การติดป้ายสัญลักษณ์/ป้ายเตือน การให้ความรู้ถึงสาเหตุและการ ป้องกันอุบัติเหตุ กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมในการดำเนินการมาตรการความปลอดภัยแบบ ปฏิบัติการ ที่ส่งผลถึงพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ และปฏิบัติตน โดย ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนมีความรู้ด้านความปลอดภัยสูงขึ้นหลังจาก ได้รับกิจกรรมการพัฒนา มาตรการความปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนมีเจตคติต่อความปลอดภัย สูงขึ้นหลังจากได้รับกิจกรรมการพัฒนามาตรการความปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) จำนวนพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนมีแนวโน้มลดลงหลังจากสิ้นสุดกิจกรรมการพัฒนามาตรการ ความปลอดภัย 4) จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมีแนวโน้มลดลงหลังจากสิ้นสุดกิจกรรมการ พัฒนามาตรการความปลอดภัย

## 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เวท (Waite. 1993 : 3457 A) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของอัตราการเกิดอุบัติเหตุในเด็กตาม การรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนโดยทำการรวบรวม ข้อมูลจากหัวหน้าหมวด และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 45 คน จาก 4 โรงเรียน ซึ่งอยู่แถบตอนใต้ ของแคลิฟอร์เนีย ในประเทศสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาหลักสูตรโดยรวมทั้ง 5 เรื่อง มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีความสัมพันธ์กับอัตราการเกิดอุบัติเหตุในเด็ก ยกเว้นเนื้อหาในหัวข้อที่ เกี่ยวกับการประเมินผลด้านความปลอดภัยในสิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนที่อยู่ในแถบบริเวณพื้นที่ที่มี สภาพเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่ออัตราการ เกิดอุบัติเหตุในเด็ก

อัลคอม – ลีโอนาร์ด (Alkom – Leonard. 1996) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัย ทางสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบาดเจ็บของเด็กก่อนวัยเรียน ผลการศึกษาพบว่า เด็กหญิงที่อยู่ใน

ศูนย์ดูแลเด็กที่มีคุณภาพการจัดสิ่งแวดล้อมต่ำ และเด็กชายที่มีปัญหาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยส่วนตัวที่กระตือรือร้นมากจะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บมาก

ไฟส์ ; มอริสัน ; และเวนทราบ (Fise ; Morrison ; & Weintraub. 2000) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความปลอดภัยในการเล่น พบว่า เด็กเป็นจำนวนมากได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตายที่สนามเด็กเล่น ในแต่ละปีเด็กประมาณ 170,100 คน บาดเจ็บสาหัสในการเล่นเครื่องเล่นสนามเด็กเล่น โดยเฉลี่ยจะมีเด็กตาย 17 คน ซึ่งจะป้องกันอุบัติเหตุเหล่านี้ได้ด้วยการออกแบบเครื่องเล่นสนามเด็กเล่นให้ปลอดภัย การปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้ปลอดภัยปฏิบัติได้ดังนี้ รัฐและการปกครองส่วนท้องถิ่นควรยอมรับกฎเกณฑ์ของเครื่องเล่นสนามเด็ก และกฎเกณฑ์การใช้พื้นที่ที่จะจัดทำสนามเด็กเล่น พ่อ แม่ ผู้บริหารโรงเรียน ศูนย์ดูแลเด็ก และสวนสาธารณะของเอกชนควรประเมินผลบริเวณที่สร้างสนามเด็กเล่น และจัดทำสนามเด็กเล่นแต่ละแห่งให้ปลอดภัย

ฮินส์ และปาร์ค (Hinds & Park. 2000: 1 – 5). ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองสำหรับเด็กในประเทศสกอตแลนด์ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกโรงเรียนสำหรับบุตรของตนพบว่า ปัจจัยที่สำคัญคือ อาคารสถานที่ ความปลอดภัย สถานที่เล่น และความมีชื่อเสียงของโรงเรียน นอกจากนี้พบว่า รายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม การจัดบริการความปลอดภัย และการจัดสวัสดิศึกษา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาตัวแปรดังกล่าวและคาดว่าจะเกิดผลดีต่อการจัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียน จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ทำให้ได้แนวคิดที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปแก้ไขสิ่งที่ยังขาดอยู่และส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้โรงเรียนมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น



## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครู จำนวน 125 คน และผู้ปกครอง จำนวน 873 คน ที่มีเด็กในปกครองกำลังเรียนอยู่ในระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงอนุบาลปีที่ 3 ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 จำนวน 7 โรงเรียน

##### กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) กลุ่มตัวอย่างครูที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 94 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง จำนวน 267 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายจากแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนประชากรแต่ละโรงเรียน

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

| ชื่อโรงเรียน                   | ประชากร |           | กลุ่มตัวอย่าง |           |
|--------------------------------|---------|-----------|---------------|-----------|
|                                | ครู     | ผู้ปกครอง | ครู           | ผู้ปกครอง |
| 1. โรงเรียนอนุบาลจุฬารัตน์     | 40      | 195       | 30            | 60        |
| 2. โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา    | 20      | 80        | 15            | 25        |
| 3. โรงเรียนอนุบาลดาราวัณรินทร์ | 8       | 45        | 6             | 14        |
| 4. โรงเรียนอนุบาลเทพสุนิศา     | 5       | 17        | 4             | 5         |
| 5. โรงเรียนอนุบาลมิตรเด็ก      | 3       | 24        | 2             | 7         |
| 6. โรงเรียนอนุบาลวัดธาตุทอง    | 35      | 400       | 26            | 122       |
| 7. โรงเรียนอนุบาลสีพื้หนอง     | 14      | 112       | 11            | 34        |
| รวม                            | 125     | 873       | 94            | 267       |

## 2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดความปลอดภัยในโรงเรียน
2. กำหนดกรอบเนื้อหาการจัดความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการจัดบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา
3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาสร้างแบบสอบถาม โดยพัฒนามาจากแบบสอบถามของ นภาพรรณ ชูนากุล (2540 : 85 - 93) และชุด แก้วมณี (2545 : 152 - 162) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูและผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อโรงเรียน จำนวน 14 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราวัดทัศนคติโดยใช้ความหมายทางภาษา (Semantic differential scale) ของออสกู๊ด (Osgood) โดยให้ผู้ตอบพิจารณาคำแสดงคุณลักษณะเป็นคู่ ๆ ที่มีความหมายตรงข้าม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องของมาตราวัดที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบเกี่ยวกับคุณลักษณะคู่นั้น ๆ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น ถึง มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี มาก

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล จำนวน 46 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จำนวน 12 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม จำนวน 10 ข้อ ด้านบริการความปลอดภัย จำนวน 14 ข้อ และด้านสวัสดิศึกษา จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ถึงปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4. นำร่างแบบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอแนะเพิ่มเติม

5. นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. อาจารย์ ดร.พรเพ็ญ ศาสตร์ยาภรณ์ หัวหน้าภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. อาจารย์สุทธภา ชาติประดิษฐ์ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

5. อาจารย์จินตนา ธรรมวานิช นายกสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ฯ

6. ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมถ้อยคำ สำนวน เนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูและผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ (บางเขน) จำนวนกลุ่มละ 30 คน

8. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ตาราง 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

| แบบสอบถาม                                           | ค่าความเชื่อมั่น |           |
|-----------------------------------------------------|------------------|-----------|
|                                                     | ครู              | ผู้ปกครอง |
| ทัศนคติต่อโรงเรียนอนุบาล มีจำนวน 14 ข้อ             | .97              | .98       |
| ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัย มีจำนวน 10 ข้อ | .91              | .88       |
| การจัดการความปลอดภัย                                |                  |           |
| ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีจำนวน 12 ข้อ             | .93              | .92       |
| ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม มีจำนวน 10 ข้อ              | .92              | .87       |
| ด้านบริการความปลอดภัย มีจำนวน 14 ข้อ                | .93              | .92       |
| ด้านสวัสดิศึกษา มีจำนวน 10 ข้อ                      | .90              | .94       |
| รวม                                                 | .97              | .97       |

9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตในการส่งแบบสอบถามให้ครูและผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามส่งให้ครู และผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนัดวันไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยส่งให้ครู 110 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์วิเคราะห์ได้ 94 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.45 ส่งให้ผู้ปกครอง 305 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์วิเคราะห์ได้ 267 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.54

### 4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 4.1 การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ให้รหัสแบบสอบถามตอนที่ 1 ตามตัวแปรที่กำหนด

3. ให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ทศนคติต่อโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) เท่ากับ 5.42 (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9 -11) แบ่งกลุ่มดังนี้

3.1 ค่าเฉลี่ยมากกว่า 5.42 หมายถึง ทศนคติต่อโรงเรียนระดับดี

3.2 ค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 5.42 หมายถึงทศนคติต่อโรงเรียนไม่ดี

4. ให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 3 ตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดีมาก

4 หมายถึง มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี

3. หมายถึง มีความรู้ เข้าใจ พออธิบายได้

2 หมายถึง มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้บ้าง

1 หมายถึง ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น

5. ให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 4 ตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ปฏิบัติปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. แบบสอบถามตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล แล้วผู้วิจัยนำกลับมาสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญ

#### 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครู ผู้ปกครองดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามทศนคติต่อโรงเรียน หาค่าเฉลี่ย ได้ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) เท่ากับ 5.42 แปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9 -11)

2.1 ค่าเฉลี่ยมากกว่า 5.42 หมายถึง ทศนคติต่อโรงเรียนระดับดี

2.2 ค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 5.42 หมายถึงทศนคติต่อโรงเรียนไม่ดี

3. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9 -11)

| ค่าเฉลี่ย   | แปลผล                                |
|-------------|--------------------------------------|
| 4.50 – 5.00 | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดีมาก |
| 3.50 – 4.49 | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี    |
| 2.50 – 3.49 | มีความรู้ เข้าใจ พออธิบายได้         |
| 1.50 – 2.49 | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้บ้าง       |
| 1.00 – 1.49 | ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น             |

4. แบบสอบถามการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9 -11)

| ค่าเฉลี่ย   | แปลผล                           |
|-------------|---------------------------------|
| 4.50 – 5.00 | การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด  |
| 3.50 – 3.49 | การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก        |
| 2.50 – 3.49 | การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง    |
| 1.50 – 2.49 | การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย       |
| 1.00 – 1.49 | การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด |

5. เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t –test)

6. หาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วแปลผล ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .80 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .60 – .80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .40 – .60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .20 – .40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .20 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

## 5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

### 5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ร้อยละ (Percentage)

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

### 5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

### 5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัย ตามความคิดเห็นของครูและ  
ผู้ปกครอง ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบ ค่าที (t – test)

5.3.2 หาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครอง กับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

#### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

|           |     |                                        |
|-----------|-----|----------------------------------------|
| n1        | แทน | จำนวนครู                               |
| n2        | แทน | จำนวนผู้ปกครอง                         |
| $\bar{X}$ | แทน | ค่าเฉลี่ย                              |
| S.D.      | แทน | ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน                |
| t         | แทน | ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบใน t - Distribution |
| r         | แทน | ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์              |
| X1        | แทน | ทัศนคติต่อโรงเรียน                     |
| X2        | แทน | ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย      |
| Y         | แทน | การจัดบริการความปลอดภัย                |
| Y1        | แทน | สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ                   |
| Y2        | แทน | สภาพแวดล้อมทางสังคม                    |
| Y3        | แทน | การบริการความปลอดภัย                   |
| Y4        | แทน | สวัสดิศึกษา                            |
| *         | แทน | ค่าสถิติที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05      |
| **        | แทน | ค่าสถิติที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01      |

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูและผู้ปกครองของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร



ตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองกับการจัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูและผู้ปกครอง ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 3

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของครูและผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

จำแนกตามระดับการศึกษา

| ข้อมูลทั่วไป             | ครู        |        | ผู้ปกครอง  |        |
|--------------------------|------------|--------|------------|--------|
|                          | จำนวน (คน) | ร้อยละ | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
| ระดับการศึกษา            |            |        |            |        |
| 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี      | 26         | 27.66  | 79         | 29.59  |
| 2. ปริญญาตรี หรือสูงกว่า | 68         | 72.34  | 188        | 70.41  |
| รวม                      | 94         | 100    | 267        | 100    |

จากตาราง 4 พบว่า ครูโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 94 คน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 72.34 และผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเอกชน จำนวน 267 คน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 70.41

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 5 – 6

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล รายด้าน และโดยรวม

| การจัดบริการความปลอดภัย<br>ในโรงเรียนอนุบาล | ครู (n1 =94) |      |       | ผู้ปกครอง (n2 =267) |      |       |
|---------------------------------------------|--------------|------|-------|---------------------|------|-------|
|                                             | $\bar{X}$    | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$           | S.D. | แปลผล |
| 1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ                 | 4.19         | .45  | มาก   | 3.89                | .49  | มาก   |
| 2. ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม                  | 4.35         | .42  | มาก   | 4.08                | .48  | มาก   |
| 3. ด้านบริการความปลอดภัย                    | 4.09         | .64  | มาก   | 3.94                | .54  | มาก   |
| 4. ด้านสวัสดิศึกษา                          | 4.22         | .49  | มาก   | 3.85                | .56  | มาก   |
| รวม                                         | 4.20         | .44  | มาก   | 3.94                | .44  | มาก   |

จากตาราง 5 พบว่า การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลตามความคิดเห็นของครู โดยรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.2$ , S.D. = .44) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของครู การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.94$ , S.D. = .44) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน  
อนุบาล

เอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา (n1=94 ,n2= 267)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียน<br>อนุบาล | ครู<br>(n=94)    |      |       |                       |      |       | ผู้ปกครอง<br>(n=267) |      |       |                       |      |       |
|-------------------------------------------------|------------------|------|-------|-----------------------|------|-------|----------------------|------|-------|-----------------------|------|-------|
|                                                 | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |       | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |       | ต่ำกว่าปริญญาตรี     |      |       | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |       |
|                                                 | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$             | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$            | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$             | S.D. | แปลผล |
| 1. ด้าน<br>สิ่งแวดล้อม                          |                  |      |       |                       |      |       |                      |      |       |                       |      |       |
| ทางกายภาพ                                       | 4.11             | .53  | มาก   | 4.23                  | .41  | มาก   | 3.81                 | .50  | มาก   | 3.94                  | .49  | มาก   |
| 2. ด้าน<br>สภาพแวดล้อม                          |                  |      |       |                       |      |       |                      |      |       |                       |      |       |
| ทางสังคม                                        | 4.25             | .49  | มาก   | 4.40                  | .38  | มาก   | 4.00                 | .51  | มาก   | 4.10                  | .46  | มาก   |
| 3. ด้านบริการ                                   |                  |      |       |                       |      |       |                      |      |       |                       |      |       |
| ความปลอดภัย                                     | 3.93             | .77  | มาก   | 4.15                  | .58  | มาก   | 3.79                 | .59  | มาก   | 4.01                  | .50  | มาก   |
| 4. ด้านสวัสดิ                                   |                  |      |       |                       |      |       |                      |      |       |                       |      |       |
| ศึกษา                                           | 4.12             | .64  | มาก   | 4.26                  | .42  | มาก   | 3.76                 | .53  | มาก   | 3.86                  | .56  | มาก   |
| รวม                                             | 4.09             | .54  | มาก   | 4.25                  | .38  | มาก   | 3.84                 | .43  | มาก   | 3.99                  | .43  | มาก   |

จากตาราง 6 พบว่า การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.09$ , S.D. = .54) และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = .38) และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.84$ , S.D. = .43) และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.99$ , S.D. = .43) และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อโรงเรียนและความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

## ผลการวิเคราะห์ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ทักษะคิดต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย (n1=94, n2=267)

| ตัวแปรอิสระ                          | ครู       |      |                                          | ผู้ปกครอง |      |                                          |
|--------------------------------------|-----------|------|------------------------------------------|-----------|------|------------------------------------------|
|                                      | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล                                    | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล                                    |
| 1. ทักษะคิดต่อโรงเรียน               | 6.11      | .62  | ดี                                       | 6.04      | .52  | ดี                                       |
| 2. ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย | 3.93      | .42  | มีความรู้ ความเข้าใจอธิบายได้<br>อย่างดี | 3.53      | .55  | มีความรู้ ความเข้าใจอธิบายได้<br>อย่างดี |

จากตาราง 7 พบว่า ทักษะคิดต่อโรงเรียนของครูอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 6.11$ , S.D. = .62) ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครู อยู่ในระดับมีความรู้ความเข้าใจ อธิบายได้เป็นอย่างดี ( $\bar{X} = 3.93$ , S.D. = .42)

ทักษะคิดต่อโรงเรียนของผู้ปกครอง อยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 6.03$ , S.D. = .52) ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมีความรู้ ความเข้าใจ อธิบายได้เป็นอย่างดี ( $\bar{X} = 3.53$ , S.D. = .55)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 8 - 9

ตาราง 8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็น

ของครู จำแนกตามระดับการศึกษา (n1=94)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล | ระดับการศึกษา    |      |                       |      | t    |
|---------------------------------------------|------------------|------|-----------------------|------|------|
|                                             | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |      |
|                                             | (n1= 26)         |      | (n1= 68)              |      |      |
|                                             | $\bar{X}$        | S.D. | $\bar{X}$             | S.D. |      |
| 1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ                 | 4.11             | .54  | 4.23                  | .41  | 1.18 |
| 2. ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม                  | 4.25             | .49  | 4.40                  | .39  | 1.54 |
| 3. ด้านบริการความปลอดภัย                    | 3.94             | .77  | 4.15                  | .58  | 1.47 |
| 4. ด้านสวัสดิศึกษา                          | 4.12             | .64  | 4.26                  | .42  | 1.20 |
| รวม                                         | 4.09             | .55  | 4.25                  | .39  | 1.35 |

จากตาราง 8 พบว่าการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็น

ของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา (n2=267)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล | ระดับการศึกษา    |      |                       |      | t     |
|---------------------------------------------|------------------|------|-----------------------|------|-------|
|                                             | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |       |
|                                             | (n2= 79 )        |      | (n2= 188)             |      |       |
|                                             | $\bar{X}$        | S.D. | $\bar{X}$             | S.D. |       |
| 1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ                 | 3.81             | .50  | 3.93                  | .50  | 1.90* |
| 2. ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม                  | 4.00             | .51  | 4.10                  | .46  | 1.64  |
| 3. ด้านบริการความปลอดภัย                    | 3.79             | .59  | 4.01                  | .50  | 3.17* |
| 4. ด้านสวัสดิศึกษา                          | 3.76             | .53  | 3.90                  | .56  | 1.72* |
| รวม                                         | 3.83             | .44  | 3.99                  | .43  | 2.63* |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่าการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านบริการความปลอดภัย และในด้านสวัสดิศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติระดับสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองกับการจัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 10 -11

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียนและความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยกับการ

จัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของครู

|                                        | X1    | X2     | Y1     | Y2     | Y3     | Y4     | Y      |
|----------------------------------------|-------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| ทัศนคติต่อโรงเรียน (x1)                | 1.000 | .299** | .678** | .657** | .620** | .505** | .711** |
| ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย (X2) |       | 1.000  | .253*  | .417** | .249*  | .339** | .345** |
| สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Y1)              |       |        | .1000  | .701** | .732** | .593** | .877** |
| สภาพแวดล้อมทางสังคม (Y2)               |       |        |        | 1.000  | .622** | .649** | .825** |
| การบริการความปลอดภัย (Y3)              |       |        |        |        | 1.000  | .608** | .911** |
| สวัสดิศึกษา (Y4)                       |       |        |        |        |        | 1.000  | .803** |
| การจัดบริการความปลอดภัย (Y)            |       |        |        |        |        |        | 1.000  |

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ทัศนคติต่อโรงเรียนของครูกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .711 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .345 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา ตามความคิดเห็นของครู มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูง ( $r = .593 - .732$ )

ตาราง 11 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยกับการ

จัดบริการความปลอดภัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

|                                        | X1    | X2     | Y1     | Y2     | Y3     | Y4     | Y      |
|----------------------------------------|-------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| ทัศนคติต่อโรงเรียน (X1)                | 1.000 | .175** | .411** | .349** | .424** | .362** | .466** |
| ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย (X2) |       | 1.000  | .436** | .441** | .373** | .312** | .462** |
| สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Y1)              |       |        | 1.000  | .746** | .623** | .466** | .840** |
| สภาพแวดล้อมทางสังคม (Y2)               |       |        |        | 1.000  | .631** | .481** | .832** |
| การบริการความปลอดภัย (Y3)              |       |        |        |        | 1.000  | .648** | .892** |
| สวัสดิศึกษา (Y4)                       |       |        |        |        |        | 1.000  | .775** |
| การจัดบริการความปลอดภัย (Y)            |       |        |        |        |        |        | 1.000  |

\*\* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า ทัศนคติต่อโรงเรียนของผู้ปกครองกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .466 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของผู้ปกครองกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .462 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดบริการความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูง ( $r = .481 - .746$ )



ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน  
อนุบาล

จากการสอบถามครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิดนั้น สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเสนอให้โรงเรียนหมั่นตรวจเครื่องเล่นสนามอยู่เสมอให้อยู่ในสภาพที่ดีมั่นคงแข็งแรง ให้ทางโรงเรียนติดป้ายหรือสัญลักษณ์ที่ช่วยให้เด็กคำนึงถึงความปลอดภัย

2. ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่า ทางโรงเรียนควรเข้มงวดในการรับ – ส่งนักเรียน อาจให้มีการแสดงบัตรทุกครั้ง ควรระมัดระวังบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาทำอันตรายเด็ก และสอนให้เด็กไม่รับของจากคนแปลกหน้า โรงเรียนเป็นสื่อกลางของชุมชนในการส่งเสริมและรณรงค์ให้ผู้ใหญ่ในชุมชนคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นอันดับแรก

3. ด้านบริการความปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะให้ทางโรงเรียนติดโทรทัศน์วงจรปิด เพื่อจะได้มีความปลอดภัยมากขึ้น ควรมีการฝึกซ้อมหนีไฟอย่างสม่ำเสมอเพื่อเกิดความเคยชิน และปฏิบัติได้เมื่อเกิดอัคคีภัย ครูและพี่เลี้ยงเด็กควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและไม่ทิ้งเด็กไว้ตามลำพัง

4. ด้านสวัสดิศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่าควรเชิญผู้ปกครอง หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น ตำรวจ มาอบรมหรือให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องความปลอดภัย ให้ทางโรงเรียนช่วยสอนเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ให้ปลอดภัย เพราะในชีวิตประจำวันเด็ก ๆ จะต้องพบเห็นและใช้

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการ
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

#### ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้บริหารกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

#### วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครู และผู้บริหารนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร รวม 7 โรงเรียน ครูจำนวน 125 คน และผู้บริหารนักเรียนจำนวน 873 คน

### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร กำหนดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan.1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 94 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 267 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายจากแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียน

### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูและผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับระดับการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อโรงเรียน จำนวน 14 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 (ครู) และ .98 (ผู้ปกครอง) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 (ครู) และ .89 (ผู้ปกครอง) ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 46 ข้อ มีความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .97 (ครู และผู้ปกครอง) ตอนที่ 5 คำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ(Percentage)
2. ข้อมูลการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. เปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ t – test ทดสอบสมมติฐาน
5. หาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองกับการจัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็น

ของครู และผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

## สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม เมื่อดูรายข้อจะเห็นว่าครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก เช่น สมาธิ โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหาร (เช่น อาหารกลางวัน อาหารเสริม(นม) อาหารว่าง) โรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าทางอาหารและเครื่องดื่ม และโรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือกัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ครูและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย โดยรวมทั้งของครูและผู้ปกครอง มีระดับความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี
3. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. การจัดบริการความปลอดภัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติระดับสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ไม่แตกต่างกัน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียนของครูและผู้ปกครองกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ( $r = .711$  อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) และอยู่ในระดับปานกลาง ( $r = .466$  อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) ตามลำดับ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ( $r = .345$  อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) และอยู่ในระดับปานกลาง ( $r = .462$  อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) ตามลำดับ

## อภิปรายผล

จากการศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทบาทของโรงเรียนที่จะต้องรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียนตลอดเวลาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมทั้งบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนด้วยความปลอดภัยดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรม มีมาตรการที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน นอกจากนั้นยังเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องให้ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับวิธีการรักษาความปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย (พนัส หันนาคินทร์, 2529 : 321)

1.1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ครูและผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีการจัดบริการความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียนเอกชนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 อย่างเคร่งครัด มีกฎเกณฑ์และระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการบังคับอย่างชัดเจน มีการตรวจสอบและรายงานสภาพของที่ดิน อาคารสถานที่ ทุกปีการศึกษา โรงเรียนเอกชนสภาพของอาคารต้องมีความคงทนถาวร แข็งแรง ปลอดภัย ต้องมีปริมาณเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และต้องมีระบบบำรุงรักษา ผู้ปกครองคาดหวังว่าโรงเรียนเอกชน มีอาคารสถานที่ปลอดภัย มั่นคงและแข็งแรง

สุมนดา จุลชาติ (2546 : 80) กล่าวถึงปัจจัยด้านโรงเรียน โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย ที่ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นภายในโรงเรียน สำหรับการจัดการเรียนการสอนแล้วส่งผลต่อโรงเรียนและบุคลากร ตลอดจนนักเรียน ซึ่งผู้บริหารได้เห็นความสำคัญของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ อาคารเรียนอยู่ในสภาพที่ดีใช้งานได้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจในการดูแลตรวจสอบสภาพของอาคารเรียนพร้อมทั้งมีระบบในการควบคุมมาตรฐานโรงเรียนในแต่ละด้าน

โรงเรียนจัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในโรงเรียนได้ เพื่อป้องกันความปลอดภัยให้กับนักเรียน มีห้องเรียน ห้องประกอบที่มีอากาศถ่ายเทดี ไม่มีมุมอับ หรือที่ลับตาที่ก่อให้เกิดอันตราย ดูแลพื้นห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น ไม่ลื่น ห้องเรียนมีขนาดกว้างพอสำหรับให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ เหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้เมื่อประกอบกันทำให้ครูและผู้บริหารจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอยู่ในระดับมาก

สถานที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลไม่ควรห่างไกลจากชุมชนเกินไป การคมนาคมควรสะดวก การดูซึมและระบายน้ำดี ไม่มีเสียง ไม่มีกลิ่นหรือควันรบกวน อยู่ห่างไกลจากแหล่งอันตราย (เบญจา แสงมลิ. 2545 : 47) อยู่ในสภาพที่แข็งแรงมั่นคงไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย (สินีนาฏ ศิริวัฒนานนท์. 2535 : 63 – 66) มีรั้ว กำแพง ลูกกรง เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หรือบุคคลที่ไม่พึงประสงค์เข้ามา (จรัส นองมาก. 2536 : 132) ห้องเรียนสะอาด ไม่ลื่น หรือมีดอับ (ประสพศรี อึ้งถาวร. 2535 : 35) ห้องเรียนควรมีขนาดใหญ่ พอเพียงที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมและอยู่อย่างสบาย ๆ (นิตยา ประพฤติกิจ. 2535 : 70) และสอดคล้องกับกับภาพวรรณ อนุบาล (2540 : 61) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองมีความต้องการสูงสุดในเรื่องภายในอาคารเรียน ห้องเรียน และห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทดีไม่มีมดอับ

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่า ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชนมีการจัดบริการความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปลูกฝังทางด้านจิตใจให้กับเด็ก สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 36) ที่กล่าวถึง กิจกรรมปลูกฝังความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น สมาคม หรือมูลนิธิในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาจิตใจ เช่น การฝึกสมาธิ การเล่นกีฬา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ควรจัดในโรงเรียน มีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียน

จรัส นองมาก (2536 : 132) ได้กล่าวเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยว่า สถานศึกษาควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสถานที่ คอยอยู่เวรยามดูแลประจำวัน เพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่นเข้ามาสถานศึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต นอกจากนี้เรื่องอุปโภค บริโภค เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับเด็ก อนุบาลที่โรงเรียนควรคำนึงถึง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 48 - 49) ได้กำหนดมาตรการการป้องกันและแก้ไข ในเรื่องของการอุปโภค บริโภค เช่น ควบคุมตรวจสอบคุณภาพของอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) อาหารว่าง น้ำดื่มและอาหารสำเร็จรูปที่จำหน่ายในโรงเรียน ให้ความรู้ถึงประโยชน์และคุณค่าของอาหารและการเลือกซื้อ

1.3 ด้านบริการความปลอดภัย พบว่า ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนได้จัดด้านบริการความปลอดภัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้ความสำคัญในเรื่องการบริการความปลอดภัย เช่น จัดให้น้ำดื่ม น้ำใช้ของโรงเรียนสะอาดและปลอดภัย สอดคล้องกับอมธัชมา วัฒนบุรานนท์ (2539 : 105) กล่าวถึง น้ำดื่ม น้ำใช้ว่า ทุกโรงเรียนควรจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและปลอดภัย ซึ่งได้มาจากแหล่งน้ำที่มีการควบคุมถูกต้องตามหลักทางสุขาภิบาล

โรงเรียนมีการกำหนดให้ครูควบคุมรถ คูแล และส่งเด็กถึงมือผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครองมีความคาดหวังในการเอาใจใส่ความปลอดภัยในการรับส่งนักเรียน (สุดารัตน์ แซ่ชี. 2542 : 44) หวังให้มีครู พี่เลี้ยงคอยดูแลความปลอดภัยขณะนักเรียนนั่งรถรับส่งนักเรียน จัดให้มีครูคอยดูแลเรื่องการรับ – ส่งนักเรียนจากผู้ปกครอง (สาวิตรี พังงา. 2545 : 121)

โรงเรียนจัดให้มีครูดูแลความปลอดภัยในการขึ้นลงรถโรงเรียนสอดคล้องกับสุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์ (2544 : 66 - 67) ที่กล่าวว่าโรงเรียนที่มีบริการรถโรงเรียนรับ – ส่ง โรงเรียนควรจัดให้มีผู้ควบคุมดูแลการขึ้นและลงรถ การนั่งรถอย่างเป็นระเบียบและดูแลการส่งข้ามถนน

1.4 ด้านสวัสดิศึกษา พบว่า ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชน จัดบริการความปลอดภัยด้านสวัสดิศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งโรงเรียนควรสอนให้เด็กช่วยตัวเองและเรียนรู้ที่จะช่วยตนเองได้ตามวัยและพัฒนาการ เพื่อสามารถในการดูแลตนเองในปัจจุบันและอนาคต การดูแลความปลอดภัยให้กับเด็กอนุบาล เป็นหน้าที่ของทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน การสอนและการสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ เพื่อการช่วยตนเองให้สอดคล้องกับพัฒนาการเป็นสำคัญ ผู้ใหญ่จะเป็นผู้ดูแล สนับสนุน และส่งเสริมให้เด็กมีความปลอดภัยด้วยการดูแลอย่างใกล้ชิด จัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยกับเด็ก และเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องความปลอดภัย

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา (2528 : 683 – 706) ได้สรุปสวัสดิศึกษาที่จะมาใช้กับเด็กปฐมวัยว่าเป็นเรื่องหรือสิ่งใกล้ชิดตัวเด็กซึ่งเด็กสามารถเข้าใจได้ปฏิบัติได้ รวมทั้งความเหมาะสมกับความสามารถในระดับอายุของเด็กด้วย การให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในโรงเรียน จะทำให้เด็กมีความระมัดระวังตนเองได้ดีขึ้น โดยต้องเน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการปฏิบัติตนเองให้ปลอดภัย การให้สวัสดิศึกษาแก่เด็กในการเดินทางไป-กลับ เรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องหมายและกฎจราจร เป็นเรื่องที่เด็ก ๆ ให้ความสนใจเกี่ยวกับมาก และจะถามข้อสงสัยต่าง ๆ เสมอ จึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาล การให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในบ้าน และการรักษาตนเองให้ปลอดภัย เพื่อเกิดความมั่นใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างปลอดภัย การให้สวัสดิศึกษาที่เกี่ยวกับภัยจากเครื่องใช้และสิ่งรอบตัวเด็ก เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า และการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ ได้แก่ อากาศ น้ำ อาหาร และเสียง เป็นต้น เรื่องอัคคีภัยเป็นเรื่องที่เด็ก ๆ จะได้รับรู้ถึงอันตรายและการเกิดอัคคีภัย ซึ่งบางครั้งเด็ก ๆ ทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

2. การเปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจัดบริการความปลอดภัยทุกด้าน ไม่มีแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับภูษงค์ ภูณทลบุตร (2524 : 150 -157) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติทางด้านอนามัยของประชาชนในเขตหมู่บ้านประมงจังหวัดระยองพบว่า

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติทางด้านสวัสดิภาพอนามัย กล่าวคือ หัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาดี หรือหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาต่ำกว่าต่างก็มีความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับจาโลไซ เบิร์นส์และริเวอร์ที่ว่า ระดับการศึกษาของบุคคลไม่มีผลต่อการปฏิบัติทางสวัสดิภาพ (กรมพลศึกษา. 2530 : 14) เช่นเดียวกันกับ พนิดา ปานอ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างก็มีสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ส่วนผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยโดยรวม มีความแตกต่างกันสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุศรา ใจเชื้อกุล (2533 : 64) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองที่พาเด็กมารับบริการสุขภาพที่โรงพยาบาลเด็ก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้และเจตคติในการดูแลสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน สอดคล้องกับดร.ณรรณ ด่านพิทักษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงมีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ มีคุณภาพกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ

3. จากผลการศึกษาพบว่าการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโรงเรียนของครูและผู้ปกครอง และความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครูและผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะครูและผู้ปกครองที่มีทัศนคติดีต่อโรงเรียน ทัศนคตินั้นเกิดจากประสบการณ์จากที่ประทับใจต่อโรงเรียน ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน มีความรู้สึกที่ดีต่อการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนดัง ผลการวิจัยของเมธินี เชิญชัยวิชากุล (2547 : 79) กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีเจตคติที่ดีต่อการจัดอนุบาลศึกษาอยู่ในระดับมาก มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ และมีความรู้เกี่ยวกับการจัดอนุบาลศึกษาอยู่ในระดับมาก จะมีความรู้สึกที่ดีต่อการจัดอนุบาลศึกษา มีการศึกษาสูงมีเวลาทำงานแน่นอน สามารถหาความรู้เกี่ยวกับการจัดอนุบาลศึกษาได้ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดอนุบาลศึกษามาก และทำให้มีความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษามากเช่นกัน



## ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียนอนุบาล โดยรวมและรายด้าน การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับการปฏิบัติเรียงตามลำดับได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านบริการความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และ ด้านสวัสดิศึกษา ดังนั้น โรงเรียนอนุบาลควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานทุกด้านของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนี้

ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่เด็ก มีการดูแลสอดส่องป้องกันภัยระหว่างเด็กด้วยกัน (เช่น การทะเลาะ การรังแกกัน) มีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียน และควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็กโรงเรียน

ด้านบริการความปลอดภัย จัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟในช่วงเวลาที่เหมาะสม จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ดับเพลิง และทางโรงเรียนมีการรับฟังปัญหาและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับรถโรงเรียน

ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัยประจำห้องพยาบาล มีความรู้และความพร้อมในการดูแลนักเรียนที่เจ็บป่วย จัดให้มีป้ายจราจร ป้ายบอกสถานที่ชัดเจน ปฏิบัติตามได้ และกำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

ด้านสวัสดิศึกษา มีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความรู้มาให้ความรู้และจัดกิจกรรมทางด้านความปลอดภัยให้กับเด็ก โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือ"สวัสดิศึกษา"แก่เด็ก มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุ และมีการฝึกเด็กหยิบจับ ใช้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นอันตราย เช่น มีดหรือของมีคม อย่างปลอดภัย

2. เนื่องจากผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยของโรงเรียน น้อยกว่าความคิดเห็นของครู ทางโรงเรียนจึงควรมีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองได้ทราบเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน เพื่อเป็นสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองว่า โรงเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยให้กับนักเรียน

## ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ทำกับกลุ่มตัวอย่างครูและผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงควรขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างครูและผู้ปกครองในเขตอื่น หรือจังหวัดอื่น
2. ควรศึกษารูปแบบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อทราบรูปแบบ นโยบาย และการดำเนินงาน ตลอดจนบริการต่าง ๆ ที่จัดให้เพื่อต่อความปลอดภัยสำหรับนักเรียน และเป็นแบบอย่างในการจัดบริการความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาต่าง ๆ
3. ควรใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริง

บรรณานุกรม

## บรรณานุกรม

- กุลกานต์ เล็กสกุล. (2535). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองนักเรียนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (คหกรรมศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 – 5 ขวบ. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.
- (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอดิสัน เพรส โปรดักชั่น.
- กรมพลศึกษา. (2530). การวิเคราะห์อุบัติเหตุในวิทยาลัยพลศึกษา. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมฯ.
- (2533). การจัดความปลอดภัยในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา.
- กรมวิชาการ. (2540). คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรองทอง จิระเดชากุล. (2541). ความต้องการนิเทศการสอนพลศึกษาของครูผู้สอนพลศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลาลำพูน. (2542). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาลในโรงเรียนสาธิตของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญจิรา ภูสังข์; จินตนา เลหาวิช; และอุไรวรรณ โชติชูขณะ. (2543, กรกฎาคม). การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาอนุบาล. การศึกษาปฐมวัย. 4(3) : 49 – 57.
- ควงมีบุญกร. ไฉ่แวงยับ 4 นร.เซนต์โยฯ. (2548, 10 กันยายน). ไทยรัฐ. หน้า 1.
- จินตนา พุกกุล. (2530?). สวัสดิศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา.
- จินตนา สรายุทธพิทักษ์. (2541). การบริหารสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม).
- จี “ซัอมหนี่ไฟ” สร้างโรงเรียนปลอดภัย. (2548, 17 กันยายน). ไทยรัฐ. หน้า 15.
- จำรัส นองมาก. (2536). การบริหารงานธุรการและการเงินในสถานศึกษาปฐมวัย ใน เอกสารประกอบคำสอนชุดการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 9 – 11. หน้า 132. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ชัด แก้วมณี. (2545). *สภาพและปัญหาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล* สังกัด  
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.  
(ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญ ขวัญมุข. (2543). *การประกันความปลอดภัยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัด  
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).  
กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- ดร.นพวรรณ ด่านพิทักษ์. (2535). *บทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน  
ในโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).  
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทรมพ์, เคนเนธ. (2546). *กลยุทธ์ในการจัดการกับสวัสดิภาพและความปลอดภัยในโรงเรียน*. แปล  
โดย ประศักดิ์ หอมสนธิ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- นภาพรรณ อุณาภูล. (2540). *การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน  
ในโรงเรียนอนุบาล*. ปรินญานิพนธ์ คศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.
- นิภา มนูญปัจ. (2527) *การวิจัยทางสุขศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- นิภา รักมกาวงค์. (2546). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา  
ของโรงเรียนยอแซฟวิทยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหาร  
การศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- นิภารัตน์ รื่นสุข. (2546). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการ  
จัดสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประทีป*. ปรินญานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหาร  
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญช่วย จินดาประพันธ์. (2536). *การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนา  
ตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. (ตำรา – เอกสารวิชาการ ฉบับที่  
69).
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2531). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย*.  
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์.

- บุญประครอง ไม่เขี้ยว. (2543). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียนอนุบาล ในสังกัด  
สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครของผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (คหกรรม  
ศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุษบา จันทร่อง. (2542). สวัสดิศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- เบญจา แสงมลิ. (2545). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริม  
วิชาการ.
- ป. 1 ขึ้นเล่นบนดาดฟ้า ตึกตึก 5 ชั้น ดับสยอง. (2548,13 กันยายน). มติชน. หน้า 1.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2545) การปฏิรูปการเรียนรู้ : การศึกษาความรู้ตามการรับรู้ เจตคติ และ  
พฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ของครูโรงเรียนสังกัด  
อัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาพรพรณ สุวรรณสุข. (2544). การจัดสถานศึกษาระดับปฐมวัย ใน เอกสารประกอบคำสอนชุด  
วิชาพฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 9 – 15. พิมพ์ครั้งที่ 11. นนทบุรี :  
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประสพศรี อึ้งถาวร. (2535). ศูนย์รับเลี้ยงเด็กกลางวัน ในการสัมมนาวิชาการเพื่อการประเมิน  
โครงการพัฒนาให้บริการตรวจสุขภาพเด็กระยะที่ 3 ใน 35 จังหวัด (พ.ศ. 2533 – 2535).  
กรุงเทพฯ : กองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- ปัทมา วรสันต์. (2541). ประสิทธิภาพของโปรแกรมสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยใน  
การเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรม  
สามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ :  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เผด็จ เปล่งปลั่ง. (2547). การพัฒนามาตรการความปลอดภัยของโรงเรียน :กรณีศึกษาโรงเรียน  
อนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัย  
และสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.  
ถ่ายเอกสาร.
- มุสดี จงขวัญ. (2548). การศึกษาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่  
การศึกษานนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2529). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

- พนิดา ปานอ. (2546). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตตลิ่งชัน*. สารานพจน์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540, มกราคม). เด็กปฐมวัยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง. *การศึกษาปฐมวัย*. 1(1). 43 – 45.
- ภัทริรา ใจดี. (2539). *ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนต่อความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานศึกษากรณีนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- ภูษงค์ กุณทลบุตร. (2524). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติทางด้านอนามัยของประชาชนในเขตหมู่บ้านประมง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2529). *เอกสารชุดการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- (2537). *ประมวลสาระชุดวิชา : การบริหารสถานศึกษาปฐมวัยศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มาลัย จันทรเทศ. (2540). *การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมธินี เชิญชัยวรากล. (2547). *การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษาตามการรับรู้ของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตหนองแขม กรุงเทพฯ* : วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค.
- เยาวรักษ์ บุญจันทร์ (2542). *ระดับความรู้ ช่องทางการเรียนรู้ และพฤติกรรมในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- รัชดา ธราภาค. (2546, 11 พฤษภาคม). *โรงเรียนปลอดภัยของ...เจ้าตัวน้อย*. *กรุงเทพธุรกิจ* วันอาทิตย์. 16 (5344) : 2 – 3.

- รัตน์ ฤทัย. (2533). *สวัสดิศึกษาในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมฝึกหัดครู.
- ล้วน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ. (2538). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ พุกษะวัน. (2539). *ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารโรงเรียนสังกัด*  
กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษา.
- วัฒนา บุญญฤทธิ์. (2536). *การบริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย ในประมวลสาระชุด*  
วิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 9 – 11. นนทบุรี: สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัฒนา ศรีสัตย์วาจา. (2534). *จิตวิทยาทัศนคติ*. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาม ดุลยากร. (2540). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเอกชนระดับอนุบาลต่อการจัดการเรียน*  
*การสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบวรจรวรตน์ จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.  
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.  
ถ่ายเอกสาร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2542). *การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย*. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ  
สกลนคร.
- วิจิตร บุญยะโหดระ. (2527). *สวัสดิศึกษาเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน*. กรุงเทพฯ : เซซฐสตุติโอ  
แอนด์กราฟิกดีไซน์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่  
บางครั้งก็พลาดได้. *ข่าวสารการวิจัยการศึกษา*. 18 (3) : 8 – 11.
- ศิริพร ยิ้มย่อง. (2539). *ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนเอกชน*  
*ระดับประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนศิริวัฒนวิทยา บางเขน กรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์  
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.  
ถ่ายเอกสาร.
- ศุภนิธย์ พลไพรินทร์. (2540). *ความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมของพยาบาลที่*  
*ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยโรคเอดส์ ในโรงพยาบาลของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.  
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สมใจ ทิพย์ชัยเมธา. (2528). *สวัสดิศึกษาและสวัสดิศึกษาปฐมวัย ในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัด*  
*ศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษาเล่มที่ 2 หน่วยที่ 12*. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.



- สายัณห์ ละออเยี่ยม. (2546, มิถุนายน - ตุลาคม). การศึกษาปัญหาสวัสดิภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 15(1) : 73 – 83.
- สาวิตรี พังงา. (2545). *ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลปราโมชพัฒนา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). *การดำเนินการประกันความปลอดภัย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *คู่มือข้อปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2533). *การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและการศึกษา* ดุจวาน. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- (2544). *แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานเขตวัฒนา. (2547). *ข้อมูลทั่วไปสำนักงานเขตวัฒนา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตวัฒนา.
- (2548). *ข้อมูลโรงเรียนเอกชน*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2548, จาก <http://www.bangkokcity.com/vadhana>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กอายุ 3 – 5 ปี : การอุดหนุนค่าใช้จ่าย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2545). *รวบรวมกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- (2546). *จำนวนนักเรียนสามัญตามเขต*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สินีสุข ศิริวัฒนานนท์. (2535, สิงหาคม – กันยายน). *สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน*. *วารสารแนว*. 26 (124) : 63 – 66.
- สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2538). *แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.
- สุจิตรา สุขนทรทรัพย์. (2544). *เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2542). *จิตวิทยาเด็ก*. ใน *เอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา*. หน้า 10 – 23. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สุดารัตน์ แซ่ซี้. (2542). *ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล เอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).*  
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพร เทพยสุวรรณ. (2541, ตุลาคม). เกณฑ์การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล. *วารสาร การศึกษาปฐมวัย*. 2(4) : 41 – 63.
- สมณฑา จุลชาติ. (2546). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).* กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.  
ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.* กรุงเทพฯ : ด้านสุขภาพการพิมพ์ จำกัด.
- สุวิรัช รัตนมณีโชติ (2536). *ความรู้และเจตคติของพยาบาลต่อการบริจาคอวัยวะ. วิทยานิพนธ์ วท.ม.*  
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- แสงเดือน ทวีสิน. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยแสง.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2543). *พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 5.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2537). *การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย ในประมวลสาระชุดวิชา หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 9 – 12. นนทบุรี :*  
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เอมอัธมา วัฒนบุรานนท์. (2539). *สวัสดิศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.*
- (2548). *ความปลอดภัย. พิมพ์ครั้งที่ 2.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2533). *สารระบบจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษา การจัดจำแนกวัตถุประสงค์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- Abby, Shapiro Kendrick.; Roxane Kaufmann.; & Kathrine, Messenger,P. (1988). *Healthy Young Children.* Washington.D.C. : The National Association for The Education.
- Alkom – Leonard A. (1996). *The Epidemidology of Injury in Child Care Center: Individual and Development Factor at Predictors of Preschool Eight Children's Injury Rates.* Dissertation Ph.D. (psychology). California, Berkley Photocopied.
- Brewer,J.A. (2004). *Introduction to Early Childhood Education Preschool through Primary Grades.* 5 th ed. U.S.A. Pearson education,Inc.

Deroche,E.F.; & Kaiser,J.S. (1980). *Complete Guided to Administering School Services*.

New York : Parker.

Fise, Mary Ellen; Morrison, Melaine L.; & Weintraub, Rachel. (2000). *Playing It Safe : June*

2000, (Online). Available. [http : Playground Safety 2000. htm](http://Playground Safety 2000. htm).

Hidebrand, Verna. (1984). *Management of Child Development Centers*. New York :

Macmillan Publishing Company.

----- (1997). *Introduction to Early childhood Education*. 6 th ed. New Jersey :

Prentice – Hall.

Hinds, Kerstin ; & Park, Alison. (2000). *Parents' Demand for Childcare in Scotland*.

(Online). Available : [http://www. Scotland. Gov.uk/library3/social/in64-02.asp](http://www.Scotland.Gov.uk/library3/social/in64-02.asp)

Kotler, Louis. (2000). *Marketing Management*. New Jersey : Prentice 3 Hall.

Krejcie, R.V.; & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample size for Research Activities, in

*Educational and Psychological Measurement*. 30 : 607 -610.

Read, Katherine; Gardner,Pat; and Mahler, Babara Child. (1987). *Early Childhood*

*Programs*. 8th ed. New York: CBS College.

Waite, Michael J. (1993, April). The Relationships Between Student Accident Frequency

Rate and School Administrator Perception of School Safety Program *Dissertation*

*Abstract Intionational*. 53(10) : 3457A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

### รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา  
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา  
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. พรเพ็ญ ศาสตรียาภรณ์ หัวหน้าภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา  
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ สุทธภา ชาติประดิษฐ์ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน  
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. อาจารย์ จินตนา ธรรมวานิช นายกสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย  
ในพระราชูปถัมภ์ฯ

ภาคผนวก ข  
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย**  
**เรื่อง การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร**

**คำชี้แจง**

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และสถานศึกษาระดับอนุบาล
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ทศนคติต่อโรงเรียน
  - ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย
  - ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล
  - ตอนที่ 5 คำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความคิดเห็นของท่าน โดยข้อมูลที่ท่านตอบมานี้ไม่มีผลทำให้ท่านผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ศรัณยา บุญประกอบ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถานภาพ ( ) ครู  
( ) ผู้ปกครอง
2. ระดับการศึกษา ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี  
( ) ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า

### ตอนที่ 2 ทักษะติดต่อโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับโรงเรียนดังต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมาตราวัดคุณลักษณะเพียงช่องเดียว ตามความคิดเห็นของท่านว่าค่อนข้างไปทางลักษณะใด ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

บ้านของฉัน

|     |  |   |  |  |  |  |  |  |    |
|-----|--|---|--|--|--|--|--|--|----|
| ขาว |  |   |  |  |  |  |  |  | ดำ |
|     |  | ✓ |  |  |  |  |  |  |    |

จากตัวอย่างข้างบนแสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นว่า “บ้านของฉันขาวมาก” เพราะผู้ตอบขีดเครื่องหมายค่อนข้างไปทาง “ขาว” มากเมื่อเปรียบเทียบกับความยาวของเส้นมาตราวัด

#### 1. โรงเรียนของเรา

|         |  |  |  |  |  |  |  |            |
|---------|--|--|--|--|--|--|--|------------|
| น่าอยู่ |  |  |  |  |  |  |  | ไม่น่าอยู่ |
| สวยงาม  |  |  |  |  |  |  |  | ไม่สวยงาม  |
| สะอาด   |  |  |  |  |  |  |  | สกปรก      |

#### 2. บรรยากาศ

|          |  |  |  |  |  |  |  |             |
|----------|--|--|--|--|--|--|--|-------------|
| อบอุ่น   |  |  |  |  |  |  |  | ไม่อบอุ่น   |
| เป็นมิตร |  |  |  |  |  |  |  | ไม่เป็นมิตร |
| ร่มรื่น  |  |  |  |  |  |  |  | ไม่ร่มรื่น  |

#### 3. อาคารเรียน

|         |  |  |  |  |  |  |  |            |
|---------|--|--|--|--|--|--|--|------------|
| สวยงาม  |  |  |  |  |  |  |  | ไม่สวยงาม  |
| แข็งแรง |  |  |  |  |  |  |  | ไม่แข็งแรง |
| สะอาด   |  |  |  |  |  |  |  | สกปรก      |

## 4. ห้องเรียน

|       |  |  |  |  |  |  |
|-------|--|--|--|--|--|--|
| สะอาด |  |  |  |  |  |  |
| ดี    |  |  |  |  |  |  |
| สบาย  |  |  |  |  |  |  |

สกปรก  
ไม่ดี  
อึดอัด

## 5. ของเล่น

|              |  |  |  |  |  |  |
|--------------|--|--|--|--|--|--|
| เพียงพอ      |  |  |  |  |  |  |
| เสริมสร้าง   |  |  |  |  |  |  |
| จินตนาการการ |  |  |  |  |  |  |
| เรียนรู้     |  |  |  |  |  |  |
| ปลอดภัย      |  |  |  |  |  |  |

ไม่เพียงพอ  
ไม่เสริมสร้าง  
จินตนาการการ  
เรียนรู้  
ไม่ปลอดภัย

## 6. เครื่องเล่นสนาม

|               |  |  |  |  |  |  |
|---------------|--|--|--|--|--|--|
| เพียงพอ       |  |  |  |  |  |  |
| เหมาะสมกับวัย |  |  |  |  |  |  |
| ปลอดภัย       |  |  |  |  |  |  |

ไม่เพียงพอ  
ไม่เหมาะสมกับวัย  
ไม่ปลอดภัย

## 7. การเรียนการสอน

|                 |  |  |  |  |  |  |
|-----------------|--|--|--|--|--|--|
| สนุกสนาน        |  |  |  |  |  |  |
| วิธีการหลากหลาย |  |  |  |  |  |  |
| ทันสมัย         |  |  |  |  |  |  |

น่าเบื่อ  
วิธีการซ้ำ ๆ  
ล้าสมัย

## 8. สื่อ อุปกรณ์การสอน

|         |  |  |  |  |  |  |
|---------|--|--|--|--|--|--|
| ทันสมัย |  |  |  |  |  |  |
| น่าสนใจ |  |  |  |  |  |  |
| เหมาะสม |  |  |  |  |  |  |

ล้าหลัง  
น่าเบื่อหน่าย  
ไม่เหมาะสม

## 9. กิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็ก

|          |  |  |  |  |  |  |
|----------|--|--|--|--|--|--|
| น่าสนใจ  |  |  |  |  |  |  |
| ปลอดภัย  |  |  |  |  |  |  |
| แปลกใหม่ |  |  |  |  |  |  |

ไม่น่าสนใจ  
ไม่ปลอดภัย  
จำเจ

## 10. อาหาร / ของว่างสำหรับเด็ก

|               |  |  |  |  |  |  |                  |
|---------------|--|--|--|--|--|--|------------------|
| พอใจ          |  |  |  |  |  |  | ไม่พอใจ          |
| มีคุณค่า      |  |  |  |  |  |  | ไม่มีคุณค่า      |
| เหมาะสมกับวัย |  |  |  |  |  |  | ไม่เหมาะสมกับวัย |

## 11. ผู้บริหารโรงเรียน

|         |  |  |  |  |  |  |            |
|---------|--|--|--|--|--|--|------------|
| วิชาการ |  |  |  |  |  |  | ไม่วิชาการ |
| ทันสมัย |  |  |  |  |  |  | ล้าหลัง    |
| จริงจัง |  |  |  |  |  |  | ฉาบฉวย     |

## 12. เด็กนักเรียน

|               |  |  |  |  |  |  |           |
|---------------|--|--|--|--|--|--|-----------|
| ร่าเริงแจ่มใส |  |  |  |  |  |  | หงอยเหงาน |
| คล่องแคล่ว    |  |  |  |  |  |  | เฉื่อยชา  |
| อ่อนโยน       |  |  |  |  |  |  | กระด้าง   |

## 13. ครู

|          |  |  |  |  |  |  |             |
|----------|--|--|--|--|--|--|-------------|
| ใจดี     |  |  |  |  |  |  | ดุ          |
| เอาใจใส่ |  |  |  |  |  |  | ละเลย       |
| เป็นมิตร |  |  |  |  |  |  | ไม่เป็นมิตร |

## 14. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง

|          |  |  |  |  |  |  |             |
|----------|--|--|--|--|--|--|-------------|
| ใกล้ชิด  |  |  |  |  |  |  | ห่างเหิน    |
| เป็นมิตร |  |  |  |  |  |  | ไม่เป็นมิตร |
| ราบเรียบ |  |  |  |  |  |  | ขรุขระ      |

### ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัย

**คำชี้แจง** โปรดพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลดังต่อไปนี้  
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความ ตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 = มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดีมาก  
4 = มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี  
3 = มีความรู้ เข้าใจ พออธิบายได้  
2 = มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้บ้าง  
1 = ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น

| ข้อที่ | ข้อความ                                                                                 | ระดับการประเมิน |   |   |   |   |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---|---|---|---|
|        |                                                                                         | 5               | 4 | 3 | 2 | 1 |
| 1.     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด               |                 |   |   |   |   |
| 2.     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยในอาคารและในห้องเรียนมากน้อยเพียงใด             |                 |   |   |   |   |
| 3.     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาเด็กที่มีพฤติกรรมคุกคามผู้อื่นมากน้อยเพียงใด       |                 |   |   |   |   |
| 4..    | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาจิตใจเด็กให้รักผู้อื่นมากน้อยเพียงใด |                 |   |   |   |   |
| 5.     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคที่ปลอดภัยของเด็กมากน้อยเพียงใด                          |                 |   |   |   |   |
| 6.     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเด็กในการใช้อุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กมากน้อยเพียงใด   |                 |   |   |   |   |
| 7.     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการรับและส่งเด็กมาโรงเรียนมากน้อยเพียงใด             |                 |   |   |   |   |
| 8.     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กในการใช้รถใช้ถนนมากน้อยเพียงใด                         |                 |   |   |   |   |
| 9.     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในบ้านมากน้อยเพียงใด                   |                 |   |   |   |   |
| 10     | ท่านมีความรู้เกี่ยวกับสอนเด็กในการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากภัยต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด   |                 |   |   |   |   |

#### ตอนที่ 4 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล

**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความตามความคิดเห็นของท่านว่า  
โรงเรียนมีการปฏิบัติในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด

5 = ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 = ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 = ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 = ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 = ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

| ข้อ<br>ที่ | การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน                                                                      | ระดับการปฏิบัติ |   |   |   |   |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---|---|---|---|
|            |                                                                                                        | 5               | 4 | 3 | 2 | 1 |
| 1.         | <b>ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ</b><br>จัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียน |                 |   |   |   |   |
| 2.         | จัดให้มีป้ายจราจร ป้ายบอกสถานที่ชัดเจน ปฏิบัติตามได้                                                   |                 |   |   |   |   |
| 3.         | จัดให้มีห้องเรียน และห้องประกอบ มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีมุมอับหรือที่ลับตาอันอาจเกิดอันตราย            |                 |   |   |   |   |
| 4.         | กำหนดขนาดของห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวางพอสำหรับเด็กทำกิจกรรม                                           |                 |   |   |   |   |
| 5.         | ดูแลพื้นห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น ไม้ลื่น                                                        |                 |   |   |   |   |
| 6.         | มีการติดตั้งปลั๊กไฟที่ปลอดภัย เช่น สูงพ้นมือเด็กหรือใช้ปลั๊กไฟที่มีฝาปิด                               |                 |   |   |   |   |
| 7.         | กำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติเหตุ                                                   |                 |   |   |   |   |
| 8.         | จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัยประจำห้องพยาบาลมีความรู้และความพร้อมในการดูแลเด็กที่เจ็บป่วย           |                 |   |   |   |   |
| 9.         | จัดให้ที่ตั้งของห้องอาหารและห้องครัวสะอาดถูกหลักสุขอนามัยและอยู่ห่างจากแหล่งปฏิภูล                     |                 |   |   |   |   |
| 10.        | จัดให้มีชิงช้าหรือกำแพงกันสนามเด็กเล่นเพื่อความปลอดภัย                                                 |                 |   |   |   |   |
| 11.        | ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนามอยู่ในสภาพที่ดี มีความมั่นคงแข็งแรง                                      |                 |   |   |   |   |
| 12.        | ดูแลบริเวณโรงเรียนถูกสุขลักษณะ ไม่มีหูลุม บ่อน้ำ หรือพืช และสัตว์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก              |                 |   |   |   |   |

| ข้อ<br>ที่ | การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน                                                  | ระดับการปฏิบัติ |   |   |   |   |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---|---|---|---|
|            |                                                                                    | 5               | 4 | 3 | 2 | 1 |
| 1.         | <b>ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม</b><br>โรงเรียนอบรมเด็กให้รู้จักการเล่นที่ปลอดภัย       |                 |   |   |   |   |
| 2.         | โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก เช่น ฝึกสมาธิ                    |                 |   |   |   |   |
| 3.         | โรงเรียนฝึกฝนให้เด็กรู้จักการใช้ การเก็บรักษาเครื่องใช้ของตนเอง                    |                 |   |   |   |   |
| 4.         | โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหาร (เช่นอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) อาหารว่าง) |                 |   |   |   |   |
| 5.         | โรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของอาหารและเครื่องดื่ม          |                 |   |   |   |   |
| 6.         | โรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือกัน                                       |                 |   |   |   |   |
| 7.         | โรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียน                           |                 |   |   |   |   |
| 8.         | โรงเรียนมีการดูแลสอดส่องป้องกันภัยระหว่างเด็กด้วยกัน (เช่น การทะเลาะ การรังแกกัน)  |                 |   |   |   |   |
| 9.         | โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่เด็ก                           |                 |   |   |   |   |
| 10.        | มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็ก |                 |   |   |   |   |

| ข้อ<br>ที่ | การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน                                                        | ระดับการปฏิบัติ |   |   |   |   |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---|---|---|---|
|            |                                                                                          | 5               | 4 | 3 | 2 | 1 |
|            | <b>ด้านบริการความปลอดภัย</b>                                                             |                 |   |   |   |   |
| 1.         | กำหนดมาตรการสำหรับคนขับรถโรงเรียนขับรถด้วยความระมัดระวัง                                 |                 |   |   |   |   |
| 2.         | จัดให้มีครูดูแลความปลอดภัยในการขึ้นลงรถโรงเรียน                                          |                 |   |   |   |   |
| 3.         | มีการตรวจสอบจำนวนเด็กก่อนขึ้นและลงรถ                                                     |                 |   |   |   |   |
| 4.         | จัดที่นั่งในรถโรงเรียนมีเพียงพอกับจำนวนเด็ก ไม่แออัด                                     |                 |   |   |   |   |
| 5.         | ตรวจสอบรถโรงเรียนอยู่ในสภาพปลอดภัย                                                       |                 |   |   |   |   |
| 6.         | กำหนดให้ครูควบคุมรถ ดูแล และส่งเด็กถึงมือผู้ปกครอง                                       |                 |   |   |   |   |
| 7.         | มีการรับฟังปัญหาและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับรถโรงเรียน                                      |                 |   |   |   |   |
| 8.         | จัดให้มียามหรือผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยทางเข้าออกโรงเรียน                                 |                 |   |   |   |   |
| 9.         | มีผู้ดูแลตรวจตราความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียน สนามเด็ก<br>เล่น และอาคารเรียน            |                 |   |   |   |   |
| 10.        | มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย การป้องกัน<br>อุบัติเหตุภายในโรงเรียนแก่เด็ก |                 |   |   |   |   |
| 11.        | มีการตรวจตราไม่ให้นักนำวัตถุหรือสิ่งของที่อาจเกิดภัยหรือเป็น<br>อันตรายเข้ามาในโรงเรียน  |                 |   |   |   |   |
| 12.        | จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ในการดับเพลิง                                                  |                 |   |   |   |   |
| 13.        | จัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟในช่วงเวลาที่เหมาะสม                                              |                 |   |   |   |   |
| 14.        | จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ของโรงเรียนสะอาดและปลอดภัย                                         |                 |   |   |   |   |

| ข้อ<br>ที่ | การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน                                                                | ระดับการปฏิบัติ |   |   |   |   |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---|---|---|---|
|            |                                                                                                  | 5               | 4 | 3 | 2 | 1 |
| 1.         | <b>ด้านสวัสดิศึกษา</b><br>มีการสอนเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัยในบ้าน เช่น การใช้ไฟฟ้า<br>ไม้ขีด แก๊ส |                 |   |   |   |   |
| 2.         | มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุ                                    |                 |   |   |   |   |
| 3.         | มีการสอนเด็กเกี่ยวกับกฎจราจร เช่น สัญญาณไฟ การเดินทางเท้า<br>และการข้ามถนนอย่างปลอดภัย           |                 |   |   |   |   |
| 4.         | มีการสอนเด็กให้รู้จักการบริโภคที่ปลอดภัย เช่น การเลือกอาหาร<br>เครื่องดื่ม การใช้ช้อนกลาง        |                 |   |   |   |   |
| 5.         | มีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความรู้มาให้ความรู้และจัด<br>กิจกรรมทางด้านความปลอดภัยให้กับเด็ก |                 |   |   |   |   |
| 6.         | มีการฝึกเด็กหยาบจับ ใช้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นอันตราย เช่น<br>มีดหรือของมีคม อย่างปลอดภัย |                 |   |   |   |   |
| 7.         | มีการฝึกเด็กในการใช้ห้องน้ำห้องส้วมอย่างปลอดภัย                                                  |                 |   |   |   |   |
| 8.         | โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือ<br>“สวัสดิศึกษา” แก่เด็ก          |                 |   |   |   |   |
| 9.         | มีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ อากาศ                                      |                 |   |   |   |   |
| 10.        | มีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยในสื่อ<br>ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์  |                 |   |   |   |   |



### ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

**คำชี้แจง** โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการจัดบริการ  
ความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลตามที่ท่านต้องการในที่ว่างข้างล่างนี้

**ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ**.....

.....

.....

.....

.....

.....

**ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม** .....

.....

.....

.....

.....

.....

**ด้านบริการความปลอดภัย** .....

.....

.....

.....

.....

.....

**ด้านสวัสดิศึกษา** .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อ ของแบบสอบถาม

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อโรงเรียนของคุณ

|                           |                                | 7    | 6    | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |                                   |
|---------------------------|--------------------------------|------|------|---|---|---|---|---|-----------------------------------|
| 1. โรงเรียนของเรา         | น่าอยู่                        | 6.14 |      |   |   |   |   |   | ไม่น่าอยู่                        |
|                           | สวยงาม                         |      | 5.96 |   |   |   |   |   | ไม่สวยงาม                         |
|                           | สะอาด                          | 6.14 |      |   |   |   |   |   | สกปรก                             |
| 2. บรรยากาศ               | อบอุ่น                         | 6.24 |      |   |   |   |   |   | ไม่อบอุ่น                         |
|                           | เป็นมิตร                       | 6.25 |      |   |   |   |   |   | ไม่เป็นมิตร                       |
|                           | ร่มรื่น                        | 6.04 |      |   |   |   |   |   | ไม่ร่มรื่น                        |
| 3. อาคารเรียน             | สวยงาม                         |      | 5.94 |   |   |   |   |   | ไม่สวยงาม                         |
|                           | แข็งแรง                        | 6.19 |      |   |   |   |   |   | ไม่แข็งแรง                        |
|                           | สะอาด                          | 6.18 |      |   |   |   |   |   | สกปรก                             |
| 4. ห้องเรียน              | สะอาด                          | 6.08 |      |   |   |   |   |   | สกปรก                             |
|                           | ดี                             | 6.08 |      |   |   |   |   |   | ไม่ดี                             |
|                           | สบาย                           | 6.06 |      |   |   |   |   |   | อึดอัด                            |
| 5. ของเล่น                | มีเพียงพอ                      |      | 5.75 |   |   |   |   |   | ไม่เพียงพอ                        |
|                           | เสริมสร้างจินตนาการการเรียนรู้ |      | 5.87 |   |   |   |   |   | ไม่เสริมสร้างจินตนาการการเรียนรู้ |
|                           | ปลอดภัย                        |      | 5.90 |   |   |   |   |   | ไม่ปลอดภัย                        |
| 6. เครื่องเล่นสนาม        | มีเพียงพอ                      |      | 5.32 |   |   |   |   |   | ไม่เพียงพอ                        |
|                           | เหมาะสมกับวัย                  |      | 5.76 |   |   |   |   |   | ไม่เหมาะสมกับวัย                  |
|                           | ปลอดภัย                        |      | 5.73 |   |   |   |   |   | ไม่ปลอดภัย                        |
| 7. การเรียนการสอน         | สนุกสนาน                       |      | 5.96 |   |   |   |   |   | น่าเบื่อ                          |
|                           | วิธีการหลากหลาย                |      | 5.92 |   |   |   |   |   | วิธีการซ้ำๆ                       |
|                           | ทันสมัย                        |      | 5.88 |   |   |   |   |   | ล้าสมัย                           |
| 8. สื่ออุปกรณ์การสอน      | ทันสมัย                        |      | 5.84 |   |   |   |   |   | ล้าสมัย                           |
|                           | น่าสนใจ                        |      | 5.88 |   |   |   |   |   | น่าเบื่อหน่าย                     |
|                           | เหมาะสม                        |      | 5.94 |   |   |   |   |   | ไม่เหมาะสม                        |
| 9. กิจกรรมต่างๆสำหรับเด็ก | น่าสนใจ                        | 6.01 |      |   |   |   |   |   | ไม่น่าสนใจ                        |
|                           | ปลอดภัย                        | 6.07 |      |   |   |   |   |   | ไม่ปลอดภัย                        |
|                           | แปลกใหม่                       |      | 5.84 |   |   |   |   |   | จำเจ                              |

ตาราง 12 (ต่อ)

|                                            |               | 7     | 6    | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |                  |
|--------------------------------------------|---------------|-------|------|---|---|---|---|---|------------------|
| 10. อาหาร / ของว่างสำหรับเด็ก              | พอใจ          | 6.31  |      |   |   |   |   |   | ไม่พอใจ          |
|                                            | มีคุณค่า      | 6.31  |      |   |   |   |   |   | ไม่มีคุณค่า      |
|                                            | เหมาะสมกับวัย | 6.10  |      |   |   |   |   |   | ไม่เหมาะสมกับวัย |
| 11. ผู้บริหารโรงเรียน                      | วิชาการ       | 6.20  |      |   |   |   |   |   | ไม่วิชาการ       |
|                                            | ทันสมัย       | 6.14  |      |   |   |   |   |   | ล้าหลัง          |
|                                            | จริงจัง       | 6.26  |      |   |   |   |   |   | ฉาบฉวย           |
| 12. นักเรียน                               | ร่าเริงแจ่มใส | 6.23  |      |   |   |   |   |   | หงอยเหงาน        |
|                                            | คล่องแคล่ว    | 6.16  |      |   |   |   |   |   | เฉื่อยชา         |
|                                            | อ่อนโยน       |       | 5.90 |   |   |   |   |   | กระด้าง          |
| 13. ครู                                    | ใจดี          | 6.24  |      |   |   |   |   |   | ใจร้าย           |
|                                            | เอาใจใส่      | 6.39  |      |   |   |   |   |   | ละเลย            |
|                                            | เป็นมิตร      | 6.36  |      |   |   |   |   |   | ไม่เป็นมิตร      |
| 14. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ<br>ผู้ปกครอง | ใกล้ชิด       |       | 5.90 |   |   |   |   |   | ห่างเหิน         |
|                                            | เป็นมิตร      | 6.09  |      |   |   |   |   |   | ไม่เป็นมิตร      |
|                                            | ราบเรียบ      |       | 5.78 |   |   |   |   |   | ขรุขระ           |
|                                            | รวม           | 6..11 |      |   |   |   |   |   |                  |

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อโรงเรียนของผู้ปกครอง

|                           |                                | 7    | 6    | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |                                   |
|---------------------------|--------------------------------|------|------|---|---|---|---|---|-----------------------------------|
| 1. โรงเรียนของเรา         | น่าอยู่                        | 6.14 |      |   |   |   |   |   | ไม่น่าอยู่                        |
|                           | สวยงาม                         | 5.96 |      |   |   |   |   |   | ไม่สวยงาม                         |
|                           | สะอาด                          | 6.14 |      |   |   |   |   |   | สกปรก                             |
| 2. บรรยากาศ               | อบอุ่น                         | 6.24 |      |   |   |   |   |   | ไม่อบอุ่น                         |
|                           | เป็นมิตร                       | 6.25 |      |   |   |   |   |   | ไม่เป็นมิตร                       |
|                           | ร่มรื่น                        | 6.04 |      |   |   |   |   |   | ไม่ร่มรื่น                        |
| 3. อาคารเรียน             | สวยงาม                         |      | 5.94 |   |   |   |   |   | ไม่สวยงาม                         |
|                           | แข็งแรง                        | 6.19 |      |   |   |   |   |   | ไม่แข็งแรง                        |
|                           | สะอาด                          | 6.18 |      |   |   |   |   |   | สกปรก                             |
| 4. ห้องเรียน              | สะอาด                          | 6.08 |      |   |   |   |   |   | สกปรก                             |
|                           | ดี                             | 6.07 |      |   |   |   |   |   | ไม่ดี                             |
|                           | สบาย                           | 6.05 |      |   |   |   |   |   | อึดอัด                            |
| 5. ของเล่น                | มีเพียงพอ                      |      | 5.74 |   |   |   |   |   | ไม่เพียงพอ                        |
|                           | เสริมสร้างจินตนาการการเรียนรู้ |      | 5.87 |   |   |   |   |   | ไม่เสริมสร้างจินตนาการการเรียนรู้ |
|                           | ปลอดภัย                        |      | 5.90 |   |   |   |   |   | ไม่ปลอดภัย                        |
| 6. เครื่องเล่นสนาม        | มีเพียงพอ                      |      | 5.32 |   |   |   |   |   | ไม่เพียงพอ                        |
|                           | เหมาะสมกับวัย                  |      | 5.76 |   |   |   |   |   | ไม่เหมาะสมกับวัย                  |
|                           | ปลอดภัย                        |      | 5.73 |   |   |   |   |   | ไม่ปลอดภัย                        |
| 7. การเรียนการสอน         | สนุกสนาน                       |      | 5.96 |   |   |   |   |   | น่าเบื่อ                          |
|                           | วิธีการหลากหลาย                |      | 5.93 |   |   |   |   |   | วิธีการซ้ำๆ                       |
|                           | ทันสมัย                        |      | 5.89 |   |   |   |   |   | ล้าสมัย                           |
| 8. สื่ออุปกรณ์การสอน      | ทันสมัย                        |      | 5.84 |   |   |   |   |   | ล้าสมัย                           |
|                           | น่าสนใจ                        |      | 5.88 |   |   |   |   |   | น่าเบื่อ                          |
|                           | เหมาะสม                        |      | 5.94 |   |   |   |   |   | ไม่เหมาะสม                        |
| 9. กิจกรรมต่างๆสำหรับเด็ก | น่าสนใจ                        | 6.02 |      |   |   |   |   |   | ไม่น่าสนใจ                        |
|                           | ปลอดภัย                        | 6.07 |      |   |   |   |   |   | ไม่ปลอดภัย                        |
|                           | แปลกใหม่                       |      | 5.84 |   |   |   |   |   | จำเจ                              |

ตาราง 13 (ต่อ)

|                                            |               | 7    | 6    | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |                  |
|--------------------------------------------|---------------|------|------|---|---|---|---|---|------------------|
| 10. อาหาร / ของว่างสำหรับเด็ก              | พอใจ          |      | 5.91 |   |   |   |   |   | ไม่พอใจ          |
|                                            | มีคุณค่า      | 6.05 |      |   |   |   |   |   | ไม่มีคุณค่า      |
|                                            | เหมาะสมกับวัย | 6.03 |      |   |   |   |   |   | ไม่เหมาะสมกับวัย |
| 11. ผู้บริหารโรงเรียน                      | วิชาการ       | 6.12 |      |   |   |   |   |   | ไม่วิชาการ       |
|                                            | ทันสมัย       | 6.07 |      |   |   |   |   |   | ล้าหลัง          |
|                                            | จริงจัง       | 6.22 |      |   |   |   |   |   | ฉาบฉวย           |
| 12. นักเรียน                               | รำเริงแจ่มใส  | 6.36 |      |   |   |   |   |   | หงอยเหงาม        |
|                                            | คล่องแคล่ว    | 6.28 |      |   |   |   |   |   | เฉื่อยชา         |
|                                            | อ่อนโยน       | 6.14 |      |   |   |   |   |   | กระด้าง          |
| 13. ครู                                    | ใจดี          | 6.29 |      |   |   |   |   |   | ใจร้าย           |
|                                            | เอาใจใส่      | 6.32 |      |   |   |   |   |   | ละเลย            |
|                                            | เป็นมิตร      | 6.33 |      |   |   |   |   |   | ไม่เป็นมิตร      |
| 14. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ<br>ผู้ปกครอง | ใกล้ชิด       | 6.15 |      |   |   |   |   |   | ห่างเหิน         |
|                                            | เป็นมิตร      | 6.24 |      |   |   |   |   |   | ไม่เป็นมิตร      |
|                                            | ราบเรียบ      | 6.09 |      |   |   |   |   |   | ขรุขระ           |
|                                            | รวม           | 6.04 |      |   |   |   |   |   |                  |

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของครู

| ข้อความ                                                                                       | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|--------------------------------------|
| 1. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียนมากนักน้อยเพียงใด               | 3.87      | .51  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 2. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยในอาคารและในห้องเรียนมากนักน้อยเพียงใด             | 4.03      | .73  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 3. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาเด็กที่มีพฤติกรรมคุกคามผู้อื่นมากนักน้อยเพียงใด       | 3.85      | .71  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 4. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาจิตใจเด็กให้รักผู้อื่นมากนักน้อยเพียงใด | 3.82      | .87  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 5. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคที่ปลอดภัยของเด็กมากนักน้อยเพียงใด                          | 4.09      | .54  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 6. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเด็กในการใช้อุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กมากนักน้อยเพียงใด   | 3.88      | .70  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 7. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการรับและส่งเด็กมาโรงเรียนมากนักน้อยเพียงใด             | 3.91      | .70  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 8. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กในการใช้รถใช้ถนนมากนักน้อยเพียงใด                         | 3.88      | .77  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 9. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในบ้านมากนักน้อยเพียงใด                   | 3.93      | .64  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| 10. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากภัยต่าง ๆ มากนักน้อยเพียงใด           | 3.99      | .61  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |
| รวม                                                                                           | 3.93      | .42  | มีความรู้ เข้าใจ<br>อธิบายได้อย่างดี |

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้เกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยของผู้ปกครอง

| ข้อความ                                                                                       | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------------------------------|
| 1. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียนมากนักน้อยเพียงใด               | 3.36      | .82  | มีความรู้ เข้าใจ พออธิบายได้      |
| 2. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยในอาคารและในห้องเรียนมากนักน้อยเพียงใด             | 3.35      | .90  | มีความรู้ เข้าใจ พออธิบายได้      |
| 3. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาเด็กที่มีพฤติกรรมคุกคามผู้อื่นมากนักน้อยเพียงใด       | 3.07      | .96  | มีความรู้ เข้าใจ พออธิบายได้      |
| 4. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาจิตใจเด็กให้รักผู้อื่นมากนักน้อยเพียงใด | 3.31      | .84  | มีความรู้ เข้าใจ พออธิบายได้      |
| 5. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคที่ปลอดภัยของเด็กมากนักน้อยเพียงใด                          | 3.59      | .80  | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี |
| 6. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเด็กในการใช้อุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กมากนักน้อยเพียงใด   | 3.62      | .80  | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี |
| 7. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการรับและส่งเด็กมาโรงเรียนมากนักน้อยเพียงใด             | 3.71      | .82  | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี |
| 8. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กในการใช้รถใช้ถนนมากนักน้อยเพียงใด                         | 3.82      | .77  | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี |
| 9. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในบ้านมากนักน้อยเพียงใด                   | 3.85      | .75  | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี |
| 10. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากภัยต่าง ๆ มากนักน้อยเพียงใด           | 3.66      | .81  | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี |
| รวม                                                                                           | 3.53      | .55  | มีความรู้ เข้าใจ อธิบายได้อย่างดี |



ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน

อนุบาลเอกชน ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จำแนกรายข้อ

(n1 = 94, n2 = 267)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                                 | ครู       |      |           | ผู้ปกครอง |      |       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|-----------|------|-------|
|                                                                                                             | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล     | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล |
| 1. จัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง<br>เข้ามาภายในโรงเรียนได้                               | 4.55      | .62  | มากที่สุด | 4.13      | .74  | มาก   |
| 2. จัดให้มีป้ายจราจร ป้ายบอกสถานที่ชัดเจน<br>ปฏิบัติตามได้                                                  | 3.79      | .89  | มาก       | 3.66      | .80  | มาก   |
| 3. จัดให้มีห้องเรียน และห้องประกอบ มีอากาศ<br>ถ่ายเทได้ดีไม่มีมูมอับหรือที่ลับตาอันอาจเกิด<br>อันตราย       | 4.38      | .67  | มาก       | 4.06      | .74  | มาก   |
| 4. กำหนดขนาดของห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวาง<br>พอสำหรับนักเรียนทำกิจกรรม                                     | 4.40      | .77  | มาก       | 4.03      | .72  | มาก   |
| 5. ดูแลพื้นห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น<br>ไม่ลื่น                                                       | 4.41      | .63  | มาก       | 4.03      | .70  | มาก   |
| 6. มีการติดตั้งปลั๊กไฟที่ปลอดภัย เช่น สูงพ้นมือ<br>เด็กหรือใช้ปลั๊กไฟที่มีฝาปิด                             | 4.41      | .65  | มาก       | 3.98      | .70  | มาก   |
| 7. กำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อ<br>เกิดอุบัติเหตุ                                                 | 3.89      | .93  | มาก       | 3.61      | .79  | มาก   |
| 8. จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัยประจำห้อง<br>พยาบาลมีความรู้และความพร้อมในการดูแล<br>นักเรียนที่เจ็บป่วย | 3.63      | .92  | มาก       | 3.63      | .81  | มาก   |
| 9. จัดให้ที่ตั้งของห้องอาหารและห้องครัวสะอาด<br>ถูกหลักสุขอนามัยและอยู่ห่างจากแหล่งปฏิกูล                   | 4.34      | .55  | มาก       | 3.99      | .73  | มาก   |
| 10. จัดให้มีมีฉากหรือกำแพงกันสนามเด็กเล่น<br>เพื่อความปลอดภัย                                               | 3.87      | .89  | มาก       | 3.75      | .74  | มาก   |
| 11. ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนามอยู่ใน<br>สภาพที่ดี มีความมั่นคงแข็งแรง                                   | 4.28      | .71  | มาก       | 3.90      | .76  | มาก   |

ตาราง16 (ต่อ)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                        | ครู       |      |       | ผู้ปกครอง |      |       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|------|-------|
|                                                                                                    | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล |
| 12. ดูแลบริเวณโรงเรียนถูกสุขลักษณะ ไม่มีหลุม<br>บ่อน้ำหรือพืช และสัตว์ที่อาจเป็นอันตรายต่อ<br>เด็ก | 4.36      | .62  | มาก   | 4.02      | .73  | มาก   |
| รวม                                                                                                | 4.19      | .45  | มาก   | 3.90      | .50  | มาก   |

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน  
อนุบาลเอกชน ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม จำแนกรายข้อ  
(n1 = 94, n2 = 267)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                   | ครู       |      |           | ผู้ปกครอง |      |       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|-----------|------|-------|
|                                                                                               | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล     | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล |
| 1. โรงเรียนอบรมเด็กให้รู้จักการเล่นที่ปลอดภัย                                                 | 4.41      | .61  | มาก       | 4.04      | .64  | มาก   |
| 2. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทาง<br>จิตใจของเด็ก เช่น ฝึกสมาธิ                        | 4.50      | .65  | มากที่สุด | 4.23      | .70  | มาก   |
| 3. โรงเรียนฝึกฝนให้เด็กรู้จักการใช้ การเก็บ<br>รักษาเครื่องใช้ของตนเอง                        | 4.40      | .64  | มาก       | 4.22      | .63  | มาก   |
| 4. โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพ<br>อาหาร (เช่นอาหารกลางวัน อาหารเสริม<br>(นม) อาหารว่าง)  | 4.53      | .56  | มากที่สุด | 4.11      | .69  | มาก   |
| 5. โรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์<br>และคุณค่าของอาหารและเครื่องดื่ม              | 4.54      | .56  | มากที่สุด | 4.15      | .65  | มาก   |
| 6. โรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือ<br>กัน                                           | 4.53      | .58  | มากที่สุด | 4.22      | .63  | มาก   |
| 7. โรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบการเข้าออก<br>ของบุคคลภายนอกโรงเรียน                               | 4.31      | .66  | มาก       | 4.05      | .79  | มาก   |
| 8. โรงเรียนมีการดูแลสอดส่องป้องกันภัย<br>ระหว่างเด็กด้วยกัน (เช่น การทะเลาะ การ<br>รังแกกัน)  | 4.28      | .58  | มาก       | 3.83      | .74  | มาก   |
| 9. โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวโทษของสารเสพติด<br>ต่าง ๆ แก่เด็ก                                  | 3.93      | .71  | มาก       | 3.81      | .78  | มาก   |
| 10. มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน<br>ผู้ปกครอง ชุมชนในการส่งเสริมพัฒนา<br>จิตใจของเด็ก | 4.11      | .83  | มาก       | 4.12      | .74  | มาก   |
| รวม                                                                                           | 4.36      | .42  | มาก       | 4.08      | .48  | มาก   |

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน  
 อนุบาลเอกชน ด้านบริการความปลอดภัย จำแนกรายข้อ  
 (n1 = 94, n2 = 267)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                      | ครู       |      |       | ผู้ปกครอง |      |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|------|-------|
|                                                                                                  | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล |
| 1. กำหนดมาตรการสำหรับคนขับรถโรงเรียน<br>ขับรถด้วยความระมัดระวัง                                  | 4.00      | .95  | มาก   | 4.04      | .74  | มาก   |
| 2. จัดให้มีครูดูแลความปลอดภัยในการขึ้นลง<br>รถโรงเรียน                                           | 4.13      | 1.07 | มาก   | 4.12      | .76  | มาก   |
| 3. มีการตรวจสอบจำนวนเด็กก่อนขึ้นและลงรถ                                                          | 4.04      | 1.13 | มาก   | 4.06      | .79  | มาก   |
| 4. จัดที่นั่งในรถโรงเรียนมีเพียงพอกับจำนวน<br>เด็ก ไม่แออัด                                      | 4.04      | 1.14 | มาก   | 4.02      | .78  | มาก   |
| 5. ตรวจสอบรถโรงเรียนอยู่ในสภาพปลอดภัย                                                            | 3.99      | 1.09 | มาก   | 4.10      | .76  | มาก   |
| 6. กำหนดให้ครูควบคุมรถ ดูแล และส่งเด็กถึง<br>มือผู้ปกครอง                                        | 4.14      | 1.07 | มาก   | 4.16      | .75  | มาก   |
| 7. มีการรับฟังปัญหาและการแก้ไขปัญหา<br>เกี่ยวกับรถโรงเรียน                                       | 3.88      | 1.06 | มาก   | 3.96      | .79  | มาก   |
| 8. จัดให้มียามหรือผู้ดูแลรักษาความปลอดภัย<br>ทางเข้าออกโรงเรียน                                  | 4.21      | .81  | มาก   | 4.01      | .88  | มาก   |
| 9. มีผู้ดูแลตรวจตราความปลอดภัยภายใน<br>บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น และอาคาร<br>เรียน             | 4.33      | .68  | มาก   | 3.82      | .82  | มาก   |
| 10. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความ<br>ปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุภายใน<br>โรงเรียนแก่เด็ก | 4.28      | .69  | มาก   | 3.89      | .82  | มาก   |

ตาราง 18 (ต่อ)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                         | ครู       |      |         | ผู้ปกครอง |      |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|---------|-----------|------|---------|
|                                                                                                     | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล   | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล   |
| 11. มีการตรวจตราไม่ให้เกิดก้นาวัตถุหรือสิ่งของ<br>ที่อาจเกิดภัย หรือเป็นอันตรายเข้ามาใน<br>โรงเรียน | 4.28      | .65  | มาก     | 3.85      | .75  | มาก     |
| 12. จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ในการดับเพลิง                                                         | 4.03      | .91  | มาก     | 3.60      | .93  | มาก     |
| 13. จัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟในช่วงเวลาที่<br>เหมาะสม                                                 | 3.39      | 1.29 | ปานกลาง | 3.40      | .97  | ปานกลาง |
| 14. จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำชาของโรงเรียนสะอาดและ<br>ปลอดภัย                                             | 4.56      | .60  | มาก     | 4.21      | .71  | มาก     |
| รวม                                                                                                 | 4.09      | .64  | มาก     | 3.94      | .54  | มาก     |

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน  
อนุบาลเอกชน ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกรายข้อ (n1 = 94, n2 = 267)

| การจัดการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                                | ครู       |      |       | ผู้ปกครอง |      |       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|------|-------|
|                                                                                                         | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล |
| 1. มีการสอนเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัยใน<br>บ้าน เช่น การใช้ไฟฟ้า ไม่ขีด แก๊ส                              | 4.26      | .60  | มาก   | 3.82      | .73  | มาก   |
| 2. มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกันและ<br>ช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุ                                    | 4.19      | .60  | มาก   | 3.75      | .69  | มาก   |
| 3. มีการสอนเด็กเกี่ยวกับกฎจราจร เช่น<br>สัญญาณไฟ การเดินทางเท้า และการข้าม<br>ถนนอย่างปลอดภัย           | 4.21      | .73  | มาก   | 3.86      | .75  | มาก   |
| 4. มีการสอนเด็กให้รู้จักการบริโภคที่ปลอดภัย<br>เช่น การเลือกอาหาร เครื่องดื่ม การใช้ช้อน<br>กลาง        | 4.26      | .76  | มาก   | 4.06      | .68  | มาก   |
| 5. มีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความรู้มา<br>ให้ความรู้และจัดกิจกรรมทางด้านความ<br>ปลอดภัยให้กับเด็ก | 4.02      | .84  | มาก   | 3.70      | .84  | มาก   |
| 6. มีการฝึกเด็กหยาบจับ ใช้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ<br>ที่อาจเป็นอันตราย เช่น มีดหรือของมีคม<br>อย่างปลอดภัย  | 4.16      | .81  | มาก   | 3.78      | .80  | มาก   |
| 7. มีการฝึกเด็กในการใช้ห้องน้ำห้องส้วมอย่าง<br>ปลอดภัย                                                  | 4.46      | .62  | มาก   | 4.08      | .63  | มาก   |
| 8. โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความรู้<br>เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือ “สวัสดิศึกษา”<br>แก่เด็ก          | 4.01      | .68  | มาก   | 3.73      | .74  | มาก   |
| 9. มีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพ<br>สิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ อากาศ                                      | 4.41      | .65  | มาก   | 3.96      | .76  | มาก   |
| 10. มีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม<br>หลักความปลอดภัยในสื่อต่าง ๆ เช่น<br>หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์  | 4.23      | .74  | มาก   | 3.82      | .80  | มาก   |
| รวม                                                                                                     | 4.22      | .49  | มาก   | 3.86      | .56  | มาก   |

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน

อนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของครู **ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ** จำแนกตามระดับการศึกษา

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                                 | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |           | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|-----------|-----------------------|------|-----------|
|                                                                                                             | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล     | $\bar{X}$             | S.D. | แปลผล     |
| 1. จัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่<br>เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียนได้                               | 4.62             | .50  | มากที่สุด | 4.53                  | .66  | มากที่สุด |
| 2. จัดให้มีป้ายจราจร ป้ายบอกสถานที่ชัดเจน<br>ปฏิบัติตามได้                                                  | 3.62             | .98  | มาก       | 3.85                  | .85  | มาก       |
| 3. จัดให้มีห้องเรียน และห้องประกอบ มีอากาศ<br>ถ่ายเทได้ดี ไม่มีมุมอับหรือที่ลับตาอันอาจ<br>เกิดอันตราย      | 4.12             | .82  | มาก       | 4.49                  | .59  | มาก       |
| 4. กำหนดขนาดของห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวาง<br>พอสำหรับนักเรียนทำกิจกรรม                                     | 4.19             | .90  | มาก       | 4.49                  | .70  | มาก       |
| 5. ดูแลพื้นห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น<br>ไม่ลื่น                                                       | 4.42             | .58  | มาก       | 4.41                  | .65  | มาก       |
| 6. มีการติดตั้งปลั๊กไฟที่ปลอดภัย เช่น สูงพ้น<br>มือเด็กหรือใช้ปลั๊กไฟที่มีฝาปิด                             | 4.35             | .75  | มาก       | 4.44                  | .60  | มาก       |
| 7. กำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อ<br>เกิดอุบัติเหตุ                                                 | 3.96             | .87  | มาก       | 3.87                  | .96  | มาก       |
| 8. จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัยประจำห้อง<br>พยาบาลมีความรู้และความพร้อมในการ<br>ดูแลนักเรียนที่เจ็บป่วย | 3.42             | .86  | ปานกลาง   | 3.71                  | .93  | มาก       |
| 9. จัดให้ที่ตั้งของห้องอาหารและห้องครัว<br>สะอาดถูกหลักสุขอนามัยและอยู่ห่างจาก<br>แหล่งปฏิภูล               | 4.31             | .55  | มาก       | 4.35                  | .57  | มาก       |
| 10. จัดให้มีมีฉากหรือกำแพงกันสนามเด็กเล่น<br>เพื่อความปลอดภัย                                               | 3.77             | .99  | มาก       | 3.91                  | .86  | มาก       |
| 11. ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนามอยู่ใน<br>สภาพที่ดีมีความมั่นคงแข็งแรง                                    | 4.19             | .90  | มาก       | 4.30                  | .63  | มาก       |

ตาราง 20 (ต่อ)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                          | ต่ำกว่าปัญญาครี |      |       | ปัญญาครีหรือสูงกว่า |      |       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------|-------|---------------------|------|-------|
|                                                                                                      | $\bar{X}$       | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$           | S.D. | แปลผล |
| 12. ดูแลบริเวณโรงเรียนถูกสุขลักษณะ ไม่มี<br>หลุม บ่อน้ำ หรือพืช และสัตว์ที่อาจเป็น<br>อันตรายต่อเด็ก | 4.30            | .74  | มาก   | 4.38                | .57  | มาก   |
| รวม                                                                                                  | 4.11            | .54  | มาก   | 4.23                | .41  | มาก   |



ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน  
อนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของครู ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม จำแนกตามระดับการศึกษา

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                            | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |           | ปริญญาตรีหรือสูงกว่า |      |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|-----------|----------------------|------|-----------|
|                                                                                        | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล     | $\bar{X}$            | S.D. | แปลผล     |
| 1. โรงเรียนอบรมเด็กให้รู้จักการเล่นที่ปลอดภัย                                          | 4.31             | .68  | มาก       | 4.46                 | .58  | มาก       |
| 2. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก เช่น ฟีกสมาธิ                     | 4.38             | .57  | มาก       | 4.54                 | .68  | มากที่สุด |
| 3. โรงเรียนฝึกฝนให้เด็กรู้จักการใช้ การเก็บรักษาเครื่องใช้ของตนเอง                     | 4.15             | .73  | มาก       | 4.50                 | .59  | มากที่สุด |
| 4. โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหาร (เช่นอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) อาหารว่าง)  | 4.34             | .56  | มาก       | 4.60                 | .55  | มากที่สุด |
| 5. โรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของอาหารและเครื่องดื่ม           | 4.46             | .58  | มาก       | 4.57                 | .55  | มากที่สุด |
| 6. โรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือกัน                                        | 4.50             | .58  | มากที่สุด | 4.54                 | .58  | มากที่สุด |
| 7. โรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียน                            | 4.15             | .83  | มาก       | 4.36                 | .57  | มาก       |
| 8. โรงเรียนมีการดูแลสอดส่องป้องกันภัยระหว่างเด็กด้วยกัน (เช่น การทะเลาะ การรังแกกัน)   | 4.23             | .59  | มาก       | 4.29                 | .57  | มาก       |
| 9. โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่เด็ก                               | 4.00             | .74  | มาก       | 3.91                 | .71  | มาก       |
| 10. มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็ก | 3.96             | .82  | มาก       | 4.18                 | .83  | มาก       |
| รวม                                                                                    | 4.25             | .48  | มาก       | 4.40                 | .38  | มาก       |

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน  
อนุบาล ตามความคิดเห็นของครู ด้านบริการความปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |       | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |       |
|---------------------------------------------|------------------|------|-------|-----------------------|------|-------|
|                                             | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$             | S.D. | แปลผล |
| 1. กำหนดมาตรการสำหรับคนขับรถ                |                  |      |       |                       |      |       |
| โรงเรียนขับรถด้วยความระมัดระวัง             | 3.96             | 1.21 | มาก   | 4.01                  | .83  | มาก   |
| 2. จัดให้มีครูดูแลความปลอดภัยในการขึ้น      |                  |      |       |                       |      |       |
| ลงรถโรงเรียน                                | 3.89             | 1.17 | มาก   | 4.24                  | 1.02 | มาก   |
| 3. มีการตรวจสอบจำนวนเด็กก่อนขึ้นและ         |                  |      |       |                       |      |       |
| ลงรถ                                        | 3.88             | 1.14 | มาก   | 4.10                  | 1.13 | มาก   |
| 4. จัดที่นั่งในรถโรงเรียนมีเพียงพอกับ       |                  |      |       |                       |      |       |
| จำนวนเด็ก ไม่แออัด                          | 3.85             | 1.12 | มาก   | 4.18                  | 1.13 | มาก   |
| 5. ตรวจสอบรถโรงเรียนอยู่ในสภาพ              |                  |      |       |                       |      |       |
| ปลอดภัย                                     | 3.80             | 1.02 | มาก   | 4.06                  | 1.11 | มาก   |
| 6. กำหนดให้ครูควบคุมรถ ดูแล และส่งเด็ก      |                  |      |       |                       |      |       |
| ถึงมือผู้ปกครอง                             | 4.00             | 1.10 | มาก   | 4.20                  | 1.06 | มาก   |
| 7. มีการรับฟังปัญหาและการแก้ไขปัญหา         |                  |      |       |                       |      |       |
| เกี่ยวกับรถโรงเรียน                         | 3.77             | 1.11 | มาก   | 3.93                  | 1.04 | มาก   |
| 8. จัดให้มียามหรือผู้ดูแลรักษาความ          |                  |      |       |                       |      |       |
| ปลอดภัยทางเข้าออกโรงเรียน                   | 3.96             | .87  | มาก   | 4.31                  | .78  | มาก   |
| 9. มีผู้ดูแลตรวจตราความปลอดภัยภายใน         |                  |      |       |                       |      |       |
| บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น และ             |                  |      |       |                       |      |       |
| อาคารเรียน                                  | 4.08             | .80  | มาก   | 4.43                  | .60  | มาก   |
| 10. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความ    |                  |      |       |                       |      |       |
| ปลอดภัย ป้องกันอุบัติเหตุภายใน              |                  |      |       |                       |      |       |
| โรงเรียนแก่เด็ก                             | 4.12             | .71  | มาก   | 4.34                  | .68  | มาก   |
| 11. มีการตรวจตราไม่让孩子นำวัตถุหรือ           |                  |      |       |                       |      |       |
| สิ่งของที่อาจเกิดภัยหรือเป็นอันตราย         |                  |      |       |                       |      |       |
| เข้ามาในโรงเรียน                            | 4.15             | .83  | มาก   | 4.32                  | .56  | มาก   |
| 12. จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ในการ         |                  |      |       |                       |      |       |
| ดับเพลิง                                    | 4.00             | 1.02 | มาก   | 4.04                  | .87  | มาก   |

ตาราง 22 (ต่อ)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล              | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |       | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |         |
|----------------------------------------------------------|------------------|------|-------|-----------------------|------|---------|
|                                                          | $\bar{X}$        | S.D. | ระดับ | $\bar{X}$             | S.D. | ระดับ   |
| 13. จัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟในช่วงเวลาที่<br>เหมาะสม      | 3.38             | 1.30 | มาก   | 3.40                  | 1.30 | ปานกลาง |
| 14. จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ของโรงเรียนสะอาด<br>และปลอดภัย | 4.31             | .79  | มาก   | 4.66                  | .48  | มาก     |
| รวม                                                      | 3.94             | .77  | มาก   | 4.15                  | .58  | มาก     |

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยใน

โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู ด้านสวัสดิศึกษา

จำแนกตามระดับการศึกษา

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                              | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |       | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|-------|-----------------------|------|-----------|
|                                                                                                          | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$             | S.D. | แปลผล     |
| 1. มีการสอนเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัยใน<br>บ้าน เช่น การใช้ไฟฟ้า ไม้ขีด แก๊ส                               | 4.23             | .71  | มาก   | 4.26                  | .56  | มาก       |
| 2. มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกันและ<br>ช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุ                                     | 4.04             | .66  | มาก   | 4.25                  | .58  | มาก       |
| 3. มีการสอนเด็กเกี่ยวกับกฎจราจร เช่น<br>สัญญาณไฟ การเดินทางเท้า และการ<br>ข้ามถนนอย่างปลอดภัย            | 4.23             | .71  | มาก   | 4.20                  | .74  | มาก       |
| 4. มีการสอนเด็กให้รู้จักการบริโภคที่<br>ปลอดภัย เช่น การเลือกอาหาร<br>เครื่องดื่ม การใช้ช้อนกลาง         | 4.08             | .84  | มาก   | 4.32                  | .72  | มาก       |
| 5. มีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มี<br>ความรู้มาให้ความรู้และจัดกิจกรรม<br>ทางด้านความปลอดภัยให้กับเด็ก  | 3.84             | .88  | มาก   | 4.09                  | .82  | มาก       |
| 6. มีการฝึกเด็กหยาบจับ ใช้ วัสดุอุปกรณ์<br>ต่าง ๆ ที่อาจเป็นอันตราย เช่น มีดหรือ<br>ของมีคม อย่างปลอดภัย | 4.00             | .74  | มาก   | 4.22                  | .83  | มาก       |
| 7. มีการฝึกเด็กในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม<br>อย่างปลอดภัย                                                   | 4.31             | .74  | มาก   | 4.51                  | .56  | มากที่สุด |
| 8. โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความรู้<br>เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือ “สวัสดิ<br>ศึกษา” แก่เด็ก          | 3.89             | .77  | มาก   | 4.06                  | .64  | มาก       |
| 9. มีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพ<br>สิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ อากาศ                                       | 4.34             | .80  | มาก   | 4.44                  | .58  | มาก       |
| 10. มีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม<br>หลักความปลอดภัยในสื่อต่าง ๆ เช่น<br>หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์   | 4.27             | .83  | มาก   | 4.22                  | .71  | มาก       |
| รวม                                                                                                      | 4.12             | .64  | มาก   | 4.26                  | .42  | มาก       |

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยใน  
โรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                                 | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |       | ปริญญาตรี หรือสูงกว่า |      |       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|-------|-----------------------|------|-------|
|                                                                                                             | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$             | S.D. | แปลผล |
| 1. จัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่<br>เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียนได้                               | 4.01             | .91  | มาก   | 4.18                  | .66  | มาก   |
| 2. จัดให้มีป้ายจราจร ป้ายบอกสถานที่ชัดเจน<br>ปฏิบัติตามได้                                                  | 3.54             | .84  | มาก   | 3.70                  | .77  | มาก   |
| 3. จัดให้มีห้องเรียน และห้องประกอบ มีอากาศ<br>ถ่ายเทได้ดี ไม่มีมูมอับหรือที่ลับตาอันอาจเกิด<br>อันตราย      | 3.94             | .76  | มาก   | 4.12                  | .73  | มาก   |
| 4. กำหนดขนาดของห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวาง<br>พอสำหรับนักเรียนทำกิจกรรม                                     | 3.96             | .74  | มาก   | 4.06                  | .71  | มาก   |
| 5. ดูแลพื้นที่ห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น<br>ไม่ลื่น                                                    | 3.92             | .80  | มาก   | 4.08                  | .65  | มาก   |
| 6. มีการติดตั้งปลั๊กไฟที่ปลอดภัย เช่น สูงพ้น<br>มือเด็กหรือใช้ปลั๊กไฟที่มีฝาปิด                             | 3.90             | .83  | มาก   | 4.02                  | .64  | มาก   |
| 7. กำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อ<br>เกิดอุบัติเหตุ                                                 | 3.52             | .83  | มาก   | 3.65                  | .77  | มาก   |
| 8. จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัยประจำห้อง<br>พยาบาลมีความรู้และความพร้อมในการ<br>ดูแลนักเรียนที่เจ็บป่วย | 3.54             | .81  | มาก   | 3.67                  | .80  | มาก   |
| 9. จัดให้ที่ตั้งของห้องอาหารและห้องครัว<br>สะอาดถูกหลักสุขอนามัยและอยู่ห่างจาก<br>แหล่งปฏิมูล               | 3.86             | .83  | มาก   | 4.04                  | .68  | มาก   |
| 10. จัดให้มีชิงากหรือกำแพงกันสนามเด็กเล่น<br>เพื่อความปลอดภัย                                               | 3.68             | .79  | มาก   | 3.77                  | .72  | มาก   |
| 11. ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนามอยู่ใน<br>สภาพที่ดีมีความมั่นคงแข็งแรง                                    | 3.85             | .83  | มาก   | 3.91                  | .73  | มาก   |

ตาราง 24 (ต่อ)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                           | ต่ำกว่าปริญญาดรี |      |       | ปริญญาดรีหรือสูงกว่า |      |       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|-------|----------------------|------|-------|
|                                                                                                       | $\bar{X}$        | S.D. | ระดับ | $\bar{X}$            | S.D. | ระดับ |
| 12. ดูแลบริเวณโรงเรียนถูกสุขลักษณะ ไม่มี<br>หลุม บ่อ น้ำ หรือพืช และสัตว์ที่อาจเป็น<br>อันตรายต่อเด็ก | 3.99             | .82  | มาก   | 4.03                 | .69  | มาก   |
| รวม                                                                                                   | 3.81             | .50  | มาก   | 3.93                 | .49  | มาก   |

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยใน  
โรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง **ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม**  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                            | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |       | ปริญญาตรีหรือสูงกว่า |      |       |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|-------|----------------------|------|-------|
|                                                                                        | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$            | S.D. | แปลผล |
| 1. โรงเรียนอบรมเด็กให้รู้จักการเล่นที่ปลอดภัย                                          | 3.92             | .71  | มาก   | 4.10                 | .61  | มาก   |
| 2. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก เช่น ฝึกสมาธิ                     | 4.05             | .75  | มาก   | 4.31                 | .67  | มาก   |
| 3. โรงเรียนฝึกฝนให้เด็กรู้จักการใช้ การเก็บรักษาเครื่องมือใช้ของตนเอง                  | 4.01             | .65  | มาก   | 4.32                 | .60  | มาก   |
| 4. โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหาร (เช่นอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) อาหารว่าง)  | 4.08             | .73  | มาก   | 4.12                 | .67  | มาก   |
| 5. โรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของอาหารและเครื่องดื่ม           | 4.09             | .64  | มาก   | 4.17                 | .66  | มาก   |
| 6. โรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือกัน                                        | 4.14             | .64  | มาก   | 4.26                 | .63  | มาก   |
| 7. โรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียน                            | 4.01             | .94  | มาก   | 4.07                 | .72  | มาก   |
| 8. โรงเรียนมีการดูแลสอดส่องป้องกันภัยระหว่างเด็กด้วยกัน (เช่น การทะเลาะ การรังแกกัน)   | 3.77             | .82  | มาก   | 3.87                 | .71  | มาก   |
| 9. โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่เด็ก                               | 3.87             | .76  | มาก   | 3.77                 | .78  | มาก   |
| 10. มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็ก | 4.08             | .76  | มาก   | 4.11                 | .74  | มาก   |
| รวม                                                                                    | 4.00             | 5.10 | มาก   | 4.11                 | .46  | มาก   |

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยใน  
โรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ด้านบริการความปลอดภัย  
จำแนกตามระดับการศึกษา

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                   | ต่ำกว่าปริญญาดรี |      |       | ปริญญาดรี หรือสูงกว่า |      |       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|-------|-----------------------|------|-------|
|                                                                                               | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$             | S.D. | แปลผล |
| 1. กำหนดมาตรการสำหรับคนขับรถ<br>โรงเรียนขับรถด้วยความระมัดระวัง                               | 3.94             | .84  | มาก   | 4.10                  | .70  | มาก   |
| 2. จัดให้มีครูดูแลความปลอดภัยในการขึ้น<br>ลงรถโรงเรียน                                        | 3.80             | .89  | มาก   | 4.21                  | .68  | มาก   |
| 3. มีการตรวจสอบจำนวนเด็กก่อนขึ้นและ<br>ลงรถ                                                   | 3.86             | .92  | มาก   | 4.14                  | .72  | มาก   |
| 4. จัดที่นั่งในรถโรงเรียนมีเพียงพอกับ<br>จำนวนเด็ก ไม่แออัด                                   | 3.83             | .90  | มาก   | 4.10                  | .71  | มาก   |
| 5. ตรวจสอบรถโรงเรียนอยู่ในสภาพ<br>ปลอดภัย                                                     | 3.89             | .91  | มาก   | 4.20                  | .68  | มาก   |
| 6. กำหนดให้ครูควบคุมรถ ดูแล และส่งเด็ก<br>ถึงมือผู้ปกครอง                                     | 4.03             | .88  | มาก   | 4.22                  | .68  | มาก   |
| 7. มีการรับฟังปัญหาและการแก้ไขปัญหา<br>เกี่ยวกับรถโรงเรียน                                    | 3.82             | .86  | มาก   | 4.02                  | .80  | มาก   |
| 8. จัดให้มียามหรือผู้ดูแลรักษาความ<br>ปลอดภัยทางเข้าออกโรงเรียน                               | 3.72             | .96  | มาก   | 4.14                  | .82  | มาก   |
| 9. มีผู้ดูแลตรวจตราความปลอดภัยภายใน<br>บริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น และ<br>อาคารเรียน          | 3.66             | .88  | มาก   | 3.89                  | .78  | มาก   |
| 10. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความ<br>ปลอดภัย ป้องกันอุบัติเหตุภายใน<br>โรงเรียนแก่เด็ก | 3.72             | .89  | มาก   | 3.96                  | .78  | มาก   |
| 11. มีการตรวจตราไม่让孩子นำวัตถุหรือ<br>สิ่งของที่อาจเกิดภัยหรือเป็นอันตราย<br>เข้ามาในโรงเรียน  | 3.75             | .85  | มาก   | 3.89                  | .71  | มาก   |



ตาราง 26 (ต่อ)

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล              | ต่ำกว่าปริญญตรี |      |       | ปริญญตรีและสูงกว่า |      |         |
|----------------------------------------------------------|-----------------|------|-------|--------------------|------|---------|
|                                                          | $\bar{X}$       | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$          | S.D. | แปลผล   |
| 12. จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ในการ<br>ดับเพลิง          | 3.58            | .98  | มาก   | 3.60               | .91  | มาก     |
| 13. จัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟในช่วงเวลาที่<br>เหมาะสม      | 3.27            | .94  | มาก   | 3.45               | .98  | ปานกลาง |
| 14. จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ของโรงเรียนสะอาด<br>และปลอดภัย | 4.09            | .75  | มาก   | 4.26               | .69  | มาก     |
| รวม                                                      | 3.79            | .59  | มาก   | 4.01               | .50  | มาก     |

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการความปลอดภัยใน

โรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

| การจัดบริการความปลอดภัยใน<br>โรงเรียนอนุบาล                                                             | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      |       | ปริญญาตรีและสูงกว่า |      |       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------|-------|---------------------|------|-------|
|                                                                                                         | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$           | S.D. | แปลผล |
| 1. มีการสอนเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัยใน<br>บ้าน เช่น การใช้ไฟฟ้า ไม้ขีด แก๊ส                              | 3.75             | .84  | มาก   | 3.85                | .69  | มาก   |
| 2. มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกันและ<br>ช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุ                                    | 3.62             | .72  | มาก   | 3.80                | .68  | มาก   |
| 3. มีการสอนเด็กเกี่ยวกับกฎจราจร เช่น<br>สัญญาณไฟ การเดินทางเท้า และการ<br>ข้ามถนนอย่างปลอดภัย           | 3.72             | .78  | มาก   | 3.91                | .73  | มาก   |
| 4. มีการสอนเด็กให้รู้จักการบริโภคที่<br>ปลอดภัย เช่น การเลือกอาหาร เครื่องดื่ม<br>การใช้ช้อนกลาง        | 3.97             | .71  | มาก   | 4.10                | .67  | มาก   |
| 5. มีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความรู้<br>มาให้ความรู้และจัดกิจกรรมทางด้าน<br>ความปลอดภัยให้กับเด็ก | 3.65             | .85  | มาก   | 3.72                | .84  | มาก   |
| 6. มีการฝึกดักหยิบจับ ใช้ วัสดุอุปกรณ์<br>ต่างๆที่อาจเป็นอันตราย เช่น มีดหรือของ<br>มีคม อย่างปลอดภัย   | 3.62             | .76  | มาก   | 3.85                | .81  | มาก   |
| 7. มีการฝึกเด็กในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม<br>อย่างปลอดภัย                                                  | 3.97             | .72  | มาก   | 4.12                | .59  | มาก   |
| 8. โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความรู้<br>เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือ “สวัสดิ<br>ศึกษา” แก่เด็ก         | 3.70             | .69  | มาก   | 3.76                | .76  | มาก   |
| 9. มีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพ<br>สิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ อากาศ                                      | 3.98             | .75  | มาก   | 3.95                | .76  | มาก   |
| 10. มีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม<br>หลักความปลอดภัยในสื่อต่าง ๆ เช่น<br>หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์  | 3.77             | .80  | มาก   | 3.84                | .80  | มาก   |
| รวม                                                                                                     | 3.76             | .53  | มาก   | 3.90                | .56  | มาก   |

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

## ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

|                      |                                                                                                             |
|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่อ                 | นางสาวศรัณยา บุญประกอบ                                                                                      |
| วันเกิด              | 1 มิถุนายน 2510                                                                                             |
| สถานที่เกิด          | กรุงเทพมหานคร                                                                                               |
| สถานที่อยู่ปัจจุบัน  | 64 ซอยพร้อมพงษ์ (39) ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตันเหนือ<br>เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110                           |
| ตำแหน่งหน้าที่การงาน | ครูใหญ่                                                                                                     |
| สถานที่ทำงานปัจจุบัน | โรงเรียนอนุบาลมิตรเด็ก<br>62 ซอยพร้อมพงษ์ (39) ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตันเหนือ<br>เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110 |
| ประวัติการศึกษา      |                                                                                                             |
| พ.ศ. 2528            | มัธยมศึกษาปีที่ 6<br>จาก โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย                                                 |
| พ.ศ. 2532            | ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย<br>จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย                                    |
| พ.ศ. 2540            | Master of Education (M.Ed.) Early Childhood Education<br>จาก University of North Texas, USA.                |
| พ.ศ. 2549            | การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา<br>จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ                            |